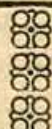

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Ór-utca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-évre 180 lei. — Egyes lappéldányok ára 10 lei. — Megjelenik minden hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Indítvány a református nagyhét rendezéséhez.

A múlt számunkban közzétettük az őszi református nagyhét vázlatos programját és méltattuk az egységes program tárgyát: a szociális kérdést. Most ennek a programnak minél eredményesebb végrehajtását és a nagyhét lehető legsikeresebb rendezését akarom e sorokban foglalt indítvánnyal elősegíteni.

Mindenekelőtt le kell szögeznünk, hogy ezeknek a nagyheteknek — mint minden hasonló konferenciának az a célja, hogy a lekipásztorok, tanítók, presbyterek, nőszövetségi tagok lelki életében és rajtuk keresztül egész anyaszentegyházunkban minél nagyobb és áldásosabb megmozdulásokat ébresszenek és minél több indításnak legyenek a kezdetei. Minden eszközzel arra kell tehát törekednünk, hogy a nagyhét áldásai egyházunk tagjainak ezreihez és ezreihez eljussanak, hogy így annál mélyebb hullámokat vető megmozdulásokat idézzenek elő.

Ezt eddig csak azáltal igyekeztünk munkálni, hogy a lehetőség szerint nagy számmal gyűltünk egybe és gyűjtöttük össze hiveinket, hogy így az ott nyert áldások egyre szélesebb körre eljuthassanak. Most tegyük ezt más módon is, amellyel egyszersmind a résztvevők számát is jelentékenyen lehet fokozni.

A nagyhét napjain ne csak Nagyváradon tartsunk konferenciákat és vallásos, vagy templomi ünnepélyeket, hanem keressük fel a közelben levő gyülekezeteket is. Legalább egy délután, vagy este mindazokban a gyülekezetekben tartsunk egy evangelizáló összejövetelt, vallásos ünnepélyt, ünnepélyes istentiszteletet, melyeket Nagyváradról vonaton, autobuszon, vagy kocsin könnyebben meg lehet közelíteni. A nagyhét jelenlegi helye kínálva kínálkozik erre. A bihari egyházmegye központhoz közel levő gyülekezetein kívül fel lehet venni

néhányat az érmellékiből, sőt a nagyszalontaiból is. Bors, Diószeg, sőt Székelyhid, Szalárd, Élesd, esetleg Telegd és Nagyszalonta által körülzárt félkörben legalább 15 gyülekezet van — az egész kicsiket nem is számítva — ahova délután, vagy estére könnyen ki lehet jutni és ahonnan másnap reggelre a konferencia folytatására ismét be lehet menni.

Ezekbe a gyülekezetekbe kiszállana legalább két lekipásztor, kik közül az egyik az ígét hirdetné, a másik előadást tartana. A nagyobbakba menne egy-egy szavaló is és helyi közreműködők által ki lehetne kerekíteni egy vallásos ünnepély műsorát. Többféle lelki haszon származnék a gyülekezetek ilyen meglátogatásából. A legtöbb mindenesetre a hivekre. Kellő előkészítés, idejében való közhírré tétel mellett hétköznaponként is szép gyülekezetet lehetne egybegyűjteni, amire a nagyhét mostani ideje, a nagy munkaidő elmulása után, alkalmas is. Másik haszon a konferencián lenne tapasztaható. Fokozná elsősorban a résztvevő lekipásztorok számát, mert ha vele kapcsolatban többen nyernek munkát és megbízatást, többen fognak megjelenni. De különösen fokozná az utolsó napon a presbyterek, hivek, a nagygyűlés résztvevőinek a számát. Minden gyülekezeti látogatás egyszersmind propaganda ut is lenne; azzá kellene tenni, alkalmul használni fel arra, hogy a gyülekezet tagjainak a figyelmét hathatósan felhívják a nagyhét záró aktusán megjelenésre. Egy-egy ilyen felhívás sokkal eredményesebb, mintha csak a helyi lekipásztor ajkáról hangzik el.

Az evangelizáló összejövetelek, vagy vallásos ünnepélyek tárgyát természetesen lehetőleg a nagyhét tárgyköréből kellene meríteni. Nemcsak azért, hogy vele minél teljesebb összhangban álljon, hanem azért is, mert a szociális kérdésnek az evangélium szempontjából való megvilágítására alig van nagyobb szükség, mint éppen Biharmegye központjában, ahol a szociáldemokrácia és a kommunizmus megdöbbentő terjedést mutat. Ugy gondolom, hogy e tekintetben a kiszálló igehirdetők és előadók nagy segítségére lehetnek a megindult árral szemben sokszor nem elég erős lekipásztornak. Éppen azért remélem, hogy örömmel fogják megragadni e felvetett indítványt és készséggel készítik elő annakidején megvalósítását. Mindenesetre szeretettel s egyházunk minél előbbé tételét óhajtó és munkáló lélekkel ajánlom ugy az ő, mint a bihari egyházmegye igen tisztelt esperese és a nagyhét rendezőinek figyelmébe.

Debreczeni István

Leánykonferencia Nagyszalontán.

Junius 27 28.

A nagyszalontai egyházközség gyakori és kedvelt helye egyházi életünk számottevő megmozdulásainak. Lelkészeinek buzgalma, nőszövetsége, bibliakörei határtalan áldozatkészsége, különösen az utóbbi években számos áldott összejövetelnek, konferenciának tették színhelyévé e hatalmas lélekszámú gyülekezetet. Sok áldásnak és erőnek lett a forrásává így ez az egyház, amelyik maga is sokat gazdagodott s épült lelkiekben azáltal, hogy közvetlen közletről szemlélhette anyaszentegyházunk életmagnyilvánulásait. Ez a szemlélés legtöbb esetben aktív részvételt, a gyülekezet bekapcsolódását jelentette. És ez így igazán a helyes, mert ezen az uton tölthetik be csak konferenciáink a hivatásukat teljes mértékben. A zártkörű és speciális kérdésekkel csupán az érdekeltek közt lefolyó konferencia, amelyikről a gyülekezet vajmi keveset, vagy éppen semmit sem tud, behunytt szemmel ment el az Istenország építésének egyik igen fontos alkalmá mellett. Emlékszem konferenciára, ahol az egyházközségnek *presbitere* nem tudott arról, hogy községükben tulajdonképpen mi folyik s a község bámulva kérdezősködött a sok idegen felől, akik falujokban váratlanul megjelentek.

Egy konferenciának, legyen az bármily exkluzív, valami uton mégis meg kell találnia a módot, hogy az obligát vallásos estélyen kívül és túl az egyház munkái után való érdeklődést, azok közelebbi megismerését, egyszóval az egyházi öntudat erősödését jelentse az egyházközségnek életében. Tudunk esetet, ahol a gyülekezetnek a félreismert, vagy rosszul értelmezett nőszövetség és bibliakörrel szembeni előítéletét egy ilyen náluk megrendezett konferencia szerelte le és az ellenszenvet a munkák iránti érdeklődés, szeretet váltotta fel. Nagyszalontán az autónk soffőrje éppen úgy tájékozva volt a leánykonferenciáról, mint a trafikos, akinél levelező lapjainkat vásároltuk. Nyolcvan idegen leány nyolcvan vendéglátó családnál volt a követe ennek a munkának. Jól esett látni, hogy a gyülekezet érzi, tudja és értékeli a konferencia fontosságát. A konferencia sikeréhez hozzájárult az, hogy a résztvevők kiadás nélkül s mégis kényelmes, jó körülmények közt éltek a vendéglátó szalontaiak jóvoltából.

A konferenciát Kassay Béla esperes vezette le. Előadók voltak László Dezső utazó-titkár „Krisztus a református leány egyéni életében.” Nagy Zoltán lelkész „Református leány a

Ehhez hasonló ifjusági egyesületek csakhamar nagyszámmal képződnek Svájc más városaiban is. Így: Schaffhausenben 1829-ben, Zürichben 1850-ben, St. Gallenben a francia gyülekezetben 1856-ban; de nemcsak a városokban, hanem a falvakban is, 1864-ig meglehetősen elszigetelten élnek ezek az egyesületek egymás mellett. Bár igyekeztek „Levelezőújság”-gal, 1858-tól a „Schweizerische Jünglingsbote”-val a kapcsolatot erősíteni, azonban kevés eredménnyel.

Egy zürichi festőművész, névszerint Kölliker, indítványára 1864-ben azonban megalakul a német svájci Ker. Ifj. Egyesületek Szövetsége. A vezetőszerpet a bázeli egyesület tartja a kezében, ahol 1836 óta örvendetes előhaladás tapasztalható. Az egyesület ráfordítja figyelmét különösen a vándor kereskedő és iparos ifjakra, akik a vidékről, vagy más országból vándoroltak a városba. Így érthető meg az az adat, amelyet a bázeli egyesület lelkes vezetője az egyesület 50 éves fennállásának jubileumi ünnepélyén 1875-ben elébünk tár: „50 év alatt 1010 tagja volt az egyesületnek, akik közül 509 svájci és 501 külföldi.”

Nem kis jelentőségű a svájci ker. ifj. egyesület életében az 1855-ben tartott párisi KIE világkonferencia. Már ugyan előbb is volt tudomásuk arról a ker. ifj. mozgalomról, amely Williams György kezdeményezésére megindult, de különösebben nem hatott ki rájuk. A meghívást a konferenciára örömmel fogadják és bejelentik csatlakozásukat a KIE világszövetségbe. A munka ettől kezdve mindjobban erősödik. 1857-ben már pro és kontra cikkeznek róla. Így a „Schweizer Volksfreund”: „A pietizmus legszomorubb torzszülöttei az u. n. ifjusági egyesületek. Szegény gyülekezet, amelyiknek ilyen nagyképű papokat kell tartani...! Aki nem volt ifju, férfi se lehet.” stb. De nem lehetett többé ledorongolni a mozgalmat. A német svájci egyesületeknek 1889-ben már egy közös titkáruk van, 1898-ban már a Ker. Ifjusági Egyesületek XIV. nemzetközi konferenciáját Baselben tartják — ahol a kiküldött magyar delegátusok „Festbericht” szerint szépen képviselik az akkor még nálunk csirájában levő magyar Ker. Ifjusági Egyesület.

Új korszakot jelent a svájci KIE életében az 1918. szept. 21–22-iki regensbergi ifjusági konferencia, ahol közel 700 ifju vett részt az ország minden részéből. Az eddigi kantonális mivoltukat levetkezni nem tudó egyesületek most forrottak igazán össze és vetették meg alapját a mai nagyarányú svájci KIE munkának. A svájci KIE jelmondata: „Egy a ti mesteretek, Krisztus, ti pedig legyetek mindnyájan testvérek.” Célja: az

evangéliumot az ifjúsághoz vinni. Az egyház keretein belül kívánnak mindenféle KIE munkát végezni. Egyik tekintélyes vezető a következőkép határozza meg az egyház és a KIE viszonyát: „A ker. ifj. egyesület nem valami külön célu egyesület, hanem a gyülekezet ifju része. Az ifj. egyesület a gyülekezet nyomorából született. A viszony a kettő között természetes és magától érthető. Az ifjúsági munkának a gyülekezet a forrása. A viszony a kettő között természetes és magától érthető. Az ifjúsági munkának a gyülekezet a forrása. A viszony a kettő között az apa és gyermek viszonya.” Hogy az egyesületbe nemcsak reformátusokat vesznek fel, — hanem mindenkit, aki keresztyénnek nevezi magát — teszik azért, mert a láthatatlan egyházat veszik alapul. [Svájc lakosságából 2 és fél millió katolikus.] Tehát jelenleg annyira szoros viszony van a kettő között, hogy az egész KIE egy az egyházból kiinduló mozgalomnak tekintetik.

A cél érdekében minden kínálkozó eszközt igyekeznek felhasználni. Hatalmas propagandát üznek az ifjúság és szülők között; nagyarányu gyűjtéseket rendeznek saját otthonok, üdülőhelyek, táborhelyek szerzésére. Van 5 lapjuk. Ezek közül a „Jungschar“ 4000 példányban jelenik meg. Minden egyesületnek van gazdag ifjúsági könyvtára, sportfelszerelése, kézimunka tanításához szükséges eszköze. Van 20 hivatásos munkása, 6 egyesületi háza, 612 egyesülete 10382 18 éven felüli, 2000 15—17 év közötti, 3800 10—15 év közötti és 1800 cserkész tagja. Van 146 gyermekcsoportja, 4 hatalmas Ferienlagerje. [Gwatt, Vinelz, Vanmarkus, Wildhaus] Wildhausban [Zwingli szülőhelye] most építenek egy üdülőtelepet 50—60 beteg gyermek számára. Roppant nagyjelentőségű ezen a téren az a gyűjtés, amelyet a svájci protestáns egyházak a Zwingli halálának 400 éves évfordulója alkalmából az idén rendeznek a KIE munka kiszélesítése érdekében. Már több mint félmillió frank összejött erre a célra.

A nevelés széles keretek között folyik. A lelkinvelés alapja a Biblia, amelyhez hozzátartoznak éneklés, imádság, vallásos összejövetelek és előadások, könyvek. Az intellektuális neveléshez tartoznak tudományos előadások világnézeti, vagy praktikus témákról, kurzusok stb. A testi nevelés programjukban hatalmas helyet foglal el. Nagyszerűen felszerelt sporttelepeik és épületeik vannak. A szektionstorna, a műtorna, a könnyű atlétika minden területére szakszerű bevezetést nyernek szakszerű vezetőktől. A kantoni, sőt országos versenyeken is szép ered-

ményeket érnek el; különösen a tábori élet kitűnő alkalom a testi nevelésre. A 10—15 évesek tábori életében igen erőteljes a testi nevelés. Reggeli és esti áhitatok, rövid félórás megbeszélés tölti ki a nap szellemi részét, a többit játéokra fordítják és pedig lehetőleg közös játéokra. A közös játék által akarnak hatni a gyermek életére. Ez tényleg nagyszerűen be is válik. Először, mert a gyermek a játékot nem unja meg; másodsor, mert a közös, szakszerű, szabályok szerint haladó játék a gyermek akarati életére csodálatos módon kihat. Szerencsém volt hat hétig egy ilyen tábor vezetője lenni és örömmel kellett tapasztalnom azt a változást, amit egy ilyen tábori együttélés előidézett a szülei háznál elkényeztetett, rakoncátlan, vásott gyermek életében.

Az anyaegyesület két főcsoportra oszlik: szénior 16—25 és junior 10—15 év közötti ifjuságra. A junior osztály megint feloszlik 10—15 tagból álló kisebb csoportokra. E felosztás azért történik, hogy a személyi ráhatás és nevelés annál erősebb legyen. Hetenként egyszer-kétszer összejönnek, amikor is megbeszéléseket, munkaórákat és játékorákat tartanak, amelyekről az áhitat sohase marad el. Gyakran rendeznek kirándulásokat. Táborozások alkalmával szintén betartják e rendszert. Ott lehetőleg még kisebb csoportokra vannak osztva, hogy a személyes beszélgetésekre annál több alkalom legyen. Ezzel a rendszerrel elérik azt, hogy a gyermek a vezetőben olyan barátot lát, aki előtt nem rejti el kérdéseit. Persze, itt meg aztán minden a vezető személyiségétől függ. A táborok résztvevőinek száma minden évben hatalmasan szaporodik. Pl. 1930-ban csak a német Svájcban 360, 10—15 év közötti [7200 táborozási nap] 210, 15—25 év közötti [1050 táborozási nap] ifju vett részt. A Zwingli emlékére rendezett gyűjtésből befolyó összeget épen ezért teljes egészében tábori lakások építésére fordítják. A vezetők mindent megtesznek arra nézve, hogy a közönség és ifjuság minél jobban megkedvelje a nevelésnek ezt az alkalmát.

A svájci KIE erősen ráfordította figyelmét a proletár ifjuságra is. Ezek számára is rendez külön táborokat, ahol tapasztalattal, személyes uton igyekeznek őket a KIE munka számára megnyerni, bár ezen a téren óriási nehézség előtt áll, különösen a nagyvárosi KIE. Ugyanis a proletár-ifjuságnak is megvannak a maga egyesületei, amelyek előtt a KIE-nek nem valami jó hire van.

A cserkészetet is erősen felkarolták. Számuk egyre nő. A cserkészetségben is ugyanaz a cél vezet a svájci KIE-t, mint

általában, csak a módszerben van némi különbség. Ezen a téren is különösen szép jövő vár reá.

Basel.

Sass Kálmán.

semmi különös szépség nem található. Ha csak nem neveznénk szépségnek az elmúlt századoknak rajta levő nyomát. A Tarn folyón hatalmas pirostéglahid visz át. Ezt még a XIV. század első felében építették. A városban sok a rombadőlt ház, a tavalyi árviz eredménye. Megérkeztünk. Csöngetésemre idős nő jött kaput nyitni, aki a már türelmetlenül váró öreg úrnak — a folyosón — bejelentett. Szinte kétségbevontam, hogy jó helyen járok. Hosszu, majdnem fö'dig érő házikabátban egy kicsi ember állott előttem Homlokán szemellenző volt. Szurós tekintetével alaposan végignézett, Bemítakoztam neki és ő bevezetett dolgozószobájába. Itt is minden a régi. Az évtizedekkel ezelőtt ott járt magyar diák nem igen sok változást fedezhetne fel rajta. Hirtelenében csak kilenc asztalt számoltam meg benne. Mind a kilenc tele könyvekkel, iratokkal. Köröskörül hatalmas könyvpolcok porlepte könyvekkel. Az egyik asztalon a könyvek között egy vázában friss virág, egy rózsacsokor...

„Jól emlékszem magyarországi utamra...” kezdi lassan beszédét. Szinte érzik rajta, hogy ezt már sokszor, minden magyarnak elmondotta, nem is kérdezem erről, inkább a jelenre, a mostani problémákra terelem figyelmét. Látom, hogy ez neki is jobban tetszik.

Közben meghívott magához ebédre és asztalhoz ültünk. Ennél az asztalnál ült az első montaubani magyar diák, Révész Imre. Nagy szeretettel emlegeti nevét, valamint a Montaubanban járt többi magyarét is. Ebben a szobában minden a multról beszél; a kedves családi életről, a diákokról, akiket oly nagy szeretettel hívnak meg magukhoz a francia dékánok. Ezek már mind eltávoztak más vidékre, más országba, de a legtöbben át, az örök hazába. Egyedül ő maradt itt kissé megfáradtan, de örök fiatalon, hittel és reménységgel. A jelen helyzetre terelődött a beszélgetés, a politikáról kezdtünk beszélgetni. Szavaiból kitűnik, hogy mint nagy patrióta, nem igen tudja nekünk megbocsátani, hogy ellenük harcoltunk. Éppen azért, mert szimpátiával viseltetett irántunk, neki ez talán jobban fáj, mint nekünk.

Ebéd után elhívott, hogy megmutassa a régi várost. Az izzó nap ellen sötét szemüveg ült orrán és kezében szürke napernyőt vitt. Kicsiket lépdél, így lassan haladtunk. A középkori keskeny utcákon és az árkádos főteren át megérkeztünk a régi kollégium helyéhez. A jelenlegi épületbe két szegeletkő van beépítve belőle, két oroszlánfej. Majd a theologia legutóbbi épületéhez mentünk.

Utözben a kálvinizmus problémáiról beszélgettünk. Barth

Károly, mint mondja, messze van a kálvinizmustól. Nyugat-Európában egyedül a „kuyperizmus” az igazi kálvinista teológia. Ezt kell tanulmányozni és ezen kell tovább építeni szerinte.

A teológia régi épülete a Tarn partján fekszik és ablakai annak mélyen folyó vizére néznek. Egy körülbelül negyven éves nő nyitott ajtót, akinek kálvinista egyszerűséggel csak ezekkel a szavakkal mutatott be: „C'est un hongrois”, ami a leghűbb fordítás mellett is csak ezt jelenti: „Ez egy magyar ember.” Őreg, árkádos folyosókon mentünk át és megmutogatta a régi magyar diákok szobáit. Ismer minden követ; nem csoda, hiszen élete össze volt nőve a teológiai fakultással. Még most sem békélt meg a gondolattal, hogy a teológiát másfelé vitték. Szerinte a teológiának nem szabad nagy és egyetemi városban lenni, mert ott sok minden elvonja a fiukat a tanulástól és az elmélkedéstől.

Montauban 26.000 lakosa közül ma már csak 4000 a református. Kit tölthetne el nagyobb fájdalommal ez a kicsiny szám, mint őt, a város történelmének nagyszerű ismerőjét?! Mikor az adatokat kiejti, szava tele van fájdalommal, hiszen a módszer, amellyel a protestantizmus számát ennyire leapasztották, nem volt a leglovagiasabb.

Elköszöntünk egymástól. Az állomásra menet azon gondolkodtam, hogy hogyan lehet ekkora energia még mindig ebben a törékeny, alaggott testben, ekkora lélek ily egyszerű külsőben?

Makay Miklós.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Dr Gellért Sándor. Világi ember volt: a margittai egyház és az érmelléki egyházmegye ügyésze, de lélekben, munkájában, életének hatásaiban pap volt. A köbölkúti szerény, sőt szegényes rektori hajlékból indult el a hajduböszörményi, majd a debreceni főgimnáziumba. Az öreg kollégium sok szegény diákot keblére ölelő szeretete és jószívü pártfogók támogatása által végezte el a gimnázium után a jogakadémiát s a budapesti egyetemen nyert ügyvédi oklevelet. Diák korában a theologusokhoz, kint az életben a lekipásztorokhoz bensőséges szeretettel, testvéri barátsággal vonzódott. Már hatodik gimnazista korában tagja volt a híres kántusnak, melynek magas tenorjával csakhamar főerőssége lett. Már ott összeforrott a leendő lelkészekkel s életmódjában épügy, mint külső megjelenésében hozzájuk volt hasonló. Ünnepről-ünnepre legációba járt és még később is örömmel hirdette az Isten igéjét. Nagyobb egyházi ünnepeken pe-

dig szép szólóénekével működött közre az áhitat fokozásában. Lelki világában, felebarátaival való érintkezéseiben is pap volt. Melegszívü, derüs kedélyü, mindenkihez szives, mindenkin örömmel segítő. Reá illett az ige: „Az igazságot magamra öltém a vaknak én szeme valék és a sántának lába; az ismeretlenek perét jól meghányám-vetém“. (Jób 29:15., 17.) Szerette is mindenki, szegény, gazdag egyaránt. A közszeretet emelte őt különböző tisztségeibe, nemcsak egyházi, hanem társadalmi téren is, hol a magyar párt margittai járási tagozatának elnökéül választották. Utolsó ténykedése is ebben a minőségben folyt le. A választások előtti gyűlésen csodálatosan lelkesítő beszédet tartott s utána kevés idő múlva rosszul érezte magát s hazamenet összeesett s egy pillanat alatt elvégződött ide alant az élete. Ott esett el a fajunkért vívott közdelemben május 20-án élete 46-ik évében. Temetése 22-én volt a község és a környék óriási részvéte mellett. A háznál Végh József esperes mondott emlékbeszédet, a templomban Balogh Ferenc helybeli lelkész imádkozott, a sirnál V. Kovács Lajos tóti lelkész s a megyei és járási magyarság képviselői s az egyházmegyei tanítószág nevében Csóka Lajos egyesületi elnök mondott bucsubeszédet. Kik ismertük és szerettük, mindnyájan fájó szívvel monduk bucsut neki: a visszollátásig.

IRODALOM

Útak Betlehem felé.

Prédikációk. Irtá *dr Szabolcska László* ref. lelkész 1931. A „Szabolcska Mihály Ifjusági Otthon“ alapja javára kiadta a Temesvári Református Ifjusági Egyesület. Hunyadi, Timişoara.

Tartalmának teljesen megfelelő címzésü könyv. Harminchárom prédikáció van benne. Egyik különb a másiknál. Alkalmi szempont szerint megemlítem, hogy van benne két adventi, három karácsonyi, egy ujévi, egy konfirmációi, egy virágvasárnapi, négy husvétii nagyheti, két husvétii, egy pünkössti és tizenhét más prédikáció, de az első, a beköszöntő beszédttől kezdve mind az utolsóig azt magyarázza a mai szerencsétlen világnak: „Vissza Betlehembe s azután Betlehemből ki az életbe; vissza Jézushoz s azután Jézussal ki és szét a világba“. [107. l.] Mindenik beszéd a mai érzelmi és gondolatvilágát akarja jézusivá tenni, hogy aztán emberivé is lehessen, mert Jézus nélkül emberek sem lehetünk: „ma minden azon fordul meg, hogy mennyire értjük és fogadjuk meg Isten szavát s mennyi és milyen jézusi tartalommal töltjük be a mi sziveinket s ezt a világot, amely kong a szivek ürességétől, kiált a hitetlenségtől, nyöszörög a

nyomorusága miatt és mégis farsangol a szemérmertlenségben és a sodomai bűnökben". [92. l.] „Ma, amikor úgy feszül és hullámzik, úgy zakatol és háborog bennünk a lélek s annyira tarajos és fergeteges hullámokat vet az élet, hogy elcsendesedni és megpihenni igazán csak ott tudunk Betlehemben, a Jézus bölcsője mellett.“ [110. l.] Ezzel a pár idézettel eléggé jeleztem a könyv eszmemenetét. Még csak azt említem meg, hogy kevés kivétellel mindenik predikációban megszólal az a hang is, hogy: „A régi idő elmúlt . . . Ma új idők és más idők vannak s ezek a más és nehéz idők új törvény parancsait irták bele minden egyház és minden nép életprogrammjába: Ez az új parancsolat pedig az a régi jézusi parancsolat: az áldozat!“ [127. l.] Rámutat társadalmi bajaink jézusi szellemben való orvoslásának módjára is és minden beszéd lelkesen szól magyar fajunkhoz, jobbulásra, kitartásra, hitre buzdít. A beszédek stílusa, egyszerű, könnyed, sok helyt költői gördülékeny annyira, hogyha hangosan olvassuk, szinte szónoki páthosza lendülünk. De legjobban megkapja az embert mindenik beszédben a szónoki készséggel párosult magyarázó képességnek magával ragadó könnyedsége, mellyel az elvontabbaknak tetsző hitbeli kérdéseket is érthetőkké, szinte természetessékké tudja tenni.

Végül meg kell említenem még valamit. Szabolcska Mihály nevét minden magyar ember ismeri. Nevének fennmaradását már több emlék örökíti. A Temesvári Ref. Ifjusági Egyesület pedig azzal akar örök emléket állítani nevének, hogy a „Szabolcska Mihály Ifjusági Otthon“ alapja javára ezt a könyvet kiadta, mely a hálás fiunak és a temesvári lelkészi székben az apa méltó utódjának újabb prédikációit foglalja össze egy kötetbe. Duplex libelli dos est: „mindenki, ki egy könyvet megvált, egy követ adott ahoz az épülethez, mely jobb és szebb jövődönnek lesz hajléka“ [4. l.] és mély lelki épülést nyer e könyvnek tartalmából.

Juhász Péter.

Tájékoztató

a nagyváradi református leánynevelő-intézetbe való felvételre.

A leánynevelő-intézet a nagyváradi református leánygimnáziumi igazgatótanács fennhatósága alatt áll s célja a református vallásu középiskolai leánygyermeknek rendeltetésükhöz illő nevelést és otthont nyújtani. A nevelő-intézet nagy gondot fordít a valláserkölcsi nevelésre s e végből a növendékek mindig résztvesznek a vasárnapi isteniszteleten, [a templom télen fűtve] a

nyári félévben a hétköznapi esti isteniszteleteken is megjelennek. Étkezés előtt és után, valamint este közösen imádkoznak, bibliaolvasással és zsoltárecskével fejezik be a napi munkájukat. Az intézet szellemi és anyagi vezetését Karácsonyiné Gálbory Erzsébet igazgatónő látja el, a gyermekeknek tanulmányaikban a bentlakó tanárnők segítséget nyújtanak. Az intézet orvosa dr. Szőke Ferenc belgyógyász és gyermekorvos, a Tüdőszanatórium titkára és igazgató-főorvos helyettese.

A test egészséges fejlődését az izletes és bőséges táplálkozás mellett előmozdítják a séták és az intézet fásított udvarán a közös játékok. A növendékek naponta ötszöri étkezésben részesülnek. Reggeli és uzsonnára kávé. Ebéd: leves, főzelék sülttel, tészta. Vacsora: sült köritéssel.

Az internátus helyisége hálóterem, mosdó, tanuló szobákból, ebédlőből és zongoraszobákból áll. Valamennyi szép, világos, szellős helyiség. Van külön betegszobája a könnyű betegek részére és különálló épületben az esetleg ragályos betegek részére.

Az intézetbe azon növendékek vétetnek fel, akik a nagyváradi középiskolákban végzik tanulmányaikat. Intézetünk a szülők kívánságára gondoskodik külön díjazás mellett, hogy növendékei zenei és nyelvi oktatásban részesüljenek. Az intézet zongorái díjtalanul állanak rendelkezésre.

Felvételhez szükségesek a következő okmányok: 1. Születési bizonyítvány. 2. Orvosi bizonyítvány arról, hogy a növendék egészséges. 3. Lelkészi ajánlólevél.

Fizetendő díjak: egész évre 11,000 lei, 100 kgr. kenyérliszt, 50 kgr. 0-ás liszt, 10 kgr. zsír, 50 kgr. burgonya, havonta 12 db tojás és 80 lei mosásért. E díjak negyedévenként előre fizetendők. Az internátusba való felvétel alkalmával minden szülő vagy gyám egy kötelező nyilatkozatot ír alá, melynek benyújtása alkalmával az első negyedévi részletből 2000 leit ki is fizet, ami a felvételt befejezetté teszi. A tartásdíj az egész iskolai évre szól, abból levonás sem szünetidőre, sem más címen nem kérhető, hanem azt mindenki teljes egészében tartozik megfizetni.

Minden növendék annyi fehérneműt hoz magával, amennyit anyagi viszonyai megengednek, de szükséges 6 db nappali ing, 6 db hálóing, 6 db nadrág, 6 pár harisnya, 6 db törülköző, 24 db zsebkendő, 2 db egyenkötő, 6 db egyengallér, 1 sötétkék szövet matróruha és 1 fehér vászon matróruha. Az egyenkötő alatt meglévő ruháit hordhatja a növendék.

Legyen egy őszi-tavaszi és egy téli kabátja. Egyensapka vise-
lése kötelező. Hozzon magával két pár cipőt, egy nagyken-
dőt és két drb fejkendőt.

Továbbá hoznia kell ágyneműt: 1 drb paplan, 2 drb párna,
matrac vagy derékalj, 3 rend ágyszőnyeg, 1 drb 185×200 cm.
méretű fehér ágyszőnyeg, 1 drb 12 személyes abrosz, 6 drb asztal-
kendő, 2 drb tányérendő, 2 drb pohártörölő, evőeszközök,
tányérok, csésze aljjal, 2 drb pohár, 1 drb mosdótál. Egyéb
szükségletek: tükördoboz, fésű, haj-, fog-, köröm-, ruha- és
cipőkefe, varróeszközök és egy jól záró lakat.

A növendék minden dolgát intézeti számmal látja el, melyet
a felvétel alkalmával kap, a növendék minden dolgát leltárba írja,
melyet 2 példányban kiállítva magával hoz.

Az internátus növendékei kéthetenként meglátogathatják a
városban lakó rokonaikat, kiket a szülők az év elején az igaz-
gatónőnek bejelentenek. A tanulók a nagy ünnepeket otthon
töltik el.

Minden internátusi növendék, valamint ezeknek szülői és
rokonai kötelesek az intézet házi szabályaihoz alkalmazkodni.

Az internátusba való felvételért és az internátusi segélyért
a kérvények augusztus 15-ig küldendők be az igazgatósághoz.
Az internátusi segélyért folyamodó tanítónőképzészek kérvé-
nyeiket külön íven készítik el s a főtiszteletű és méltóságos
püspöki hivatalhoz címezve ugyancsak az igazgatósághoz küldik
be: Oradea—Nagyvárad, Strada Prefecturii 1 szám.

Tájékoztató

az ajud—nagyenyedi ref. tanítóképző-intézetéről
az 1931—1932-ik iskolai évről.

1. *Felvétel.* Az erdélyi református egyházkerület nagyenyedi
tanítóképző-intézete — 130. aut. 42454—1928. sz. alatt nyert
végleges autorizációval — mint hétosztályu intézet működik,
amelynek alsó tagozatát az I—III. osztály, a felső tagozatát a
IV—VII. osztály alkotják. Az intézetbe felvehetőek felekezeti kü-
lönbség nélkül azok a növendékek, akik magyar nemzetiségűek,
illetve magyar anyanyelvűek.

a) Az első osztályba felvétetnek azok, akik legalább az
elemi iskola négy osztályát sikerrel elvégezték, életkoruk szeptem-
ber 1-én 12—15 év között van és a tanítói pályára alkal-
masak. Az elemi iskola többi osztályaiból is csak az I. osztályba
történhetik felvétel.

A felvételt a szülő, vagy a gyám kérelmezi. A folyamodványhoz csatolandók: a) születési anyakönyvi kivonat [állami anyakönyvi hivataltól], b) keresztelési bizonyítvány [reformátusok részére a ref. lelkészi hivataltól], c) újraoltási igazolvány, d) elemi iskolai bizonyítvány [amelyet felekezeti elemi iskolából jött tanulónál az illetékes tanfelügyelő [revizor] is kell láttamozzon], e) román állampolgársági bizonyítvány, f) orvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamodó testileg ép és egészséges. látása és hallása jó, éneklő képessége és zenei hallása kielégítő, beszélő szerve hibátlan, g) szülői nyilatkozat arról, hogy a szülő az előirt díjak pontos fizetésére kötelezettséget vállal. Ezt a református lelkészi hivatal is kell látamozza. A jó zenei hallásra vonatkozó bizonyítványt az illető kántorral kell kiállíttatni.

b) II., III. és IV. osztályba felvétetnek azok a növendékek, akik megfelelő életkorral és az előirt tanulmányokkal — megfelelő gimnáziumi osztály elvégzésével — rendelkeznek. Az életkor a II. osztályosoknál 13—16, III. o. nál 14—17, IV. o. nál 15—18 életév. Ettől az időtől 6 hónapig terjedő eltérés esetén az iskola igazgatója, több idő esetén a Directoratul Ministerial adhat felvételi engedélyt. Ez az engedély az I. osztályba lépők-nél is megadható. Ezt külön, román nyelvű és 11 Leies bélyeggel + 1 Leies aviatikai bélyeggel ellátott kérelemben kell kérni. A folyamodók az elvégzett középiskolai osztályok mindenikéről iskolai bizonyítványt tartoznak betérjeszteni. Ezek csak úgy érvényesek, ha az illetékes főigazgató [inspector] láttamozza azokat. Az elsőosztályosokra nézve előirt okmányok csatolása itt is szükséges.

c) Az V., VI. és VII. osztályokba a 85962—1929. sz. miniszteri rendelkezés és a Regulamentul megfelelő §-ai értelmében más típusu iskolából felvételnél helye nincs.

2. *Felvételi és különbözeti vizsgálat.* Az újonnan jövő tanulók tartoznak felvételi és különbözeti vizsgálatot tenni. E vizsgálatok szeptember 9—12. napjain lesznek.

A felvételi vizsgálat részei:

a) Írásbeli vizsgálat: I o. Román nyelv, magyar nyelv és mennyiségtan [mennyiségtan alatt számtan mértan értendő] II—IV. oszt. Román nyelv, magyar nyelv, mennyiségtan és Románia történelme.

b) Szóbeli vizsgálat: I o. Román nyelv, magyar nyelv, mennyiségtan, Románia földrajza és történelme [elemi iskolai tanterv alapján], a többi osztályokban az eggyel alacsonyabb gimn. osztály anyagából ugyanezen tárgyakból, továbbá ének,

zene [hegedűből] az I., illetve II., illetve III. képző anyagából. A felvételi vizsgálat írásbeli része az I. osztályban nem bír visszavető erővel, de a II—IV. osztályokban visszavető erejű.

3. *Jelentkezés és beiratkozás.* a) A folyamodványok kellően felszerelve 1931 augusztus 1 ig kell az igazgatóságához betérjeszteni. A folyamodványokra 11 Leies bélyeg + 1 Leies aviatikai bélyeg teendő. A folyamodványok mellékletei, amennyben nem eredeti román szövegűek, román fordításban is csatolandók [kivéve a keresztlevelet és a szülői nyilatkozatot]. Az igazgatóság a jelentkezés rendjén csakis akkor írja be a folyamodót, ha minden okmánya rendben van. Szeptember 5 én tul csak a tanterületi főigazgatóság engedélyével [Directoratul Ministerial Serviciul Instrucțiunii și a cultelor] lehet beiratkozni.

b) Azok a növendékek, akik eddig is inlézetünk tagjai voltak, tartoznak a felvételüket az új iskolai évre is kérelmezni; e célból csatolniuk kell a szülők által láttamozott iskolai Értesítőt, melyet az iskolai év végén kaptak. A felvétel iránti kérésük 11 Leies okmánybélyeggel + 1 Leies aviatikai bélyeggel felszerelt magyar nyelvű folyamodványban kell történjék. Határidő augusztus 1. A beírás csak úgy történhetik meg, ha az esetleges hátralékos díjakat előbb kiegyenlítik. Senkit sem fogunk beírni a folyamodvány teljes felszerelése, a hátralékok kifizetése és a jövő évi esedékes díjak befizetése nélkül.

c) Akik javító vizsgálatra vannak utasítva, azok külön folyamodványban kérelmezzék a javító vizsgálatra bocsátásukat, felemlítve, mely tárgyakból kaptak elégtelen osztályzatot. A javító vizsgálat írásbeli és szóbeli részből áll, díja egy tanulónál [tehát nem tárgyanként] 150 Lei. Jelentkezési határidő 1931 szeptember 1. A javító vizsgálat a Regulamentul 440. §-a értelmében szeptember 11—12 én lesz. Az iskolai évet ünnepélyesen szeptember 14-én délelőtt 10 órakor nyitjuk meg s a tanítás szeptember 15-én reggel 8 órakor kezdődik. Itt megemlítjük, hogy az I. osztályt megismételni nem lehet; osztályismétlés a II—VII. évfolyamok alatt csak egyetlen egyszer lehetséges.

d) Minden új növendék tartozik szeptember 9-én reggel 8 órakor pontosan megjelenni, hogy az orvosi- és zenei vizsgálat s azután a felvételi és különbözeti vizsgálat megtartható legyen. Ezek a vizsgálatok díjtalanok.

4 *Fizetendő díjak:* A tanítóképzőben az 1931—32 iskolai évre a következő díjak lettek megállapítva: a) Iskolai díjak: beiratási díj 280 Lei, tandíj és fenntartói díj 4000 Lei, összesen 4280 Lei. b) Internátusi díj 2200 Lei. c) Konviktusi díj 7000 Lei. Felszerelési díj 100 Lei. Összesen: 8100 Lei. Olcsó konv. díj egyszerűsített étlap szerint évi 4000 Lei + 100 Lei felszerelési díj ellenében kapható. d) Vegyesek címén 500 Lei, személyazonossági igazolvány 10 Lei. Minden növendék tartozik a felvételre való jelentkezéskor legalább 1000 Leit előre beküldeni. Minden pénzküldeményt a Bethlen kollégium pénztárának kell küldeni és az összeghez csatolni kell 5 Lei kézbesítési díjat is.

A beírási díjak és a vegyes díjak beiratáskor, a tandíj és

internátusi díj két egyenlő részletben: I. részlet szeptember 15-ig. II. részlet február 1-ig fizetendő. A konviktusi díj 10 havi részletben minden hónap 5-ig fizetendő. Egy részlet nagysága 700, illetve 400 Lei. Első részlet szeptember 5-én, az utolsó részlet június 5-én esedékes. A konviktusi ételmezés a szabályszerű szünidőkre (karácsonyi és husvét-i szünidő) nem terjed ki.

Nyomatékosan és ismételten felhívjuk a szülők figyelmét a nagyon pontos fizetésre. Szeptemberben csak azt a tanulót fogjuk beírni, aki a Kollégium Pénztárától kapott nyugtával igazolja, hogy szeptember 15-én esedékes díjakat (beiratási díj, fél tandíj, fél internátusi díj, legalább 1 havi konviktusi díj és az összes apró díjak) befizette.

5. *Segélyek, kedvezmények.* A királyhágómelléki egyházkerülethez tartozó reformátusok az illetékes püspöki hivatalhoz folyamodjanak segélyért.

6. *Felszerelés.* Minden növendék az előirt tankönyvek, hegedű, írószerek stb. beszerzéséről a tanítás megkezdése előtt gondoskodni tartozik. A tankönyvek jegyzéke beiratáskor közzé lesz téve és a szükséges tanszerek az intézet tanszövetkezetében lesznek beszerezhetők. Az internátusban lakó növendékek hozzanak magukkal megfelelő ruházatot, fehérneműt és ágyneműt. Szükség van 3 darabból álló matrácra, vagy levarrott szalmazsákra [60 cm. széles és 180 cm. hosszú] és 1 fehér ágysterítőre. Minden növendék tartozik az előirt intézeti egyensapkáért és megfelelő karszámot viselni. Az összes ruhaneműk, fehérneműk és ágyneműk a karszalag számával megjelölendők.

Féhrneműk: 4 ing, 4 lábravaló, 2 hálóing, 4 pár harisnya, 6 zsebkendő, 2 pár cipő, 1 pár szürke vászon tornacipő, 4 pár kapeca. Ágyneműk: 1 matrác, vagy szalmazsák, 1 párna, 1 paplan, 1 pokróc, 2 párnahuzat, 2 alsólepedő, 1 ágysterítő.

Egyéb tárgyak: 1 pohártörő, 2 törülköző, 1 pohár. Foghaj, cipőkefe, szappan, 1 pléh mosdótál, 1 zsebkés, 1 hegedűtokkal, 1 rajztábla, 3 drb karszám és 1 drb egyensapka.

Hegedű nélkül egy tanuló sem vehető fel az intézetbe.

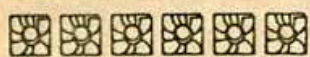
7. *Internátus és konviktus.* Az internátusban csak azok a növendékek nyerhetnek elhelyezést és a konviktusban étkezést, akiknek hátralekos tartozásuk nincs, vagyis akik az előirt díjakat pontosan előre befizetik és akik szabályszerűen beiratkoztak.

8. *Figyelmeztetés.* Amennyiben a drágaság fokozódnék, az intézeti előljáróság a megállapított díjakat emelheti. Minden növendék szigorúan alkalmazkodjék e Tájékoztatóban foglalt utasításhoz. Akik az előirt határidőhöz és utasításokhoz nem alkalmazkodnak, azoknak fölvétele és segélyezése bizonytalanává válik. A folyamodvány felzetére minden növendék írja oda a szülők pontos címét. Válaszadás céljából egy nagyobb méretű levélboríték [pontosan címezve és felbélyegezve] föltétlenül csatolandó. Minden tanuló köteles 1 fényképet [8 cm hosszú és 6 cm széles] a beiratkozáskor az intézet igazgatósági titkárnak átadni, hogy az a személyazonossági igazolványra ráragasztható legyen. Az intézeti egyenruha bevezetését a Minisztérium régebben elrendelte. Amennyiben e rendelet végrehajtását követelnék, az egyenruha viselete 1931 szeptemberétől kezdve kötelező lesz.

Minden növendék, aki intézetünk kötelékébe lép, tartsa kötelességének, hogy a ref. Anyaszentegyház templomi istentiszteletein pontosan részt vegyen. Ez a kötelezettség az iskolai szünetekre is kiterjed. A lelkeszi hivatalt kérjük, hogy ezt a növendékeink arcképes igazolványába minden iskolai szünet végétével írja be, illetőleg esetleges észrevételeit külön is közölje az intézet igazgatóságával.

Alud—Nagyenyed. 1931 június 22.

Igazgatóság.

HIREK

Bucsuünnepély Biharlószegen. Tanévzáró iskolai ünnepély keretében bucsuzott el Biharlószeg közönségétől az itt, egyhelyen eltöltött negyven évi szolgálata után Kiss Lajos igazgató tanító. A múlt hó 28-án megtelt a templom. Mindenki látni akarta, mindenki akart egy bucsuzót mondani a becsületes munkában megőszült „Lajos bácsi“-nak. A gyülekezet éneke után Bokor Sándor s. lelkész mondott tanévzáró imát, ezt az iskolás gyermekek szavalatai követték. Kiss Lajos igazgató tanítót Fias Kálmán lelkész bucsuztatta el az egyháztól, átnyujtva neki az egyház ajándékát, egy gyönyörű, aranyozott kötésű bibliát, továbbá az énekkar, a nőszövetség, a kartársak és egyes hű egyháztagnak adományából vásárolt ezüst babérkoszorút, végül a baptista egyház üdvözlőlevelét és 500 lei ajándékát. Tanítótársai nevében Szántó

Béla igazgató tanító bucsuzott a nyugalombavonuló kollégától. A legkisebb tanítványok nevében Asók Zsizi bucsuzott és ígérte meg, hogy sohasem felejtik el „az őszhaju, de mindig mosolygó tanító-bácsit.“ Felemelő látvány volt, amint a már nagy lányokká serdült volt tanítványok felvonultak, akik közül Kupás Juci virágcsokorral üdvözölte volt tanítójukat. Az öreg tanítványok közül Végh Imre műasztalos köszöntötte a bucsuzó igazgatót. Az ünnepélyt a ref. énekkar Asók István karnagy vezetése mellett szépen előadott három énekszáma tette változatossá. A templomi ünnepély után a presbitérium, a róm. kath., a gör. keleti és az izraelita egyházak képviselői, a ref. nőszövetség, az állami iskola tantestülete, a községi előljáróság, a gazdakör, az ipartestület és az énekkar tisztelegtek az ünnepelnél.

■■■■ HIVATALOS RÉSZ ■■■■

Református Püspöki Hivatal Nagyvárada.

2848—1931. sz. KÖRRENDELET. Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak. A 89.824—1931. sz. miniszteri döntvény értelmében azok a kisebbségi tanerők, akik még nem tették le a román vizsgálatot, bár arra kötelezve vannak, folyó évi augusztus hó 20—30. közt jelentkezhetnek vizsgálatra a miniszterium által rendezendő tanfolyam hallgatása után és pedig a tanárok

számára Văleni de Munte-ben, a tanítók számára Săliște-n, Sibiu megyében. Mindazok, akik román vizsgára kötelezve vannak, jelen rendeletem vétele után azonnal jelentkezzenek írásban hivatalomnál. Távollevők helyett ezt a jelentkezést az iskolaszéki elnökök kötelesek megtenni. A miniszterium a tanfolyamon tartózkodás költségeihez a lehetőség mértékéig hozzá fog járulni Oradea—Nagyvárad, 1931 július 8. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

2873—1931. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli véglegesítési vizsgára kötelezett tanítónak és tanítónőnek* A református tanítók és tanítónők véglegesítési vizsgája ez év folyamán október 15 én kezdődik a nagyenyedi ref tanítóképzőben. Véglegesítési vizsgára van kötelezve minden okleveles tanító és tanítónő, aki 1926 szeptember 1. előtt tanítói minőségben nem működött s azóta korra való tekintet nélkül, 3 tényleges szolgálati évet mint okleveles tanító betöltött. Mindezek legkésőbb folyó évi augusztus 31-ig küldjék be: 1. Románnyelvű kérvényüket a miniszterhez címezve, kérve benne vizsgára bocsátásukat. [11 L. bélyeg + 2 L. repülő bélyeg] 2. Stat personalt, 2686—1929. sz. körrendelet [R. L. 379. old.] szerint. 3. Egyszerű másolatban az összes, a három utolsó évben felvett, rájuk vonatkozó látogatási jegyzőkönyveket. 4. Nyilatkozatot arranézve, hogy nem volt náluk más inspekció, mint amelyekre vonatkozólag bejelentették a másolatokat — Declarația. Subsemnatul(a) declar că în anii școlari 1928—31 n'am mai avut alte inspecții decât cele pentru care prezint copii. — A vizsgálat lefolytatására vonatkozólag fenti körrendelet, az elemi iskolai szabályzat 212—221. fejezetei és a nyilvántartásunkban szereplő összes kötelezettnek megküldött, a nagyenyedi igazgatóságtól rendelkezésünkre bocsátott vizsgálati utmutatás adnak felvilágosítást. Nyomatékosan figyelmeztetem az összes érdekelteket, hogy a vizsgálatra saját érdekükben gondosan készüljenek elő, hogy ne ismétlődjenek az elmúlt évek panaszai az előkészület hiányos volta miatt. Oradea—Nagyvárad, 1931 július 8. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

2816—1931 I. KÖRRENDELET. *Valamennyi nt. lelkeszi hivatalnak.* A közokt. és vallásügyi miniszter ur megküldte hozzám másolatban a munkaügyi, egészségügyi és népjóléti miniszteriumnak ez évi 37831—1931. sz. rendeletét. E rendeletben megállapítja a minisztérium, hogy az újszülött gyermekek általában csak késedelmesen oltathók be B. C. C. oltással, mert az állami anyakönyvi hivataloktól későn érkeznek be az egészségügyi hivatalhoz az újszülöttek jegyzékei. Az állami anyakönyvvezetők viszont arra utalnak, hogy a szülők a születések bejelentésénél túllépik az állami anyakönyvi törvényben erre kitűzött 3 napi határidőt s bejelentéseiket elkésve teszik meg. Ebből folyólag a mindkét fentemlített minisztérium felkérésére felhívom az egyházközségek nt. lelkeszeit, hogy az itt elmondottakra való hivatkozással sziveskedjenek a legközelebbi vasárnapon figyelmez-

tetni a gyülekezetet, hogy a születéseket a bejelentésre kötelezettek az illetékes állami anyakönyvi hivatalban a születés után mindjárt jelentsék be, mert a késedelmeskedőkkel szemben a törvényben megszabott büntetéseket ezentul kimélet nélkül ki fogják róni. Oradea—Nagyvárad, 1931 július 8. Atyafiságos szeretettel: Sulyok, püspök.

Tanügyi: 2682—1931-II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Azon általános érvényű elv csorbitása nélkül, hogy minden ref. családnál meg kell lenni a bibliának és minden ref embernek, de főként a már irni-olvasni tudó iskolás gyermekeknek meg kell szerezni az énekeskönyvet s ezt a célt az illetékeseknek minden eszközzel igyekezniök kell elérni, 1707—1931-II. sz. körrendeletem kiegészítéséül kötelező iskolai felszerelés tárgyában, abból a célból, hogy minden fokozatu iskolába járó növendékeink ezen könyvekkel még abban az esetben is megismerkedhessenek, ha esetleg a szülői háznál bármely okból erre alkalmuk nem volna s ez a megismerés is hozzájáruljon a fentt kitűzött általános elv megvalósulásához, e rendelem, hogy kivétel nélkül minden, akár elemi, akár középiskolai tanterem számára az iskolafenntartó legalább egy teljes bibliát és egy nagybetűs hangjegyes zsoltárt rendeljen meg s azokat úgy helyezze el, hogy a növendékek azt kellő felügyelet mellett használhassák és megismerjék. Az Esperes urakat felkérem, hogy ezen rendeletem végrehajtását ugyanugy ellenőrizzék, mint azt fentt idézett körrendelet egyéb felszerelésre előírja. Oradea—Nagyvárad, 1931 június 25. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

Tanügyi: 2738—1931 II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli lelkészi hivatalnak.* Hogy azt a tömeges kérvényezést, amellyel hivatalomat a segélykérő tanító- és tanítónőjelöltek, valamint a theologus ifjak elhalmozták s az ebből folyó fölösleges munkatöbbletet elkerüljük, már most figyelmeztetem az összes Nt lelkészi hivatalokat, hogy a jövőben csak valóban kiválóan jól tanuló és jó magaviseletű tanítójelölteket és theologusokat fogunk segélyezni, az utóbbiakat egészen redukált mértékben, a tanítójelölteket pedig a tanítóképzőtől közölt és jelen számunkban megjelenő tájékoztató szerinti olcsó konviktusi díj számításba vételével. Ezen intézkedésemnek oka az, hogy a kulturtaxa-alap a járulékok be nem fizetése következtében teljesen kimerült és a jövő iskolai évre a legszerényebb segélyigények kielégítése is alig lesz módunkban. Felhívom ennek következtében a Nt lelkészi hivatalokat, hogy ajánlásaikkal csak olyan növendékek érdekében lépjenek közbe, akik a fentti követelményeknek megfelelnek. Semmiesetre sem segélyezhetünk középiskolai tanulókat, vagy nem theologus főiskolásokat, kivéve az iskoláink tan személyzetének kiegészítésére szükséges tanárjelölteket. Oradea—Nagyvárad, 1931 június 30. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

2931—1931-III. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi Nt. Lelkész úrnak.* Figyelembe véve azon felterjesztést, amelyet a Püspöki Hivatal a lelkészi kar 11%-os kongrua alól való kiemelése tárgyában a minisztériumhoz felterjesztett s arra tekintettel, hogy ha az eddigi gyakorlat szerint az illetékes minisztérium az állami költségvetés összeállítása céljából a korpótlék és családi pótlékokra vonatkozó adatokat kérni fogja, hogy e tekintetben fennakadás ne álljon elő felhivom mindazon Nt Lelkész urakat, akik az 1932 január 1-vel szolgálati idejük alapján újabb 5 öd éves korpótléket igényelhetnek, hogy annak igazolására szükséges román nyelvű felbélyegzett igazolványaikat a Nt. Esperesi hivataloktól mielőbb megszerezni el ne mulasszák és azokat hivatalomhoz *legkésőbb a folyó évi augusztus hó 15 éig* eljuttassák, hogy az állami költségvetéshez szükséges bejelentések, illetve felterjesztések alkalmával figyelembe vehetők legyenek. Ugyancsak állami anyakönyvi kivonattal igazolandók az újabb családi pótlék elnyeréséhez a folyó évben eddig, valamint a költségvetés összeállításáig előforduló születések is Fenti időpontig ezek is eljuttatandók a püspöki hivatalba. Megjegyzem, hogy mindazon lelkészeket, akik a jövő évben újabb korpótlékre igényt tarthatnak, hivatalom névszerint is felfogja ezen igazolvány beszolgáltatására hívni. Oradea—Nagyvárad 1931 július 1. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

Pályázat tanítói állásra. A Sighet—Máramarossziget református egyházközsége pályázatot hirdet elemi iskolájánál ujonnan szervezett III-ik tanítói állásra, melyet az 1931—32-ik iskolai esztendőre helyettes tanítóval tölt be. Pályázhatnak törvényszerinti képesítéssel bíró okleveles férfi és nőtanítók. Román nyelvet beszélők és orgonázni tudók előnyben részesülnek. *Javadalom:* lakbérrel együtt havonként 4000 Lei. *Köteleessége:* az iskolaszék által kijelölt osztályok vezetése, akadályoztatás esetén kántor helyettesítése, lelkész irányítása mellett mindennemű evangéliumi munkában segédkezés. A pályázati kérvények kellőleg felszerelve a pályázati hirdetésnek e lapban való megjelenésétől számított 15 nap alatt a máramarosszigeti református lelkészi hivatalhoz küldendők. Sighet—Máramarossziget, 1931 július hó 8. Presbitérium.

Plyugalmazotti tanító ref. kántorságot vállal. Megkeresések Kelemen László ig. tanítóhoz küldendők Bonjida—Bonchida Jud. Cluj Kolozsmegye.

3-1

Pályázat a bihari egyházmegyébe kebeleztet posalakai ref. egyház kántortanítói állásra. *Javadalom:* 1. Természetbeni modern lakás. 2. 16 és fél véka buza. 3. 16 és fél véka szemes tengeri. 4. 2302 Lei fa, széna és személyi pénz. 5. 1150 Lei munkaváltság. 6. 8 hold jóminőségű szántó föld, adóját egyház fizeti. 7. 2 és fél m³ tűzifa beszállítva. 8. Minden iskolás gyerektől fél véka buza, fél véka szemes tengeri, 1 drb csirke és 30 Lei pénz. Gyerekek száma 50—60. 9. Stóla. A felsorolt javadalmak a lakás és fán kívül pénzre átváltoztatva megégyezés szerint fizettetnek. *Köteleesség:* Az I—VII. vegyes osztályok

vezetése, kántori teendők végzése és egyéb szokásos egyházi teendők. Teljesen felszerelt kérvények ref. lelkészi hivatalhoz Pósalaka, u. p. Tileagd [Pósalakához 2 és fél km.] Jud. Bihar küldendők. Pályázati határidő július 26, amikor a választás is megtartatik. Pályázhatnak férfi és nőtanítók. Személyesen jelentkezőknél az utiköltségre csak a megválasztott tarthat igényt. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó, Pósalaka [Poşalaca], 1931 július 2. Presbyterium.

Pályázati hirdetés. A mezőtelegdi református egyház pályázatot hirdet az 1931–32 ik tanévre helyettes orgonista kántortanítói állásra, melyre esetleg nőtanító is alkalmaztatik. Kötelessége: VII. osztályu vegyes iskola vezetése, az összes kántori teendők végzése s lelkész akadályoztatása esetén szószéki szolgálat. Fizetés megegyezés szerint. Pályázati határidő július 19. Presbyterium.

Pályázat. A megüresedett értarcsai — érmelléki egyházmegye — kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalom: 1. Természetbeni, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő lakás, jókarban levő gazdasági melléképületekkel s gyönyörű kerttel. 2. Beiratási díj 40–50 gyermek után circa 2000–2500 Lei. 3. 20 magyarhold elsőrendü szántóföld 1200 □-öivel. 4. 8 hold legelletési jog Földek adóját a haszonélvező fizeti. 5. 28 q. rozs a hivektől gondnok által beszedve. 6. 8 köbméter tűzifa beszálítva. 7. Stóla. 8. Államsegély, melyért azonban az egyház nem szavatol. Kötelesség: A mindennapi és ismétlősök tantervszerinti tanítása, kántori teendők, énekkar felállítása és vezetése, egyházi jegyzőség és a vasárnapi iskolánál közreműködés. Pályázhatnak oklevéllel, román vizsgával és katonai szolgálattal rendbenlevő férfitanítók július hó 31-ig. Az állás szeptember 1-ig elfoglalandó. Megválasztott tanító az érmelléki egyházmegyei tanítói Gyám- és Nyugdíjintézet jogosított tagja. Pályázati kérvények ref. lelkészi hivatalhoz Tarcea—Értarcsa Jud. Sălaj küldendő.

Pályázati hirdetmény. A lugosi ref. egyház presbitériuma pályázatot hirdet fokozatos kiépítés alatt levő vegyes elemi iskolájának második [kántori képesítéshez kötött] tanítói állásra. Javadalom: 1. Havi 5000 [Ötezer] Leinek megfelelő évi 60.000 [Hatvanezer] Lei összfizetés az egyház pénztárából havonként előre fizetve. E készpénzfizetésben a lakáspénz már bennfoglaltatik. 2. Temetési kántori szolgálatokból származó stólajövedelem. Kötelességek: 1. Az egyháztanács által rábizandó osztály, vagy osztályok vezetése. [Ez idő szerint szeptemberben a második osztály megnyitása tervezetik. 2. Helyettesítő kántori szolgálatok végzése mindazokban az esetekben, amikor a kántori szolgálatok végzésére is alkalmazva levő lévita-tanító lelkészi funkciókat végez, vagy a kántori szolgálat teljesítésében más címen akadályozva van. 3. A nemreformátus iskolába járó elemi iskolai növendékek részére a hittani és énekkoltatás megosztott ellátása. 4. Az ifjusági, belmissziói és egyház-

társadalmi munkákban való intenzív segédkezés. 5. Esetleg a templomi énekkar vezetése. A végleges szolgálati beosztást majd annak idején a presbitérium által később megalkotandó szolgálati pragmatika fogja véglegesen szabályozni. Pályázati határidő: e pályázati hirdetmény megjelenési dátumától számítandó 20 [Husz] nap. Az állás folyó évi szeptember 1-re elfoglalandó. A megválasztott költözködési költségeit az egyházközség pénztára viseli. Pályázhatnak városi igényeknek megfelelő kántori kvalitásokkal és orgonázni tudással bíró, érvényes diplomával, román vizsgával, esetleg tanítási jogosítvánnyal [autorizációval] rendelkező, katonai szolgálati viszonyaikkal rendben levő, román állampolgárságu férfitanítók. A pályázati kérvény kapcsán a fentebb felsorolt körülmények, az életkor, a családi állapot és végül az eddigi szolgálatok érvényes okmányokkal igazolandók. Az alkalmazás egyévi itteni szolgálat után véglegesítettik az Egyházi Törvények keretein belül. A pályázati kérvények megfelelő okmányfelszereléssel a lugosi ref. lelkészi hivatal címére intézendők [Parochia Reformata, Lugoj, Spl. C. Brediceanu 3. jud. Severin.] a kitűzött határidő lejártáig. Lugoj—Lugos, 1931 június 22. *Ref. Egyháztanács.*

Pályázati hirdetés. A feketegyarmati református második tanítói állásra pályázat hirdettetik. **J a v a d a l o m:** 1. Kézpénz az egyháztól 4800 Lei. 2. 7 és fél kat. hold szántó föld haszonélvezete. 3. 4 legelőjog használata. Földek adóját az egyház fizeti. 5. 15 hektoliter buza természetben. 6. 12 ürméter kemény tűzifa beszámítva. 7. Minden iskolásgyermektől egy véka aljgabona és egy drb ölöscsirke [növendékek száma 120]. 8. Lakás természetben kerttel. 9. Segélyek. **Kötelesség:** 1. Bármely osztály [jelenleg I—II vegyes] vezetése. 2. Vasárnapi iskola vezetése, belmissziós segédkezés, kántorhelyettesítés, dalárda vezetés. Törvényesen felszerelt kérvények e hirdetés megjelenésétől számított 15 napon belül küldendő be a feketegyarmati református lelkészi hivatalnak. [Cim: Jermata Neagră, p. u. Zerind, jud. Arad] Személyes bemutatkozás tanácsos, de költsége nem fedeztetik. Községünk az arad—nagyváradi vasutvonal mentén fedszik Tamaşda állomástól 5 kilométernyire. Csak férfiak pályázhatnak. *Presbitérium.*

TAKARÉKOSSÁG

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Flók: Fugyóásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke
Lei 8,500,000.

Takarékbetéteket
előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik helibélet gyűjtéssel. *Le-számítól váltókat. Folyósít jelzálog-kölcsönöket. Átutalásokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzletet kedvezően lebonyolít.*

**Képviselet a triestli „Adriai”
biztosító-társaságot.**

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagytszt. Református Lelkészi Hivatalnak
Jud. Bihor Tinca—Tenke

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

HÖNIG FRIGYES, ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb

harangöntődéje

ajánlja

Alapított 1840-ben

h a r a n g j a i t

a legtisztább harang-bronzból, a hangok előre való meghatározásával. — Vas harangszerelvények és harangállványok. — Villamos haranghúzó motorok.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon

6-22

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán- és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb, modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA—NAGYVÁRAD

STRADA IOSIF VULCAN (NAGY SÁNDOR-UTCA) 14. SZ.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.

VIZSGAI JUTALOMKÖNYVEK az e'emi iskolák alsóbb osztályai részére ajánlom Csathóné Tóth Mária igazgató-tanítónő által írt **Tanulságos és erkölcsnemesítő mesék és elbeszélések** című munkái. Az összeg előzetes beküldése mellett ára 12 Lei francó szállítva. Minden 10 db-hoz 1 ingyen péld. Utánvételes rendelésnél a portót felszámítom.

A tanügyi főhatóság által 6077—1926. és 11.986—1927. szám alatt approbált **román-magyar szövegű iskolai nyomtatványaim** teljesen megfelelnek a legújabb tantervnek, valamint haladást mutató íráslapok és füzetek, melyeket legjutányosabb áron mellett hozok forgalomba.

Megrendelhető: **BÉRES KÁROLY nyomtatvány-raktárában**
Oradea - Nagyvárad, Iosif Vulcan (Nagy Sándor)-utca 14.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Reformá-
tus Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvá-
rad, Strada Petru Maior (Ór-utca) 1.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lap példányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

„Néhány presbyter.“

Egyik gyülekezeti lapban beszámoló jelent meg a nőszövetség sikerült szeretetvendégségéről. A cikk írója azzal is jellemezni akarta az est sikerét, hogy megemlítette a jelenvolt nevezetesebb személyeket s a felsorolást ezzel végezte: „és megjelent néhány presbyter is.“

Nem tudhatjuk, hogy e néhány presbyter kiemelésével mi volt a cikkíró célja. Csak egyszerűen a referáda pontosságáért említette meg, vagy többnek szánta ennél? Talán bóknak a megjelentek felé, vagy csendes megróvásnak a távolmaradottak iránt? Vagy épen dicsekedés akart lenni a nőszövetség munkájának eredményessége felől: „és mégis mozog a föld!“ Bármit fejezett is ki e pár szó, már az első pillanatban szembeötlött és gondolkodásra indított. Mert ez a mondatrész tükördarab, melyben jelen egyházi életünk képének egyik jellemző részletét szemlélhetjük.

Az a megjelent „néhány presbyter“ minden becsülést megérdemel, de szomorú tünete egyházi életünknek, hogy csak néhány presbyter volt jelen. Még szomorubbá válik, ha meggondoljuk, hogy e néhány is, vagy legalább bizonyos hányada csak azért volt jelen, mert feleségük ott szorgoskodott az estély rendezésében s nekik már csak miattuk, vagy érettük is ott kellett lenniök. De szomorú, ha ezt a tényt a másik oldalról nézzük meg és arra kérdésre keresünk feleletet, hogy a feleségük kedvéért miért nem volt több presbyter jelen. Két eshetőség lehetséges. Vagy a feleségük sem vett részt sem a rendezés munkájában, sem az estélyen, vagy a feleségük nem is református. Az első súlyos és kárhoztatandó, de nem helyrehozhatatlan hiba. Kárhoztatandó, mivel a feleségnek már csak azért is részt kell venni minden egyházi mozgalomban, mert presbyter felesége s ha ezt magától nem tenné, a presbyter urnának kell ilyen ha-

tással lenni reá. A másik ok — a másfelekezetiiség — sajnos nagyrészen reparálhatatlan, de dokumentálja azt a valóságot, amit különösen többfelekezeti városi gyülekezetben tapasztalunk, hogy a másvallásu feleségek néha akaratlan, gyakran pedig tervszerű szándékossággal milyen akadályozói tekintélyes egyháztagjaink, sőt presbytereink intenzív egyházi munkásságának, még sokszor vallásos buzgóságának is. Elődeink nem ok nélkül követtek el mindent, hogy hiveik református hitvestársakat válasszanak maguknak. Intő jel ez nekünk arra, hogy ha már nem is áll olyan mértékben hatalmukban hiveink irányítása, legalább a presbytereinket úgy igyekezzünk a jövőben megválasztatni, hogy feleségük is református legyen — már csak a nőszövetségi munka szempontjából is.

De függetlenül a nőszövetségi munkától és a más felekezetiiségtől, általánosságban szomorú jellemzője egyházi életünknek, hogy csak néhány presbyter jelent meg. Mert ez azt jelenti, hogy a presbyterek nagyrészenek a lelkét még mindig nem hatotta át az egyház iránt való cselekvő, áldozatos lelkesedés, életüket nem tölti meg az életet teremtő hit. Azt jelenti, hogy még mindig nincs érzékük az egyház és benne a maguk lelki feladatai iránt. Bennük csak a gépegyház lomha testének a fogalma él, de nem él az életet megszentelni akaró és tudó, elsősorban a lelkekkel törődő lelki egyház képe és fogalma. Azt jelenti, hogy magukat is csak egy — sokszor élettelen — gépalkatrésznek tekintik s feladatuknak még mindig inkább a parochiális vagy tanítói lakáson levő disznóól tetejének meg, — vagy meg nem csináltatását tartják, mint azt, hogy a hivek lelki és szociális bajainak orvoslásán lekipásztorukkal karöltve munkálkodjanak s az anyaszentegyház megújulásán — elsősorban a maguk megújulása által — imádkozó lélekkel fáradozzanak.

Ha azonban ez így van — és csaknem mindenütt így van, — akkor ebből az következik, hogy a presbyterek nagy iramban megindított nevelése még egyáltalán nem tekinthető befejezettnek. Pedig az e téren tapasztalható szünet azt a látszatot kelti, mintha most már minden rendben volna. Kétségtelen, hogy presbytériumainkban, mint egész egyházi életünkben csak akkor remélhetünk lényeges átváltozást, ha egy új nemzedék fog felnőni, de az is bizonyos, hogy ebben a reményben nem szabad tétlenül várni az óhajtott jövendőt. A presbyteri konferenciákat a presbyterek részére tartott előadásokat egyházmegyénként és körönként folytatni kell, mindenekfelett pedig meg kell kezdeni a férfiak evangélizálását. Nem elég azonban csak nekifogni nagy

lendülettel akár egyik, akár másik munkának, sem nem szabad elcsüggedni a kevés és lassu eredmény, sőt a teljes eredménytelenség miatt sem, hanem türelemmel és lankadatlan kitartással kell folytatnunk esztendőnkön át. Mindent, de mindent meg kell tennünk, hogy annak a néhány presbyternek a száma, akik szívvél-lélekkel ott vannak lekipásztoruk oldalán mindenütt, aho Istenországáért és anyaszentegyházunkért valamit tenni kell, megszorodjék és a „nehány” az ellenkező oldalra tolódjék át.

Assisi Ferencről beszéli a hagyomány, hogy mikor egyszer egy kápolnában ezt a szózatot hallotta: menj és tatarozd ki az én házamat, nagy szorgalommal fogott hozzá a rozzant templomok, omladozó kápolnák kijavításához. Csak később, évek múlva értette meg, hogy e szózat nem az Úr házának, hanem az Ő egyházának kijavítására, megújítására hívta el. A mi presbytereink is csak a templomok, iskolák kijavításánál tartanak még, de meg kell érteniök, hogy az ő feladatuk is az Úr lelkiházának: anyaszentegyházának kijavítása, megújítása!

Debreczeni István

Pestalozzi.

A neveléstudomány legkimagaslóbb egyénisége máig Pestalozzi maradt. Hogy jelentőségét és eredetiségét minél jobban kidomborítsák, jellemzői és életrajzirói tagadják, de kétségtelen, hogy Rousseau bölcselete, közelebbről: „Vissza a természethez!” szállóigévé vált kijelentése termékenyítette meg az agyát, de ez Pestalozzi nagyságából és érdemeiből semmit nem von le.

Pestalozzi egészen új csapásokat vágott a neveléstudomány rengetegében; a nevelési elveknek és módszereknek szinte kiaknázhatatlan kincsesbányáit nyitotta meg; belőle fakadt máig mindaz, ami újítás a neveléstudomány terén, az ő lángelméje sugallta korunk legfrissebb nevelési eljárásait, amit „modern pedagogia” név alatt könyvel el a neveléstudomány történelme.

Csak az a baj, hogy, mint minden nagy eszme, úgy a Pestalozzi neveléstudománya is csak program maradt. Avagy a nevelés alkalmazkodik-e már a gyermek belső, lelki törvényeihez? A szemlélet-e az alapja minden nevelés-oktatásnak az üres és felületes szótanítás helyett? A nevelés oktatás a gyermek fejlődéséhez mérten, a lélektani fokozatokat figyelembe véve hat-e a gyermekre? Az oktatás csak segédeszköz a nő-

vendék testi és lelki képességeinek a kifejlesztésére? Vajjon addig időzünk-e egy tárgynál, míg az a tanuló teljes lelki tulajdonává nem válik s nem tömjük-e tele a növendék fejét egész életére zavart okozó homályos ismeretekkel? Aktivvá tettük e már a nevelést, hogy minden ismeret a növendék öntevékenységének s önkifejlődésének az eredménye legyen? A tanítás anyaga az öntudat és a szellemi erők fejlesztését célozza és munkálja-e? A testi és a szellemi képességek harmónikusan fejlesztetnek-e? Az iskolai fegyelem a tanulás megszeretésén, a cél felismerésén, afelé való öntudatos törekvésen és kölcsönös szereteten alapul-e? A tanítás alá van-e rendelve a nevelésnek? A példa-e alapja az erkölcsi nevelésnek?

Mind olyan kérdések ezek, amelyekre keletkezésük után egy évszázaddal is csak nemmel felelhetünk. Pedig az általunk követett természetellenes oktatási módok kegyetlenül megboszoszadják magukat. Mintha csak napjaink oktatása felett mondana Pestalozzi ítéletet, midőn a következő szavakkal sujtja kora pedagógiáját:

„Európa közoktatásügye nem ismeri el a szemléletet a tanítás legfőbb elvéül s a tanítás 3 elemi eszközét: az alakot, szót, számot nem veszi tudomásul s így nem nyugszik lélektani alapokon oktatása. Ismeretünk nem tárgyismeret, hanem szóismeret s így fogalmaink homályosak, ismereteink helytelenek. A szóismeret eredménye az lett, hogy a szemünk csak a betű iránt lett fogékony s ami minden fogalom és ismeret alapja: a tárgy iránt érzéketlen maradt. Így hagyta el Európa kulturája a szemlélet biztos alapjait s így lett üres, lélek- és tartalom nélküli szószátyárkodássá. S ez a szószátyárkodó kultúra nem a hithez, szeretethez, csendes bölcsességhez és megértéshez, hanem a mai hitetlenséghez, szeretetlenséghez és elfásultsághoz vezetett. Meggyengültek a lelki erők: hazugságra és ostobaságra aljasodtunk le. Önzővé, egyoldaluvá lettünk a természetesen ki nem fejlesztett lelki erők híján: a szükkeblűség, önzés, jogtalanság és igazságtalanság s az erőszak mocsarába aljasodtunk le. A szótudomány lelki erőinket elsorvasztotta, lelkiismeretünket kiölte s kiirtotta belőlünk a szolidaritást és humanitást. Így jutottunk oda, ahol vagyunk . . .”

Szinte hihetetlennek tűnik fel előttünk, hogy Pestalozzi Európa kulturájáról ezt a lesújtó kritikát 1801-ben, tehát ezelőtt 130 esztendővel mondta. Óh, ha tudta volna, hogy az a természetellenes nevelés, amelyben máig megmaradtunk, a világhá-

boru borzalmaihoz s az emberiség mai, legnagyobb gazdasági és lelki kríziséhez fog vezetni!

Szomoruan, de nem kétségbeesve kell megállapítanunk, hogy a neveléstudományt a Pestalozzi zsenijének a nagy vétója sem tudta a mai romlás felé tartó kerékvágásából kiemelni. De hinnünk kell, mert hit nélkül nincs élet és továbbhaladás, hogy a mai nagy romokból a pedagógia Pestalozzi szellemében fog újjáéledni. Bár sötét és zavaros a hajnalhasadás, de lehetetlen nem látni a jeleket, mint a jobb holnapnak az ígéreteit. Ime:

A nagyenyedi tanítóképzőn képesítőnk pedagógiai anyagául a modern pedagógia uttörője és apostola: Pestalozzi volt kitűzve, aki felett első képesítőm idején — 25 évvel ezelőtt — úgy átsiklottunk, hogy semmi nyomot nem hagyott bennünk maga után.

A peidologia, ami alapja annak, hogy a gyermeki lélek törvényeit figyelembevée nevelhessünk: bevonult a tantárgyak közé, amiről ezelőtt 25 évvel még csak nem is hallottunk.

A szlőjd. az aktivitás és szemléltetés alapja a képző főtárgyává lett, míg első képesítőm idején csak éppen, hogy hallottunk róla.

Az elv, hogy a gyermekekkel minden ismeretanyagot szemléltetni kell: tendencia lett s ennek legfőbb eszköze: az iskolai kirándulások — rendszeresítve lettek.

Ennyi az egész egy negyedszázad pedagógiai fejlődése, de sokszorosán több ez, mint az ezt megelőző évszázad szomorú eredményekhez vezető stagnálása.

Hogy ma még dominál az üres szóismeret, amely homályossá teszi fogalmainkat s helytelenné ismereteinket, hogy az üres szószátyárkodás megveti a lelkiismeretlenségnek, hitetlenségnek, kegyetlenségnek, igazságtalanságnak és ostobaságnak az alapját, az igaz, de ezek mellett kezdjük megtenni az első, még bizonytalan lépéseket ama jobb jövő felé, ahol — a jogtalanság és erőszak mocsarából kivergődve — élni fog majd az emberiség egy emberhez méltó, harmonikus életet. *Tóth Zsigmond*

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Egyetemes református egyházunkat, de egyszersmind a magyar közéletet is súlyos veszteség érte. *Zöld Mihály* bánáti esperes folyó hó 6-án reggel 5 órakor súlyos, de keresztyéni türelemmel hordozott szenvedés után 51 éves korában megtért menyeyi Atyjához.

Remeg a lelkünk a fájdalom sulya alatt s a néma bú hangos zokogással tör ki szivükből a költő szavaival: „Halnak, halnak, egyre halnak, szine, lángja a magyarnak. Itt is egy név, ott is egy név, hányat elvisz minden egy év.“ Óh igen! Zöld Mihály szine, lángja volt a magyarnak, a református magyarságnak. Magyar református Sionunk iránt érzett forró szerelme töltötte be egész lényét s élete ennek oltárán lobogott el önmérsztő lánggal. Magyar református pap volt a szó legteljesebb értelmében. Anyaszentegyházunkat mélységes hittel, csaknem páratlan hűséggel, fáradságot soha sem ismerő lelkes odaadással szolgálta s mint Jézus Krisztus jó vitéze küzdött mindenkor Istenországá ügyének előbbvitelért. Zöld Mihály a szeretet és jóság embere volt. Oly határtalan, önzetlen szeretet, végtelen szelid jóság testesült meg benne, hogy a vele érintkezőnek lehetetlen volt meg nem éreznie ennek a kisugárzó szeretetnek és jóságnak áldott hatását.

1880. március 16-án született Végváron, ahol édesatyja is szintén pap volt. Középiskoláit Hódmezővásárhelyen, Temesváron, majd Szarvason végezte. Teológiai tanulmányait 1902-ben végezte be Debrecenben s utána előbb Hódmezővásárhelyen másfél évig, majd Makón fél évig volt segédlelkész. Innen a szilágysámsoni gyülekezet hívta meg lelkipásztornak, ahol négy évet töltött. Majd 1908-ban édesatyja halála után a végvári gyülekezet hívta meg a tehetséges ifjút, a falu büszkeségét s mint kiváló lelkipásztor itt működött 23 esztendeig, élete végéig. A békés-bánáti egyházmegyében lelkészi aljegyző volt, majd az impériumváltóság következtében ideszakadt bánáti egyházmegyének kezdetben főjegyzője, majd 1927-ben esperese lett. Mint esperes, állandóan gyöngélkedő, beteges szervezettel, de annál nagyobb lelkesedéssel, a legnagyobb pontossággal és lelkiismeretességgel fáradhatatlanul dolgozott utolsó napjáig, egyházakat szervezett, hogy a bánáti végeken szétszórtnak élő, pusztulásnak indult reformátusainkat megmentse magyarságunk számára. Nem csoda tehát, hogy az amugy is beteg szervezet e sziszifuszi munkában egyre inkább összeroppant, annyira, hogy néhány hónappal ezelőtt megrendült egészségi állapotára való tekintettel le is mondott esperesi tisztségéről abban a reménységben, hogy nyugalomba vonulván, majd ki fogja pihenni a harc fáradaimait. De nem így történt. Betegsége sulyosan erőt vett rajta és egy heti sulyos szenvedés után a fáradt vándor a mennyei Atyához tért haza megpihenni.

Temetése folyó hó 7-én délután 4 órakor volt a végvári templomból, óriási részvét mellett. Résztvett azon az egész falu, de sőt az egész vármegye megmozdult megadni a végtisztességet nagy halottjának. A templomban predikációt mondott Szabolcska László dr esperes, ifj. Zöld Zoltán kántor gyászéneket énekelt, majd Elekes Gyula temesvári segédlelkész imádkozott. A temetőben Kiss Imre mosnicai lelkész és Ajtay Gábor segédlelkész mondtak bucsuztatót.

Test szerint ugyan már nincs közöttünk, de jóságos szívének, áldott lelkének drága emlékezete felejthetetlenül közöttünk él!
Végvár.

Ajtay Gábor.

A szatmári ref. középiskolák tájékoztatója.

1. A szatmári református főgimnázium I—V. osztályaiba a jövő 1931—32. tanévre a beírásokat folyó évi augusztus hó 25—31. napjain tartja meg. A beíráshoz szükséges okmányok: Iskolai bizonyítvány [az I. osztályba lépő tanulók felekezeti elemi iskolai bizonyítványát az illetékes tanfelügyelőségnél láttamoztatni kell], állami születési anyakönyvi kivonat, újraoltási bizonyítvány, állampolgársági bizonyítvány. Beírási díj 165 lej, mely összegben bennfoglaltatik a beírási kérvényre szükséges bélyeg, a karszám és igazoló könvecske díja tandíj egész évre 2500 lej. Az intézet épületében gondosan vezetett internátás áll a vidéki tanulók rendelkezésére. Internátusi díj egész esztendőre 10,000 lej, 2 métermázsza buza és 5 kgr. zsir, illetőleg e két utóbbi pénzbeli ellenértéke piaci ár szerint. A tanulók az internátusban egészséges elhelyezést, állandó tanulmányi és orvosi felügyeletet és naponként ötszöri étkezést nyernek. Szegény, jó tanulók úgy internátusi, mint tandíjkezdvezményben részesülnek. A javítóvizsgálatra utasított tanulók szeptember 10-ig felvehetőek. Ligeti Imre, igazgató.

2. A szatmári ref. leánygimnázium I ső osztályába felvesszük azokat a növendékeket, akik 4 elemi osztályt végeztek és erről hivatalos bizonyítványt mutatnak fel. A felvételhez szükséges: állampolgársági bizonyítvány [certificat de naționalitate], születési bizonyítvány [extras de naștere], újraoltási bizonyítvány [revaccinare]. Tandíj egész évre 2000 lej, beírási díj 200 lej. Beíratkozások augusztus 25—31-ig. Javító vizsgálatokat szeptember 1—5-ig tartunk; szeptember 6—8-ig a javító vizsgálatokat tett növendékeket írjuk be. Az I. osztályon kívül a II. és III. osztályba is veszünk fel növendékeket, kiknek beíráshoz az előző osztályról szóló értesítő, illetve bizonyítvány szükséges. Internátusunk jelenleg nincs, de reménységünk van, hogy még a jövő iskolai év elején megnyílik. Bakcsyné Korbuly Irén, ref. leánygimnáziumi igazgató.

3. A szatmári felsőkereskedelmi leányiskola I ső osztályába felvétetnek azok a növendékek, akik 3 középiskolát végeztek. A felvételhez szükséges: állampolgársági bizonyítvány, születési bizonyítvány, újraoltási bizonyítvány, utolsó iskolai bizonyítvány, vagy diploma. Tandíj egész évre 3000 lei, beírási díj 300 lej. Az iskola végzett növendékei elhelyezést nyerhetnek bankoknál, kereskedelmi és ipari vállalatoknál, vagy folytathatják tanulmányaikat a kereskedelmi akadémiákon, vagy más főiskolában. A felsőbb osztályokba is veszünk fel növendékeket, kiknek beíráshoz az előző osztályról szóló értesítő szükséges. Beíratkozások aug. 25-től szept. 1-ig. Internátus még eddig nem volt, de minden remény megvan arra, hogy a jövő iskolai év elején megnyílik. Martininé Scheint Lujza, igazgató.

HIREK

Az országos Református Tanító-Egyesület elnökévé Dobó Sándor örökébe Dónis Lajos debreceni reform. tanítót választották meg.

Az ORLE és az Orsz. Presbyteri Szövetség gyűlésel az idén aug. hó végén Debrecenben lesznek, mivel ugyanakkor lesz Baltazár püspök 20 éves püspökségének ünneplése a tiszántuli egyházkerület ünnepélyes gyűlésén. Ez alkalomból hívta meg a debreceni presbyterium a fenti testületeket, hogy gyűléseiket ott tartsák

Tízennyolc segédlelkészt bocsátottak ki a tiszáninneni egyházkerületben a legutóbbi vizsgák alkalmával s közülök még csak egy tudott elhelyezkedni Révész püspök most összeírta az öreg, vagy beteges lelkészeket, akik mellé közérdekből segédlelkészt kell kirendelni.

Teljes ellátásra egy vagy két iskolás leánykát elvállal református papi család, havi 1400 leiért. Oradea—Nagyvárad, Str. Pasteur (Kórház-u) 39. szám.

■■■■ HIVATALOS RÉSZ ■■■■

Református Püspöki Hivatal Nagyvárad.

Pénztári: 2890—1931-III. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli Nt. Lelkeszi Hivatalnak.* Értesitem valamennyi kebelbeli Nt. Lelkeszi Hivatalt, hogy az 1931. év május hó 27. és 28. napjain tartott egyházkerületi közgyűlésünk nyomtatott jegyzőkönyveit a püspöki hivatal megküldötte. Kérem, hogy annak értéke fejében 105 Leit az egyházkerületi pénztárba a nyomdai számla kiegyenlítése végett soronkívül sziveskedjenek beküldeni. Itt hívom fel mindazon egyházköztség figyelmét, amelyek a múlt évi jegyzőkönyvek 100 Leies összegét mindezideig be nem fizették, hogy azok soronkívüli kiegyenlítéséről is okvetlenül gondoskodjanak. Oradea—Nagyvárad, 1931 július 18. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

Közigazgatási: 3041—1931 I. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi Lelkeszi Hivatalnak.* Egyházkerületünk a legációk ügyét a folyó évi május 27-én tartott közgyűlésének 78—1931. sz. határozatával újból szabályozta. Fölkérem a nt. lelkész urakat, hogy a felhívott határozatot a már szétküldött jegyzőkönyvből áttanulmányozni s tekintettel a kérdés fontosságára, valamint a hozzácsatolt szankcióra is, a határozathoz szigoruan alkalmazkodni sziveskedjenek. Oradea—Nagyvárad, 1931 július 15. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

Tanügyi: 3091—1931-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Sürgősen, folyó hó 30 ig jelentendő, hogy az előirt térképek közül [Románia, a föld féltékéi, Európa, Ázsia, Afrika, Amerika, Ausztrália] melyek hiányoznak. Oradea—Nagyvárad, 1931 július 20. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

Pályázat a micskei református egyház kántortanítói állására. Fizetés: 1. Lakás természetben. 2. Havi 1500 [egyezezeröttszáz] lei készpénz. 3. Tizenkét ka'. hold és 883 □-öl föld jövedelme. Ennek a földnek az adóját az egyház fizeti. 4. Négy erdő és négy legelőjog. A beiratási díjakat az elemi iskolai tanulók után fizetendő kerületi járulék fedezésére fordítja az egyház. Kántorságért: 1. Négy kat. hold agrárföld. Adóját a tanító fizeti. Ezért az egyház felelősséget nem vállal. 2. Egyházkerület által megállapított stóla. Köteleesség: I—VII. oszt. osztatlan, vegyes iskola vezetése, vasárnapi iskola tartása, kántori teendők végzése, egyházi jegyzőség, [ezért külön kettőszáz lej]. Egyháztársadalmi munkában való segédkezés, énekhar szervezése, lelkész akadályoztatása esetén istentisztelet végzése. Megválasztott tanító az érmelléki egyházmegyei tanítói nyugdíjintézetnek kötelezett tagja. Teljesen felszerelt pályázati kérvényeket ennek a hirdetésnek a megjelenésétől számított három hét alatt a lelkészi hivatal címére kell küldeni. Mişca—Micske, jud. Bihor. Presbyterium.

Pályázati hirdetés a hegyközpályi i ref. orgonista kántortanítói állásra. **J a v a d a l o m**: 1. Készpénz 120 lei 40 bani. 2. 8 hold 1000 □-öl szántó és kaszáló legeltetési joggal. Adóját az egyház fizeti. 3. 6 hold agrárföld, melynek adóját és bérét haszonélvező fizeti. 4. 16 hektoliter buza természetben. 5. 16 köbm. fa természetben, beszállítva. 6. Minden iskolába járó tan. köteles gyermektől 15 liter buza és 15 lei pénz tandíj szülők által fizetve 7. Lakás, melléképület 1400 □-öl beltelekkel. 8. Stóla. — Megjegyeztetik, hogy az egyház által fizetendő 16 hektoliter buza rendszerint évenként cséplés után szállítatik be. Köteleesség: I—VII. osztályu osztatlan vegyes iskola vezetése. Mindennemű kántori teendők végzése. Egyházi énekhar vezetése. Vasárnapi iskolai tanításban s belmissziói munkákban részvétel. Kanonikus órákon és lelkész akadályoztatása esetén szószéki szolgálat. Gyűlési jegyzőkönyvek vezetése. Pályázhatnak érvényes oklevéllel rendelkező s katonai szolgálatukkal rendben levő román állampolgárok Pályázati határidő aug. 2. Kellően felszerelt kérvények a hegyközpályi i [Paleu] ref. lelkészi hivatalhoz küldendők. U. p. Episcopia, Jud. Bihor. Vasuti állomás Nagyvárad, a községtől hat kilométerre. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Presbyterium.

Pályázat. A tóti i [Tăuteu] ref. egyház presbitériuma pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett kántortanítói állásra. Pályázhatnak román vizsgával bíró s katonai kötelezettségüknek eleget tett tanítók. **J a v a d a l o m**: 1. Lakás. 2. 28 köből tiszta buza. 3. 12,000 Lei készpénz. 4. 12 kat. hold föld 5. 4 erdő legelő jog [értéke 1500 Lei] 6. 12 méter tűzifa. 7. Stóla. Köteleesség: A III—VII. vegyes osztályok vezetése. Egyházi jegyzőség. Kántori teendők végzése. Egyháztársadalmi munkákban segédkezés s lelkész akadályoztatása esetén templomi szolgálat.

A község Margitta állomáshoz 8 km. Pályázati határidő július 31. Presbitérium.

Pályázat hirdetik a bélzeréni ref. kántortanítói állásra. Javadalom: 1. 20 kat. hold prima szántó föld haszonélvezete. A föld közvetlen a község alatt egy tagban fekszik. 2. 40 véka buza, 40 véka szemes tengeri. 3. Havonként 200 Lei készpénz az egyház pénztárából. 4. Minden iskolás gyermektől egy ölni való csirke. 5. Megfelelő stóla. 6. Új lakás melléképületekkel. Kötelesség: I—VII. vegyes osztály vezetése, belmisszió munkában segédkezés, akadályoztatás esetén lelkész helyettesítése. Pályázati kérvények a pályázati hirdetéstől számított 3 hétig adhatók be a lelkészi hivatal címére. Állás folyó évi szeptember 1-én elfoglalandó. Luntreni—Bélzerénd, p. Vănători Arad megye.

Pályázat a bihari egyházmegyében fekvő hegyközcsatári orgonista kántortanítói állásra. Javadalom: 1. Három szobás lakás, megfelelő melléképületekkel 990 □ öl telken [udvar és ker] 2 a) 9 [kilenc] köből rozs, b) elégséges örletés, c) 12 m³ tűzifa, d) kert és két köblös földszántás, e) 300 korona kántori fizetés, f) 62 korona tanítói készpénzfizetés és g) tandíj helyett [a—g pont] 1926 óta évenként megszavazva évi 12,000 Lei [havi 1000 Lei] 3 20 hold 986 □ öl régi kántortanítói földjavadalom [12 h. 1089 □ öl + 1340 □ öl + 1005 □ öl = 14 hold 234 □ öl szántó, 6 hold 752 □ öl kaszáló], adóját az egyház fizeti. 4. Agrárreform után a) leánytanítói földjavadalomból 2 hold 143 □ öl szántó [1 hold 203 □ öl + 1540 □ öl], adóját az egyház fizeti, b) uradalmi birtokból 1 hold 400 □ öl szántó, adóját a kántortanító fizeti. Az agrárreform után nyert 2 hold 143 + 1 hold 400 □ öl = 3 hold 543 □ öl földért az egyházközség nem szavatol. 5. $\frac{5}{8}$ erdőilletőség a községi erdőből. értéke mintegy 1500 Lei. 6. $\frac{1}{8}$ legelőilletőség. 7. Temetési díjak egyházker. szabályzat szerint mintegy 3000 Lei. Kötelesség: az elébe utalt osztályok tanítása, kántori és egyh. jegyzői teendők, vasárnapi iskola és énekkar vezetése, belmisszió munkában segédkezés, kánonikus órákon és lelkész akadályoztatásakor templomi szószéki szolgálat, legátus járás esetén a legátusoknak koszt- és szállásadás. Vasuti állomás Bihar [7 km.] és Nagyvárad [12 km.], posta Biharpüspöki. Pályázhatnak katonai kötelezettségüknek eleget tett, román nyelvből is sikeresen vizsgázott férfitanítók. Kellően felszerelt kérvények [oklevél, állampolgársági, esperesileg láttamozott szolgálati bizonyítvány stb.] folyó évi augusztus 15-ig küldendők a ref. lelkészi hivatalhoz Cetariu, posta Episcopia, Jud. Bihor. Orgonázási és énekpróba, valamint a választás aug. 16-án lesz. A megválasztott tanító utiköltségeit az egyházközség utólagosan megtéríti. Az állás folyó évi szeptember 1-én elfoglalandó. Presbitérium.

Nyugalmozott tanító ref. kántorságot vállal. Megkeresések Kelemen László ig. tanítóhoz küldendők Bonjida—Bonchida Jud. Cluj Kolozsmegye.

Pályázat. Az egri [Agris] ref. egyház presbitériuma pályázatot hirdet orgonista kántortanítói állásra. **Javadalom:** 1. Lakás és kert természetben. 2. 20 [husz] métermázsza buza. 3. 40 m³ tűzifa. [6 öl természetben, 4 öl folyó árban]. 4. 9 hold 1173 □ öl kaszáló. 5. Két évben 1—1 hold, harmadik évben 2 hold tavasz-föld. 6. 5 hold szántóföld. 7. Kenderföld 307 □ öl. 8. Temetőben 300 □ öl szántó. 9. Az 5, 7, 8 pont alattiakat egészen, a 6. pont alattiból 1 holdat szántani s tanító magjával egyház vettetni köteles, 10. Törvényes stóladij. E javadalmak az egyházmegyei bizottság által 26,000 Leire vannak értékelve, mely összeget az egyházkerületileg megállapított évi 35,190 Lei minimumra az egyház készpénzben kiegészíteni köteleztetett. **Kötelesség:** a III—VII. vegyes osztály tanterv szerinti vezetése, kántori teendők végzése, énekar vezetése, egyházi jegyzőség. Kánonikus órákon s lelkész akadályoztatásakor istentisztelet végzése; vasárnapi iskola egy csoportjának vezetése. Földek adóját egyház fizeti. A községhez vasutállomás 4 km. re van. Az állást szeptember 1 én kell elfoglalni. Pályázhatnak okleveles, román vizsgával bíró, katonai szolgálatoknak eleget tett férfitanítók augusztus hó 5 ig a következő címre küldve okmányaikat: Ref. Lelkeszi Hivatal Agris—Egri posta Micula. Szatmármegye. Presbitérium.

Pályázat a hiripi orgonista kántortanítói állásra. **Javadalom:** 18 kat hold föld, melynek adóját az egyház fizeti; 12 mm buza; 12 m³ fa beszállítva; készpénz évi 6000 Lei; minden tanulótlól egy csirke; stóla; 3 szobás lakás melléképületekkel, nagy kerttel; esetleges segélyek. **Kötelesség:** A presbitérium által kijelölt osztályok vezetése [mult évben I—III 50 tanulóval]. Kántori szolgálat. Lelkész szokásos helyettesítése. Belmisszióban segédkezés Dalárdavezetés Megválasztott hitelszövetkezeti könyvelőségért is számíthat 3500 Leire. Az énekar is honorálta eddig karmestere hűségese fáradozását összes keresete felerészével. Román vizsgáikkal és katonai szolgálattal rendbenlevők küldjék pályázataikat a lap megjelenésétől számított 12 nap alatt Lelkeszi Hivatalhoz [Hrip. Jud Sätmar, posta ügynökség]. Személyes megjelenés kívánatos. Levélbeli értesítésre augusztus 2 ra fogat megy szatmári állomásra. Megválasztottnak vonatköltsége megtérítettik.

TAKARÉK OSSÁG

Segély- és Takarékszövetkezet

ORDEN—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Fiók: Fuglyóásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke
Lei 8,500,000.

Takarékbetéteket
előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik helibetét gyűjtéssel. *Le-számitól váltókat. Folyósít jelzálog-kölcsönöket. Átutalásokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzletet kedvezően lebonyolít.*

**Képviselet a triesszi „Adriai“
biztosító-társaságot.**

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyf. Református Lelkészi Hivatalnak

L o c o,
Calea Victoriei [Kolozsvári u.] 61.

ciók a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

HÖNIG FRIGYES, ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb
harangöntődeje

ajánlja

h a r a n g j a i t

Alapított 1840-ben

a legtisztább harang-bronzból, a hangok előre való meghatározásával. — Vas harangszerelvények és harangállványok. — Villamos haranghúzó motorok.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtatványokat folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbébb magán- és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb, modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA—NAGYVÁRAD

STRADA IOSIF VULCAN (NAGY SÁNDOR-UTCA) 14. SZ.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.

Van szerencsém szives figyelmébe ajánlani dusan felszerelt legjobb mintájú

iskolai nyomtatványraktáramat

Román-magyar szövegű iskolai nyomtatványaim az állami főhatóságok által approbálva vannak és a legújabb tanterv utasításainak teljesen megfelelnek. Nb. megrendelését kéri

BÉRES KÁROLY

tankönyv- és nyomtatványraktára

Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14., a ref. Leánynevelő-Intézet épületében.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Őr-utca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-évre 180 lei. — Egyes lappéldányok ára 10 lei. — Megjelenik minden hónap 1., 10. és 20-ik napján.

3182—1931-I. szám. KÖRRENDELET.

Valamennyi nt. lelkészi hivatalnak, az erdélyi ref. kórház tárgyában.

Az erdélyi református egyházkerület illusztris püspökének sikerült szívós akarattal és zajtalan munkával odáig előkészíteni a dolgokat, hogy pásztori szívének kezdettől fogva melengetett gondolatát — egy református kórháznak a létesítését, — a megvalósuláshoz immár egy nagy lépéssel közelebb vihesse. Ezt a lépést a testvérkerület igazgatótanácsa tette meg ez év május hava 30. napján tartott ülésében, mikor határozatban kimondotta, hogy a református kórház javára sorsjátékot rendez.

Mindazok a tudnivalók, amelyek a sorsjáték tervezetére, kedvezményeire s a vele kapcsolatos intézkedésekre és teendőkre vonatkoznak, az alább egész terjedelmében közzétett „Tájékoztató”-ban megtalálhatók. Ezekre tehát nem kell itt ki-
térnem.

De nyilván nem kell bővebben magyarázgatnom magának a református kórház gondolatának a szépségét sem. Föl kell tételeznem, hogy az minden lelkésztársam és hitbéli atyámfia lelkebe magától is belevilágít.

Betegek ápolása a krisztusi szeretet jegyében!

Nem kizárólagosan, de elsősorban református betegek gyógyítása a kálvinista kegyesség testvéri melegében!

A gyógyulás, vigasztalás és békességes türés helye ebben a durva világban, ahol a lelkek annyira betegek, kétségbeesettek és lázadozók.

S a kezek, melyek a szamaritánus könyörület mindeme fáradozását végezni hivatvák: a diakónisszák kezei, felkészülten várják a munkát. Pro Deo et propter Deum!

Református Kórház! Valóban gyönyörű evangéliumi gon-

dolat. Drága gyöngy, melyért érdemes volna odaadni mindent, amink van, hogy azt megvehessük! Pedig mindössze csak annyit kíván tőlünk, hogy a kibocsátott sorsjegyekből mi, királyhágómellékiek is vegyünk minél többen, ahogy tőlünk futja. Sok ez? Hiszen az a református kórház a mi kórházunk is, ott mi is gyógyulást találhatunk, ott a mi magunk vagy szeretteink párnáját is megigazíthatják még valamikor. Miért ne vennénk hát annak a sorsjegyeiből? Hiszen nem is *ingyen* kívánják tőlünk annak az árát! Elenértéke vnn annak a sorsjegynek pénzben is. Nyerni lehet vele. Do, ut des! Adok, hogy te is adj, mint a közmondás tartja.

De mikor a szamaritánus szeretet krisztusi gondolatát ilyen modern formában látod közeledni ne ütődj meg rajta Református Testvérem! Ne a formát lásd abban, hanem a lényegét! A „do, ut des” üzleti formulájában se az vezessen, hogy te is kapj, hanem az, hogy te adj! Csak egyedül ez. Akkor is adj, ha nem kapsz érte, helyette földi ellenértéket! Mert ha pusztán csak ezért adsz és ezt várod akkor, ha csakugyan megkapod, félned kell, hogy téged is majd azok közé soroznak, akikről Jézus azt mondotta hogy „bizony mondom, elvették a jutalmukat”.

Ne a nyereség vágya és reménysége nyissa ki tehát a te erszényedet, mert ha azon a sorsoláson nem nyernél is, a te ki nem húzott sorsjegyed s az ugynevezett szerencse elmarádása akkor is még mindig „sors bona”, jó sors és jó sorsjegy, szinte jobb is, mint a nyerő számok, — mert így, amit erre a kórházra adtál, önzetlenül adtad, szent ügyért adtad, az irgalmas Isten iránt való hálából adtad és adhattad is, hogy téged, a betegek annyi milliója közt, épségben, egészségben megtartott. S amit így adsz, az élet könyvének abba a rovatába lesz beírva, amelynek az a fejcíme: vajjon adtál-é valaha életedben szomjazó, eltikkadt felebarátodnak egy pohár hideg vizet. Pedig a te beteg embertestvéreid, akik abban a református kórházban testi nyomoruságuk kinjai között lázas ajkukat friss vízzel hűsítetik majd, megkapják annak a mindennél fájóbb és gyötrőbb szomjuságuknak a kielégítését is, mely a fájdalmak mélységeiben, a magárahagyatottság sötét gondolatai között őket a vigasztaló szeretet után annyira gyötörni szokta. Örülj, hogy a szeretetnek ehez az áldott italához a te szerencsétlen felebarátodat a magad filléréivel hozzásegíthetted!

Kérem a nt. Lelkész urakat, hogy az itt közlött gondolatok kimélyítésével a sorsjáték sikere érdekében egyházközségük

presbitériuma és nőszövetsége útján buzgó fáradozásaikkal minden lehető megtenni méltóztassanak.

Oradea—Nagyvárad 1931 augusztus 1.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István,

püspök.

Tájékoztató

az erdélyi református egyházkerület által egy református kórház alapítása javára rendezendő készpénz sorsjátékról.

A belügyminisztérium 4620. A) számú engedélye alapján 150,000 drb sorsjegy lesz kibocsájtva darabonként 100 Leies árban. Főnyeremény 1,000,000 Lei. Az összes nyeremények összege az alábbi tervezet szerint 3,500,000 Lei.

Huzási tervezet.

Első huzás 1931 november 30-án:

350 drb nyeremény à	300 Lei	---	105,000 Lei
200 " " "	500 Lei	---	100,000 Lei
35 " " "	3000 Lei	---	105,000 Lei
15 " " "	5000 Lei	---	75,000 Lei
10 " " "	10,000 Lei	---	100,000 Lei
5 " " "	20,000 Lei	---	100,000 Lei
1 " " "	50,000 Lei	---	50,000 Lei
1 " " "	100,000 Lei	---	100,000 Lei
1 " " "	200,000 Lei	---	200,000 Lei
618 nyeremény			935,000 Lei

2 ik huzás 1931 december 22 én:

350 drb nyeremény à	300 Lei	---	105,000 Lei
200 " " "	500 Lei	---	100,000 Lei
35 " " "	3000 Lei	---	105,000 Lei
15 " " "	5000 Lei	---	75,000 Lei
10 " " "	10,000 Lei	---	100,000 Lei
5 " " "	20,000 Lei	---	100,000 Lei
1 " " "	50,000 Lei	---	50,000 Lei
1 " " "	100,000 Lei	---	100,000 Lei
1 " " "	200,000 Lei	---	200,000 Lei
618 nyeremény			935,000 Lei

3-ik huzás 1932 január 20-án:

300 drb nyeremény à	300 Lei	---	90,000 Lei
200 " " "	500 Lei	---	100,000 Lei
30 " " "	3000 Lei	---	90,000 Lei
10 " " "	5000 Lei	---	50,000 Lei
10 " " "	10,000 Lei	---	100,000 Lei
5 " " "	20,000 Lei	---	100,000 Lei
2 " " "	50,000 Lei	---	100,000 Lei
1 " " "	1,000,000 Lei	---	1,000,000 Lei
558 nyeremény			1,630,000 Lei

Összesítés:

1931 november 30-án 935,000 Lei

1931 december 22-én 935,000 Lei

1932 január 20-án 1,630,000 Lei

Összes nyeremények: 3,500,000 Lei

Ezen készpénz nyeremények azonnali kifizetését az Igazgatótanácsunk és a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank biztosítja.

A sorsjegyek folyó év augusztus hó közepén lesznek kibocsájtva és szétküldve.

A sorsjátékot rendező bizottság elhatározta, hogy a sorsjegyek eladásával foglalkozó egyházközségek és Nőszövetségeknek is egyuttal segítségére lesz azáltal, hogy minden eladott sorsjegy árából 10% engedményt ad és pedig úgy, hogy ezen 10%-ból 5%-ék a tényleges eladót és 5% az egyházközséget, illetve a nőszövetséget illeti.

Huzások a Kolozsvári városháza disztermében egy hivatalos bizottság, közjegyző és a nagyközönség ellenőrzése mellett lesznek megtartva.

A huzások eredményét a Református Szemlében és a helyi lapokban közölni fogjuk.

Kérjük az egyházközségek és Nőszövetségek vezetőit, tudassák sorsjegyirodánkkal, hogy körükben körülbelül hány darab sorsjegyet tudnak elhelyezni és milyen számjegyekre reflektálnak.

Sorsjegyekre vonatkozó minden felvilágosítást készséggel megad

Erdélyi Református Egyházkerület központi sorsjegy irodája

Cluj

Str. Bratianu No. 51. Interurbán telefon 905.

Revelációk.

Egy négyezer éves bálvány predikációja.

Serdülő koromban, tapasztalatlan, naiv lélekkel, amikor még a szimbólikus beszédhez, mélyértelmű parabolákhoz nem volt hozzászokva a gondolkozásom, sokat eltöprengtem azon, miképen szólhatott Isten örök igazságokat az embereknek régen s miért nem szól ma is. Azt gondoltam ugyanis akkor még, hogy az directe, emberi módon szokott történni.

Azóta már ezerszer is meggyőződtem róla, hogy az isteni kinyilatkoztatás megszakítás nélkül való atyai kegyelem. Isten egy percre sem szünik meg gyermekeit jóakarattal oktatni. Csakhogy ezt nem emberi módon cselekszi, hanem az ő misztikus útján. Egyébként ugyanis a gyarló ember nem bírná el káprázatos lényét. Ugy vagyunk vele, mint azzal a vendéggel, akit sohasem látunk, mert titokban jó el hozzánk, de ottlétét biztosan tudjuk . . . ajándékaiból, miket otthagyt a mi számunkra,

Véletlenségből egy képeslap akadt a minap a kezembe. Mindenféle tudományos apróságok illusztrációi voltak benne. Egyszer csak szokatlan erővel ragadta meg a figyelmemet egy különös kép. Valami visszataszító ábrázatu őskori bálványszobor képe, amelyet nemrégén ástak ki a khaldeai Ur város romjai közül. Annak a városnak a romjai közül, ahonnan Ábrahám kivándorolt volt „*isteni sugallat*“ -ra, 70 esztendőskorában, ezelőtt 4000 esztendővel. Ez az undok tekintetű, bikatestű, emberfejű bálvány-szörnyeteg tehát Ábrahám idejéből való volt. Még a neve is alá volt írva. *Pa-sag*-nak hívták. A kultusza az ékiratos feljegyzések szerint olyanféle volt, mint a feníciai Baálé és Astaróté. Azaz érzékies bestiálítás.

És amint érthetetlen módon lekötötte figyelmemet az a kis baromtestű, undok képű démon, valósággal megbabonázott a sanda tekintetével. Nem birtam levenni róla a szememet. Az a sejtelmes érzésem támadt, hogy ez a kis démon mondani akar nékem valamit: tanítani akar engem valami örök nagy igazságra, revelálni akar előttem valami szentséges isteni izenetet.

Lassan-lassan világosság támadt bennem. Megértettem az infernális kis szörnyeteg predikációját, Istennek beszédjét. Megértettem, micsoda csodás nagy isteni reveláció rejlik Ábrahám kivándorlásának nagy parabolájában.

Amint ugyanis apróra megnéztem azt a kis terrakotta szörnyfigurát, észrevettem, hogy a teste egész fel a nyakig ok-talan baromtest. Csupán a feje emberé. Az is valami durva,

vad, érzéki fej. Ekkor elgondoltam, micsoda durva lélek hozhatta ezt létre. Milyen alacsonyfoku lelki életnek lehetett ez a legfőbb, legszentebb, legmagasztosabb ideája, amit istenképen imádott? Ez a baromtestü szörny? Micsoda lelki világa lehetett annak a népnek, amelyik vágyainak, törekvéseinek, aspirációinak superlativusa ez az ökörpataju, bikafarku, démoni szörnyalak volt. Minden kor embere rányomta mentalitásának jellemző bélyegét bálványképeire. Ur város lakói is kezünkbe adták lelkületüknek képmását e bálványszörnyetegben. A khaldeusok lelki világa olyan állatiasan torz volt, minő ez a kis bálvány szörnyeteg. Földhözragadt, alacsony, baromi, ahonnan alig-alig kezdett kiemelkedni még valamennyire. Az emberi morális civilizáció legeslegalacsonyabb fokán állottak azok még.

És az *emberi kultúra* diadalmas előretörését jelentette Ábrahámnak Ur városából való kivándorlása, hogy atyja legyen egy nagy nemzetségnek, amelyik az erkölcs magasabb fokán szellemibb életet él majd és akiben megáldatnak majdan a földnek minden nemzetségei. Kiemeltetnek a baromi sorból az istenfiuság magaslatára.

Erre az elhatározó nagy lépésre — 70 éves korában ugyanis nem szívesen mozdul már el szülőföldjéről az ember — Isten csodás világrendezői tevékenykedése folytán az a kaján képű kis bálványszörnyeteg indithatta Ábrahámot... negatív módon. Megundorodott tőle. Benne és általa megundorodott rokonainak, fájának bestiális erkölcsseitől és elhatározta, hogy kiválik közülök és magasabbfoku szellemi kulturának, egy igaz Isten imádásának lesz az uttörője; egy választott népnek lesz az ősatyjává. Eként cselekszik Isten fenséges dolgokat a por ember, az ő kezének eszközei által. Ez történt az Ábrahám esetében is. Titokzatos módon indította lelkét a nagy elhatározásra Szentlelkének ereje által, egy hitvány kis bálvány felhasználásával.

Ábrahám tettének világtörténelmi, kulturtörténelmi óriási jelentőséget legtalálóbban illusztrálja egy szimbólikus kép, amit nemrég láttam.

Egy merészen felfele néző, vonzó ábrázatu férfifej, kezével csunya, gyapjas állatbőrt fejteget lefelé magáról, ami kötésig reá van nőve. Valósággal fejti le magáról lefelé taszítva a szőrös irhát. Deréktől felfele emberi alak már. A feje felett pedig szárnyas angyal mutat kezével a kéklő eget felé. A vallás szárnyain emelkedő emberi kultúra nagyszerűen találó szim-

boluma ez. Az emberiség ma már letaszította magáról az állati erkölcsöket, durva, vad, bestiális lelkiületet és emberi lényé fejlett a vallás emlőin. A hófehér szárnyu angyal jelzi az irányt amely felé az egészséges kulturának fejlődnie kell. Ez az irány az egy élő igaz Isten atyai szive. Az igazság, a tisztaság, a jóság, a gyöngédség, a szeretet kozmikus centruma.

Ábrahám eltávozása Ur városából az állatbőr lefejtése volt saját magáról; az emberi civilizáció hatalmas iramu előretörése a vallás egyik legdicőségesebb diadala, Istennek mérhetetlen atyai jósága.

Az a bikatestű, sanda tekintetű, undok ábrázatu kis bálványszörnyeteg ezeket prédikálta nekem. Bokor Sándor.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Bottyán Pál erdőhegyi lelkész, a nagyszalontai egyház-megye pénztárnoka és tanácsbírája, egyházkerületi képviselő f. évi július hó 13 án reggel 5 órakor agyszélhűdésben elhunyt. Bottyán Pál Ombódon 1866 ban született, Érettségijét 1885-ben, tanítói oklevelét 1887-ben szerezte meg. Lelkészi szolgálatát 1889-ben kezdte Dobrácsapátiban, majd Felsőbányán, Lázáriban, Belényesben folytatta. Temetése július 14-én délután az erdőhegyi templomban tartott gyászszertartással ment végbe, mely után Nagyváradra szállították és 16 án helyezték ott elhalt fia mellé örök nyugalomra. Özvegye és öt gyermeke gyászolja. Pihenése legyen csendes, emléke áldott és bánatos családját vigasztalja meg az Úr az Ő kegyelmével.

Özo. Némethy Lajosné, néh. Némethy Lajos egykori debreceni lelkész özvegye, dr Némethy Károly, a budapesti reform. egyház főgondnokának édesanyja 99 éves korában, 30 évi özvegyesség után jul. 10 én Budapesten csendesen elhunyt. Leánya volt Fésős András előbb szatmári, majd debreceni lelkésznek, ki a pozsonyi 1843—44 i diétán mondott predikációival még a császár érdeklődését is felkeltette. Serdülő leánykorában naponta látta Petőfi Sándort atyja házában és személyesen ismerte Kossuth Lajost. — Temetése 12 én volt, mikor Ravasz László püspök hirdette felette az ígét.

HIREK

Tökés Ernő bukaresti es-peres augusztus hó folyamán szabadságon lesz távol Bukaresttől és csak 15-e körül 2—3 napra érkezik vissza a leg-

fontosabb ügyek elintézésére. Szabadsága alatt megbízásokat nem tud vállalni, melyről ezuton értesíti az érdekelteket.

A nagyváradai Ref. Leánygimnázium nyilvánossági jogát visszanyerte. Három éve annak, hogy a kormány leánygimnáziumunktól a nyilvánossági jogot megvonta és iskolánk növendékeinek azóta külön vizsgadíj mellett állami iskolai tanárnők előtt kellett vizsgáznok. Iskolánk nyilvánossági jog nélkül is áldásos munkát végzett. Tanulóinak tudása mindenkor elismerést váltott ki mindenütt. Legutóbb is a minisztérium által delegált bizottság előtt oly sikerrel vizsgáztak növendékeink, hogy az egész intézetből csak egy tanuló utasított osztályismétlésre. A közoktatásügyi miniszter f. évi július 23 án kelt rendelkezésével intézetünknek nyilvánossági jogát visszaadta. A hirt nemcsak a református szülők, de a város magyarsága is örömmel fogadta. Felhívjuk a református szülőket, hogy gimnáziumba járó leányaikat gimnáziumunkba irassák be.

Budapesti egyházmegye.

A budapesti református egyházat több, önálló egyházköz ségre felosztva egyházmegyévé szervezik. Az idevonatkozó

javaslatot, hosszú előkészítés után a jun. 29-iki gyűlésen fogadta el a presbyterium. E szerint az új egyházmegye 13 anyaegyházból és két fiókegyházból fog állani. Két új egyház létesül, melyeknek lelkeszi állásaira nézve a betöltés időpontját a jövő évben összeülő egyházm. közgyűlés fogja megállapítani. A Kálvintéri egyház második lelkeszi állást szervez. Továbbra is maradnak azonban közös feladatok, mint pl. a vallásitanítás, a szociális és missziói munkák végzése, a gimnázium, a Baár Madas és Julianna iskolák fenntartása és a templomépítések. Sajnos azonban, hogy még így is lesz 16,000 lelket számláló egyházközség, holott az új törvény kimondja, hogy 10,000 nél több nem lehet egy lelkipásztor gondozása alatt.

Értékes papl könyvtár

— köztük több muzeális értékű könyv — jutányosan eladó. Érdeklődők pontos katalogust kaphatnak az erdőhegyi [Pádureni] paróchiától.

Társszerkesztők; Arday Aladár, Bokor Sándor, Szombati Szabó István és Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad

3330—1931-I. sz. KÖRRENDELET *Bors és Kisszántó felsegélyezéséről.* Ahogy ilyentájt, nyaranta, máskor is tönkretesz néha — hol itt, hol amott, hol tűz, hol jégeső — az ember fáradtságos munkája gyümölcsét, vagy hajlékát, úgy történt az idén is *Bors és Kisszántó* biharvármegyei községekben, ahol különösen Kisszántón, az ugyszólván szinmagyar református vallásu lakoságnak ez esztendei termését egy minden képzeletet meghaladó jégvihar pár perc alatt teljes egészében letarolta. Ennek a pusztulásnak a megértetésére csak az az egyetlen szó elég erős, melyet a költő használ: „és keményen, mint a jég verése,

odalett az emberek vetése." Oda: a kenyér, a ruha, a téli tüzelő, a család élhetősége, az otthon nyugodalma, a szántóvető embernek annyi verejtékes munkája, gondja, reménykedése! A mai amugy is nagy gazdasági lerongyoltság és elszegényedés gonosz napjaiban ez a kemény Istenlátogatása a mi lesujtott atyáinkfiainak hitét és békességes türesét bizony fölöttébb próbára teszi. Eppen azért nem szabad megelégednünk avval a pillanatnyi segéllyel, melyet az egyházkerület elnöksége a rendelkezésére álló igen szűkös forrásból, — legalább az egyházi épületek betördelt ablakainak sürgős pótlására — kiutalhatott, hanem oda kell állnunk a megpróbáltatás mellé a vigasztalásnak nemcsak a szavaival, hanem minden Demosztenesznál szebben beszélő cselekedeteivel: testvéri *adományainkkal* Hogy mikor a magasból — az atyai hajlékok tájékáról — lecsapó hidegség fájó ütése a szivünkre zuhant, legalább innen a földről érezzék felénk áramlani a testvérszeretet melegségét! Hogy amikor viruló vetéseiket a jégzuhatag vastagon betemette olvadjon meg ott: a szivünkön a közönynek, a fásult és durva önzésnek sokkal vastagabb jégpáncélja s alóla, mint az elfojtott tüzláng, diadalmasan törjön elő a tevékeny emberszeretet, avval a dávidi magáraébredéssel, hogy ime: „nem halok meg, hanem élni fogok és hirdetem Isten munkáit!" Mert Isten munkái közül való az is, hogy egy-egy nagyobb katasztrófával nemcsak előhívja halálos dermedtségéből az emberi együttérzést, hanem annak lekötött kezeit és lábait meg is oldozza, mint a Lázárét. Hogy éljen és cselekedjék. Mert tűz és jég csak különböző hőfokok termékei, de egyazon Isten akaratából jönnek, kinek atyai szive — akármelyiket küldi is a kettő közül — mindig ugyanavval a melegséggel szeret bennünket. Mert ennek a szeretetnek a parazsai tűzben-jégben egyforma bőséggel hullnak alá az emberi lelkekbe s azokból áldott meleget sugároznak ki. Erről a vigasztaló igazságról kell meggyőznünk — szeretetadományainkkal — a mi borsi és kisszántói testvéreinket is. Kérem a többi gyülekezet nt. lelkészeit, hogy az e célra gyűjtendő adományokat a károsult két község lelkészi hivatalaihoz, — a külön-külön nekik szánt összeg szerint — közvetlenül küldjék meg, a püspöki hivatalhoz azonban csupán magát a tényt sziveskedjenek — az adományok összegének közlésével — egyidejűleg jelenteni. Oradea—Nagyvárad, 1931 július 29. Atyafiságos szeretettel: Sulyok, püspök.

3276—1931 II. sz. KÖRRENDELET. Valamennyi kebelbelli román vizsgára kötelezett tanítónak és tanítónőnek. Tudomásvétel és miheztartás végett közlöm a közoktatásügyi miniszterium 100.119. sz. rendelete alapján, hogy a tanítók és tanítónők román tanfolyama Săliște-n (Sibiu megye), a felső kereskedelmi iskola helyiségében 1931 augusztus 3-án, hétfőn reggel kezdődik. A résztvevő tanítók *sürgősen* jelentkezzenek Borcea N. felső keresk. isk. igazgató úrnál [directorul școalei superioare de comerț din Săliște jud, Sibiu]. Szelistyén kétszemélyes szoba kb. napi 40 leiért, napi ellátás kb. 40 leiért kapható. A vasuti je-

gyet, amellyel Szelistyére utaznak őrizték meg, mert a miniszterium közbenjárt a vasuti igazgatóságnál, 50 százalékos engedményért [odautazásnál egész jegy, visszautazásnál láttamozott jeggyel ingyen], aminek remélhetőleg sikere lesz. A miniszterium minden résztvevő tanítónak segílyt fog adni a költségek részbeni fedezésére. A vizsgálatok 1931 augusztus 24-én kezdődnek, a kurzusok befejezése után, Az összes nyilvántartásunkban szereplő érdekelteket levélben értesítettük: aki bármi okból értesítésünket meg nem kapta volna, jelen körrendelet értelmében járjon el. Oradea—Nagyvárad, 1931 július 27. Atyafiságos szeretettel: Sul y o k, püspök.

Pályázat. A nagykárolyi ref. egyházmegyében levő Sânmiclăuş [krszentmiklósi] ref. egyház presbitériuma pályázatot hirdet megüresedett orgonista kántortanítói állásra. Javadalom: 1. 3 szoba, konyha, kamarából álló lakás 350 □ öl kerttel. 2. Istálló, sertésól és terményraktárból álló melléképületek. 3. 9 m. hold szántóföld, utána az adót egyház fizeti, vagy helyette 6000 [azaz hatezer] Lei készpénz. 4. 20 m. [azaz husz] mázsa buza az egyház magtárából. 5. 8 méter tűzifa beszállítva. 6. 1 darab legeltetési jog. 7. Temetési stóla az egyházkerület megállapítása szerint. Kötelessége: 1. Az összes orgonista kántori teendők végzése. 2. Lelkész akadályoztatása, vagy betegsége esetén helyettesítése templomban és az állami iskolában a vallástanításnál. 3. Vasárnapi iskola vezetése. 4. Minden belmissziói munkában lelkésznek való segédkezés. 5. Az állami iskolában heti 2 órán az énektanítás. 6. Egyházi énekkar vezetése. 7. Egyházi jegyzőség és az ezzel járó kötelességek teljesítése. Pályázhatnak román állampolgársággal bíró rendes nyugalmazott, vagy állás nélkül maradt férfitanítók, esetleg nők is. Próba orgonázás és éneklés megkivántatik, de az egyház csak a megválasztott utiköltségét téríti vissza. Pályázati kérvények azonnal, de legkésőbb a pályázati hirdetés megjelenésétől számított 3 héten belül küldendő be a Sânmiclăusi—Krszentmiklósi ref. lelkészi hivatalhoz. Utolsó posta Careii [Nagykároly], vasutállomás Nagymajtény. Megkeresésre bővebb felvilágosítást ad a lelkészi hivatal. Presbitérium.

Pályázat. A királydaróci [Crai dorolt] ref. egyház presbitériuma pályázatot hirdet kántortanítói állásra. Javadalom: I. a kántorságért: a) természetbeni lakás, vagy évi kettőezer lei lakbér a presbitérium választása szerint, b) Öt darab legeltetési jog mig kisajátítás rendjén az egyháztól ez a jog el nem vétetik. c) Kilenc kat. hold föld haszonélvezete [jelenleg több évre 30 métermázsa tiszta buzáért bérbeadva] E földek áll. közs. adóját az egyház fizeti. d) Stóla az egyh. kerület megállapítása szerint. II. Tanítóságért: köteles az egyház az egyházkerületben elrendelt minimális tanítói fizetésre kiegészíteni a kántori fizetést, ha az egyház miniszteri engedélyt nyer arra, hogy felekezeti iskoláját megnyithatja, az illető itt tanító is lesz. Mig azonban az illető megválasztott felekezeti iskola híján csak kántor; csakis a kán-

tori fenti javadalomra tarthat igényt, jogot. Az egyház azonban mig iskoláját beállithatja, biztosítja a kántort, hogy a földek hozamát, harminc mázsa búzát kiegészíti évente, ha annyi bért nem adnának is jövőben e földekért és mig csak kántor az illető alkalmazott: drágasági pótlék címén kap az egyháztól évi hat-ezer leit. E javadalmak negyedévi előleges részletekben adatnak ki. Kötelessége a kántortanítónak: a) gyülekezeti énekvezetés, b) iskolában az egyházi énektanítás, c) egyházi dalárda vezetés, d) vasárnapi iskola vezetés, e) egyházi jegyzőség, f) lelkész egyházépítő munkásságában segédkezés, g) lelkész által kijelölt osztályokban vallástanítás, h) lelkész betegsége, elfoglaltsága esetén lelkész templomi szolgálatában helyettesítés. Pályázhatnak államérvényes okleveles férfi tanítók, de oklevél nélküli, ének-lésben jártas egyének pályázata is figyelembevételük, elfogad-tatik s ha okleveles tanító nem jelentkezik, a kántori állás ok-levél nélküli pályázóval is betöltetik, természetesen az oklevél nélküli alkalmaztatása csak ideiglenes jellegű. Pályázati határidő f. évi augusztus 16. Pályázatok a ref. lelkészi hivatalhoz Crai-Dorolt—Királydaróc jud. Sätmar, Szatmármegye, küldendők be. Személyes megjelenés ajánlatos, de utiköltsége csak a meg-választottnak térítettik meg.

Pályázat. A gálospetri-i ref egyháztanács — Érmelléki egyházmegye — pályázatot hirdet az elhalálozás folytán meg-üresedett kántortanítói állásra. Javadalom: 1. Készpénz az egy-ház pénztárából különböző cimeken évi 6000 Lei, negyedévi előleges részletekben 2 Beiratási díj címen minden gyermektől 25 Lei, tankötelesek száma 60—70. 3. 12 mm. tiszta buza az egyház magtárából. 4. 8 méter tűzifa beszállítva. 5. 16 magyar hold elsőrendű szántóföld és 3 hold legelő. Földek adóját az egyház fizeti. 6. Stóla 7. Természetbeni tisztességes lakás meg-felelő gazdasági épületekkel. 8. Államsegély, melyért azonban az egyház nem szavatol Kötelesség: A mindennapi és ismétlő-sök tanterv szerinti tanítása, kántori teendők, egyházi jegyzőség. Pályázhatnak oklevéllel, román vizsgával s katonai szolgálatta. rendben levő férfitanítók a választás napjáig augusztus 23-ig! A pályázat ref. lelkészi hivatal Galospetreu jud. Sälaj küldendő.

TAKARÉKOSSÁG

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház

Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Fiók: Fugyoásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke

Lei 8,500,000.

Takarékbetéteket
előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik hitelbetét gyűjtéssel. *Le-számítól váltókat. Folyósít* jelzálog-kölcsönöket. Átutalásokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzletet kedvezően lebonyolít.

**Réposeli a frlesztii „Adriai“
biztosító-társaságot.**

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyf. Református Lelkészi Hivatalnak

L o c o,
Calea Victoriei [Kolozsvári u.] 61.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

HÖNIG FRIGYES, ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb
harangöntődéje

ajánlja

h a r a n g j a i t

Alapított 1840-ben

a legtisztább harang-bronzból, a hangok előre való meghatározásával. — Vas harangszerelvények és harangállványok. — Villamos haranghúzó motorok.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon
6-22

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbélebb magán- és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb, modern kivitelben és a legjutányosabb árakon.

ORADEA—NAGYVÁRAD

STRADA IOSIF VULCAN (NAGY SÁNDOR-UTCA) 14. SZ.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.

Van szerencsém szives figyelmébe ajánlani dusan felszerelt legjobb mintájú

iskolai nyomtatványraktáramat

Román-magyar szövegű iskolai nyomtatványaim az állami főhatóságok által approbálva vannak és a legújabb tanterv utasításainak teljesen megfelelnek. Nb. megrendelését kéri

BÉRES KÁROLY
tankönyv- és nyomtatványraktára

Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14., a ref. Leánynevelő-Intézet épületében.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Or-ulca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

632—1931. erdélyi püspöki hiv. szám.

2871—1931. királyhágómelléki püspöki hiv. szám.

Körlevél

valamennyi esperes, lelkész, tanár, tanító, lévita atyánkfiának, a világi rendben levő összes egyházi tisztviselőknek, érdeklődő hivatásainknak, valamint a nagyváradai egyházközség elnökségének a református nagyhét tárgyában.

Szeretett Testvéreink!

Most, hogy termőföldről egy esztendő verejtékes munkájának gyümölcsét: az „élet“-et betakarítottunk a növekedést adó Isten jóvoltából megadatott, hívünk immár titeket, — nemcsak a nagykarolyi szép napok határozatából, hanem a magunk pásztori szívének indításából is örömet hívünk a Nagyváradon 1931. évi október hó 1—4. napjain tartandó

VIII. Református nagyhétre,

hogy ott földi szorgoskodásunk sok gondját-baját kissé letéve, a Krisztus közelségében egymással a testvéri szeretetben találkozva örök feladatainkra erőt merítsünk s lelkünkben Isten vetéseinek egy esztendei áldott termését is az „aratás Urának“ számbaadhassuk és betakarítsuk.

A nagyhét sorrendje a következő:

1. Szeptember 30. szerda:

A vendégek érkezése és elszállásolása.

2. Október 1. csütörtök:

reggel 9—10 óráig: bibliatanulmány, vezeti Sárközy Lajos, szatmárnémeti-i lelkész. „Az Ur a szükségben“. I. Kir. 17:1—17.

délelőtt 10—12 óráig: konferencia. „Az egyház szociális igényei és kötelezettsége“. Előadja dr Gönczy Lajos, theologiai tanár,

délután 4—6 óráig: konferencia. „A munkanélküliség“. Előadja dr Kotzó Jenő, egyházkerületi tanácsbíró,
este 6 órakor: *templomi ünnepély a várad-ujvárosi templomban*. Előfohászt mond és bibliamagyarázatot tart: Bokor Sándor, feketegyarmati lelkész. Gyülekezeti énekek, művészi zene és énekszámok.

3. Október 2. péntek:

reggel 9—10 óráig: *bibliatanulmány*, vezeti dr Imre Lajos, theol. tanár. „Mit tegyünk mi?“ Nehemiás 5,

délelőtt 10—12 óráig: konferencia. *Az egyház szociális felelőssége*“. Előadja Arday Aladár, gyantai lelkész,

délután 4—6 óráig: konferencia. „Az egyház szociális önvédelme“. Előadja Szombati Szabó István, lugosi lelkész,

este 6 órakor: *templomi ünnepély a várad-olaszi templomban*. Előfohászt mond és bibliát magyaráz dr Szabolcska László esperes, temesvári lelkész. Gyülekezeti énekek, művészi zene és énekszámok.

4. Október 3. szombat:

reggel 9—10 óráig: *bibliatanulmány*, vezeti Kádár Géza esperes, generális direktor, zilahi lelkész. „Az örökkévaló eledel“. János 6:26—38,

délelőtt 10—12 óráig: konferencia. „A nők szociális feladata az egyházban“. Előadja Debreczeni István, szatmári lelkész,

délben 12—1 óráig: a két egyházkerületi nőszövetség együttes ülése. [Feltételes],

délután 4—6 óráig: konferencia. „Diakónia“. Előadja Kovács Benedek, marosvásárhelyi diakonissza lelkész,

este 6 órakor: *templomi ünnepély a várad-ujvárosi templomban*. Előfohászt mond és bibliát magyaráz: dr Maksay Albert, theologiai tanár s ennek keretében ismerteti a *stockholmi mozgalom szociális intézetét*.

5. Október 4. vasárnap:

délelőtt 10 órakor: *istentisztelet*.

A *várad-ujvárosi templomban* dr Makkai Sándor püspök,

A 'várad olasz templomban' pedig Vásárhelyi János, egyházkerületi főjegyző prédikál.

délben 12—1 óráig: a Károli Gáspár Irodalmi Társaság alakuló közgyűlése a református leánygimnázium disztermében. E gyűlés tárgyai:

1. Elnöki megnyitó. Tartja dr Thúry Kálmán egyházkerületi főgondnok.

2. A bizottság által elkészített alapszabály előterjesztése.

3. Megalakulás.

4. Záróbeszéd. Tartja Sulyok István, püspök.

délután 4 órakor: a ref leánygimnázium udvarán [rossz idő esetén az intézet disztermében] nagygyűlés, a következő programmal:

1. Megnyitó beszédet mond dr Makkai Sándor, püspök.

2. Dr Bene Ferenc dézsi egyházmegyei és dr Nagy Sándor nagykárolyi egyházmegyei gondnokok a két egyházkerület részéről deklarációkat tesznek.

3. Záróbeszédet mond Sulyok István, püspök.

Tudnivalók és kérések. A nagyhét rendezésének munkáját a nagyvárad-i egyházközség presbitériuma volt szíves elvállalni. Kérjük őket, hogy az itt adott programot részleteiben kidolgozni és szükséges helyi programszámokról gondoskodni szíveskedjenek. Különös sulyt vetünk arra is, hogy a környékbeli presbitériumok és hívek, legalább is a vasárnapi istentiszteletre és nagygyűlésre, minél számosabban jöjjenek be; ennek a kérésünknek a teljesítését tehát a rendezőség gondos figyelmébe ajánljuk.

A nagyhét résztvevőit felkérjük, hogy ebbeli szándékukat legkésőbb szeptember 1-ig jelentsék be a nagyvárad-olasz ref. lelkészi hivatalnál [Oradea, Parcul Eminescu 32.], egyuttal közöljék várad-i tartózkodásuk időtartamát is. A szállástigénylők elszállásolásáról, valamint mérsékeltebb díjért kapható közös étkezésről a rendezőség gondoskodik.

A további tudnivalókról a helybeli rendezőség a két egykerület hivatalos lapjában és a napilapok útján tájékoztatással fog szolgálni.

Ez a körlevél egyuttal a kijelölt előadók felkérésére is szolgál, kik, amennyiben esetleg akadályozva lennének az előadói

tisztség elvállalásában, — sziveskedjenek ezt a körülményt az illetékes püspöki hivatalnak *azonnal* bejelenteni. Egyebekben pedig az előadók utiköltségét és egy napidíját az illetékes egyházkerületi pénztár megtéríti.

Szeretett Testvéreink! Az idők, melyekben hívó szózatunkat hozzátok juttatjuk — tudjuk jól: felettébb gonosz idők. Szinte kockázatosnak is tűnhetik talán fel egy ilyen nagyméretű összejövetel rendezése az általános és rohamos leszegényedés napjaiban. Am eddigi tapasztalataink arról győztek meg, hogy református nagyheti összejöveteleink a lelki megújulásnak mindenél drágább és értékesebb alkalmai s ezért ezt az alkalmatosságot, épen, „*mert a napok gonoszak*“, nekünk még áron is meg kell vennünk. [Eféz. 5:16.]

Lelki megújulás és gazdasági nyomoruság két külön kérdés ugyan, de ha az emezt nem is küszöböli ki a világból, mindenestre megtanít minket felismerni benne az örökkévaló Isten utait és az Ő szándékainak eszközét. Ez a felismerés azonban csakis Őáltala, Ővele és Őbenne történhetik, kiről János evangélista azt írja, hogy „kezdetben vala az Ige és az Ige vala Istennél és Isten vala az Ige“.

Oda kell tehát állítani ennek a szomorú válságnak minden kérdését, minden vonatkozását, egész problémáját az ige tükre alá s keresni benne annak fényénél Isten ujjmutatásait. Ezért húzódik keresztül a nagyhét egész programján is a szociális problémák és kérdések fonala.

Nézzünk a szemébe ezeknek, Szeretett Testvéreink s minél inkább elszegényedünk, annál rendithetlenebb bizakodással kiáltunk mi is az utszéli vakkal: „Jézus, Dávidnak fia, könyörülj rajtunk!“ Miért? Hogy lássunk! Hogy tisztán lássunk. Hogy tapasztaljuk meg, miszerint az Ur Krisztus mindig ott megyen által és mindig ott jár azon az uton, melyen az élet szegényei, nyomorultjai és koldusai a segedelmet és vigasztalást várják és — megtalálják.

„Annak pedig, aki véghetetlen bőséggel mindeneket megcselekedhetik, feljebb, hogynem mint kérjük, vagy elgondoljuk, a mi bennünk munkálkodó erő szerint, Annak legyen dicsőség az egyházban, a Krisztus Jézusban, nemzetségről-nemzetségre örökkön örökké. Ámen!“ [Eféz. 3:20–21.]

Kegyelem Néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Ur Jézus Krisztustól.

Cluj—Kolozsvár, Oradea—Nagyvárad, az Ur 1931. esztendeje augusztus havának 10. napján.

Dr Makkai Sándor,

az erdélyi egyházkerület püspöke.

Sulyok István,

a királyhágómelléki egyházker. püspöke.

Ötven biblia.

Ezzel a címmel olvastam, tehát ezzel is írok róla. Egyik budapesti egyházzrészben nemrég egy buzgó, vallásos, bibliás református ötven bibliát vett és adományozott egyházának. Nem azért, hogy azokat eladják és az ára az egyházé legyen, sem nem azért, hogy ingyen osztogassák s egy jó részét, — talán épen azért, mert ingyen adták, — sohase olvassák, hanem hogy hitbéli testvérei állandóan használják, olvassák. Ugy akarta, hogy senkié se legyen, csak az egyházáé, de általa mégis mindenkié legyen, aki az Isten házáat látogatja. Egy vasárnap reggel az istentisztelet kezdetére ötven darab teljes szentírást helyezett el a templom padjain, hogy mikor az új liturgia szerint a lelkipásztor a bibliai szakaszt olvassa, a hivek is kikereshessék a felolvasott igéket. „A hivek örömmel fogadták ezt az ajándékot és szívesen nyultak utána. A gyülekezet bibliaolvasásra rászoktatásának igen praktikus és áldott eszköze ez az ötven biblia, különösen, ha számuk megtízszereződik majd a templomban. Minden református templomban érdemes ez a példa az utánzásra, — jegyzi meg a cikkíró.

Érdemes nálunk is. Minden példát érdemes utánozni, amelyiknek a célja a biblia megismertetése és megszerettetése. Nálunk ugyan még nincs új liturgia, de bizonytalanság lesz. Hogy milyen változtatás lesz a maihoz képes, ma még teljes pontossággal nem lehet megjósolni, de az kétségtelen, hogy a textus mellett még lesz egy másik bibliai szakasz is. Milyen jó lenne erre már előre készülni, hogy ne sokan járnának úgy, mint a budapesti templomban egyesek, hogy — most még — nehezen találják rá a megnevezett helyre.

De érdemes utánozni azért is, mert már ma is jó hasznát vehetjük. Hiszen mi is olvasunk templomainkban bibliát, még gyakrabban, mint magyarországi testvéreink. Olvassuk bibliamagyarázataink alkalmával, mikor nemcsak egy-két vers, hanem hosszabb szakasz képezi igehirdetésünk alapját és olvassuk hétköznapi istentiszteleteink alkalmával. Tudhatjuk, hogy mennyivel jobban megrögződik minden az elménkben, ha nemcsak egy érzékszervünk által jut be, hanem egyszerre kettő által is. Mennyivel maradandóbb lehet egy egy ige, ha a hivek nemcsak hallják, hanem látják is azt. Az olvasás által aktívabban vesznek részt az istentiszteletben. Ha csak hallják, bizony sokszor megtörténik, hogy figyelmük elkapódik, gondolataik elszállanak és sok drága ige elvész reájuk nézve. Mig a lelkipásztorral együtt

olvasás leköti figyelmüket s odakapcsolja az igéhez gondolataikat. Hogy mennyire így van és a hivek mennyire vágnak tudatlanul is erre, az elmúlt hetekben többször is tapasztaltam, midőn az új liturgia szerint végzett istentiszteleten vettem részt. Amikor a lekipásztor a zsoltárok könyvében jelezte a felolvasandó szakaszt, a hivek önkénytelenül is kikeresték a megnevezett zsoltárt az énekeskönyvükből, hogy ne csak hallják, hanem olvassák is azt.

Célszerű volna bibliákat elhelyezni más okból is. Mielőtt az istentisztelet megkezdődne, ez egymásután gyülekező hivek különféle módokon töltik a templomban az időt. A legjobb és legszebb szokás, hogy magukban, kántor nélkül énekelnek. De sokan már ezt megelőzőleg jóval előbb helyet foglalnak. Nagy városi gyülekezetekben ez a szép szokás kiment a divatból és felváltotta egy nagyon csunya és templomhoz, istentisztelethez méltatlan szokás. A hivek ugyanis, — különösen a nők — mielőtt a közös, orgonával vezetett éneklés kezdetét venné, szomszédaikkal beszélgetnek, ami sokszor szinte hangos, gyakran szinte vidám társalgássá fajul, melynek tárgyairól könnyű a külső jelekből is megállapítani, hogy nem az Isten igéjéről szólanak és nem az utána vágyó szívek megnyilvánulásai. Mennivel illőbb és áldásosabb lenne, ha az ott levő bibliákat vennék a kezükbe és kinyitva, bennük elmélyedve készítnék lelküket a hallandó igék befogadására!

Az ötven biblia példáját nálunk is érdemes utánózni!

Debreczeni István.

**Dr Incze Gábor pápai ref. theol. tanár:
A magyar református Imádság a XVI. és XVII.
században.**

Két fakszimilével és személymutatóval, valamint angol nyelvű tartalmi összefoglalással. 200 lex. oktáv lap. Ara: 6 Pengő.

Nincs még tíz esztendeje sem, hogy megjelent dr Révész Imre debreceni egyetemi professzor kis könyvecskéje: *Az imádkozó magyar*, amely a XVI. és XVII. század református magyarjainak imádságaiból mutat be egy csokorralalót, amelynek át-olvasása [nemcsak valóságos lelki fürdőként hatott mindnyájunkra, akikhez eljutott e könyv, hanem vágyat is ébresztett bennünk, bár megismerhetnők közelebbről annak a kornak zamatos magyar nyelven írott imádságait.

Ez a vágyunk teljesedett be most dr Incze Gábor könyve útján. A 200 lex. oktáv oldalas, hatalmas könyv a XVI. és XVII. század református imádság irodalmát mutatja be a reformáció magyarországi megjelenésétől irodalmunk történetében megszkott határvonalig, 1711-ig.

Könyvében rengeteg anyagot gyűjtött össze. Tette azt azért, mert ennek az anyagnak csaknem egésze feldolgozatlan, legnagyobb része nehezen hozzáférhető helyeken található csupán. A régi imádságos könyvek között nagyon sok az unikum példány. Ezek az imádságos könyvek nemcsak tartalmilag értékesek, de számuk is tekintélyes, ami letagadhatatlan bizonyítéka annak, hogy nemzetünk életében és irodalmának formálásában domináló helyet foglalt el Isten keresése és Istennek a reformátori hitvallás ujmutatása révén való megtalálása. Kellemes meglepetést jelent és boldogító felfedezés számba megy, ha látjuk, hogy mai áhitatos kifejezéseink, imádságaink stílusa és frazeológiája milyen évszázados patinával rendelkezik, mert van köztük nem egy, mely szóról-szóra fellelhető a régi magyar imádságos könyvek lapjain.

A könyv három szakaszra oszlik. Az első az imádság lényegét vizsgálja.

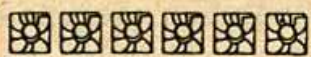
A második szakasz az átölelt korszak imádkozóinak, imádságos könyveinek, theologusainak, kátéíróinak az imádkozásra vonatkozó véleményét, tanítását adja.

A harmadik rész ismerteti az imádság szerepét, fejlődési vonalát az ó- és új-testamentomban, az őskeresztyénségben és a reformáció előtti időkben; a bibliai, őskeresztyén és nemesebb értelemben vett középkor közvetlen örökségének folytatásaképpen mutatja be aztán a XVI. és XVII. század magyar nyelvű evangéliomi keresztyén imádság irodalmát, a nyers anyag, a szebbnél-szebb, lélekemelőbb imádságok előnkbe tárásán kívül, tiszta látó és értékelő képességgel fedi fel a belső tartalom és a külső alak kapcsolatait, a Bibliával, hitvallással és a történeti viszonyokkal való összefüggéseit.

Csaknem teljesen töretlen utat járt dr Incze Gábor professzor, de az uttörő munka bőséges jutalmat szerez azáltal, ha minél több lekipásztor szerzi meg e könyvet és teljesedik meg Heltai Gáspár, Bornemisza Péter, Méliusz Juhász Péter, Ecsedi Báthori István, Szenczi Molnár Albert, Melotai Nyilas István, Alvinczi Péter, id. Köleséri Sámuel, Szöllősy Mihály, Petróczi Kata Szidónia, II. Rákóczi Ferenc és a többi nagy imádkozó lelkével. Egyetlen lelkész asztaláról sem volna szabad hiányoznia

e könyvnek, amely megrendelhető szerző szülővárosának, Nagybányának lelkészi hivatala, vagy egyházkerületünk iratterjesztése útján.

Csernák Béla.

HIREK

A debreceni református szobrok. A debreceni Tisza István tudományegyetem központi épülete előtti parkban a magyar reformáció négy kiválóságának a szobrát helyezik el, melynek költségeit az állam fedezi. A minden tekintetben sikerült pályázat felett 10 éven döntöttek. Eszerint Szenci Molnár Albert szobrára Pásztor János, Komáromi

Csipkés György szobrára Kisfaludy Stróbl Zsigmond, Méliusz Péterére Füredi Richárd, Huszár Gáléra Ohmann-Weichinger szobrászművész műveit fogadták el.

Társszerkesztők; Arday Aladár, Bokor Sándor, Szombati Szabó István és Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

Tanügyi: 3337—1931-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli Nl. esperesi hivatalnak, tanítóválasztó egyházközségnek és állását változtató tanítónak.* Idevonatkozó több rendbeli körrendeletünk és egyházkerületi határozat ismétléséül felhívom figyelmüket a Népiskolai szervezet és szolgálati prgmatika 107. és 113. §§. pontos betartására, amelyek szerint a megválasztott tanító okmányai közül, ha más egyházmegyéből jött, az illető esperes bizonyítványa és elbocsátó levele nem hiányozhatik és hogy a tanítók önkéntes állásváltoztatása lehetőleg az iskolai év végén, vagy a tanév megkezdése előtt történjék, hogy a fenntartó egyház az állás betöltéséről kellő időben intézkedhessék. Figyelmeztetem továbbá a tanítóválasztó egyházközségeket, hogy pályázatok alkalmával most végzett ösztöndíjas okleveles tanítók és tanítónőinkre legyenek figyelemmel, továbbá (saját érdekükben is) csak olyan tanerőket válasszanak meg, akik törvényes képesítéssel rendelkeznek, oklevelük megszerzése után négy évnél tovább nem voltak tanítói állás nélkül, tanítói működésükben egyfolytában két évnél hosszabb megszakítás nincs, román vizsgájukkal rendben vannak, férfitanítók katonai szolgálatuknak eleget tettek, vagy törvényes halasztásuk van szolgálatuk megkezdésére. Felkérem az Esperes urakat, hogy mind ezen feltételeket a választások megerősítésénél szigorúan ellenőrizzék és a megerősítést minden esetben tagadják meg, ha a megválasztott tanító a törvényes követelményeknek meg nem

felel. A tanítóváltozás minden esetben a püspöki hivatalnak bejelentendő, az olyan tanítók, akik még egyházkerületünkben alkalmazásban nem voltak, ez alkalommal személyi törzslapjukat két példányban felszólítás nélkül küldjék be. Oradea—Nagyvárad, 1931 augusztus 6. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

Tanügyi: 3492—1931-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi a temesvári min. ig. területén levő elemi iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és a szokott módon való beiktatás végett közlöm az alábbi rendeletet: „No. 12441—1931. Serv. Instr. Inaintarea listei manualelor folosite în școală. Ministerul Instrucțiunii Publice și al Cultelor Direcțiunea învățământului Particular No. 93 031—1931. Domnule Director! Avem onoare a Vă ruga, să aduceți la cunoștință școalelor particulare minoritare din cuprinsul Directoratului să înainteze Ministerului, în termen de 15 zile dela primirea ordinului, lista manualelor folosite în școală, indicând numărul și data ordinului prin care au fost aprobate de către Minister pt Director: ss. A. Călugăru. Șeful Serviciului: ss Traian C. Stoenescu“. Az összes elemi iskolákra nézve a püspöki hivatal ezen rendelkezésnek eleget tett, kivéve a nagyperegi cseh és a szemlaki német iskolát, amelyek azonnal tegyenek eleget a rendeletnek hivatalom útján. Oradea—Nagyvárad, 1931 augusztus 6. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

Tanügyi: 3579—1931-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nagytiszteletű esperesi hivatalnak, iskolaszéki elnökségnek és tekintetes elemi iskolai igazgatóságnak.* A magánoktatási törvény által megkövetelt formájú és szövegű, kétnyelvű elemi iskolai nyomtatványok kerületünk iskolái számára Béres Károly könyvkiadónál raktáron vannak. Ezen nyomtatványok használatát midőn kötelezőleg elrendelem, egyuttal nyomatékosan felhivom az összes érdekelték figyelmét arra, hogy másféle, vagy máshol készült nyomtatványok használata, a Népisk. Szerv. és szolg. pragmatika 166. §. i) pontjába ütköző fegyelmi vétség lévén, a jelen rendelkezéstől eltérőkkel szemben fegyelmi eljárás indittatik. Ezen nyomtatványok kötelező használatának ellenőrzése az illetékes esperesi hivatalok útján történik. A mulasztókkal szemben a fegyelmi eljárás hivatalból való megindítására a nagytiszteletű esperes urakat már most felkérem. A megrendeléseket legkésőbb augusztus hó 25-ig tartoznak az iskolák Béres Károly könyvkiadó hivatalába beküldeni. A rendelkezésre álló kötelező nyomtatványok a következők: Registrul de prezentă și notarea lecțiunilor zilnice [haladási napló]; Registru matricol [anyakönyv, 2 pld. ban vezetendő]; Registru de chemarea și înscrierea absențelor și notelor [catalog, előmeneteli és mulasztási napló]; Registrul de înscrieri al elevilor [felvételi napló]. A fizetés és szállítás egyéb körülményeire Béres Károly kiadó e lapban olvasható tájékoztatása nyujt felvilágosítást. Oradea—Nagyvárad, 1931 augusztus 8. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, püspök.

Pályázati hirdetés. Az éredrédi református egyház pályázatot hirdet a megüresedett II-ik tanítói állásra. Pályázhatnak törvényszerinti képesítéssel bíró okleveles férfi és nőtanítók, akik román nyelvi vizsgájukkal és [a férfitanítók] katonai szolgálatukkal rendben vannak. Orgonázni tudók előnyben részesülnek. Javadalom: 1. Készpénz az egyháztól 25.000 Lei. 2. Egyházkerületi és államsegély, melyeknek összegét a fenntartó nem garantálja. 3. Megfelelő lakás. Kötelesség: Bármely osztály [jelenleg I—III. vegyes] vezetése, lelkész irányítása mellett mindennemű evangéliumi és egyháztársadalmi munkában segédkezés, akadályoztatás esetén kántor helyettesítése, dalárda [női] vezetés. Törvényesen felszerelt kérvények f év augusztus 20-ig küldendők be Ref. Lelkészi Hivatal Andrid—Érendréd címre. Községünknek postája, orvosa, gyógyszerlára, hetivásárja van. Személyes bemutatkozás tanácsos, de költségeit nem fedezzük. Presbitérium.

Pályázat. A hegyközujlaki [Uileacul de Munte] ref organista kántortanítói állásra. I Javadalom: Tisztességes lakás kerttel és melléképületekkel. 2 22 katasztrális hold föld, adóját a tanító fizeti. 3. 20 mm. kétszeres buza természetben, vagy annak szeptemberi piaci ára 4 240 Lei készpénz és stóla az egyházkerület megállapítása szerint II. Kötelesség: Kántori teendők végzése orgonával, a III—VII. vegyes osztályok vezetése, vasárnapi iskola, belmisszió munkákban való segédkezés, énekkar vezetése, egyházi jegyzőség. Pályázhatnak érvényes oklevéllel bíró férfitanítók. Pályázati kérvények ref lelkészi hivatalhoz küldendők. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Utolsó posta Episcopia Bihor. Állomás Nagyvárad Presbitérium.

Pályázat. A hegyközujlaki [Uileacul de munte] második tanítói állásra. Javadalom: 1 Tisztességes lakás kerttel. 2 Év 24.000 Lei havonként előre fizetve. II. Kötelességek: Az I—II. vegyes osztályok vezetése. Pályázhatnak érvényes oklevéllel bíró férfi és nőtanítók. Kérvények a ref. lelkészi hivatalhoz küldendők. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Presbitérium.

Pályázat. A szatmári református egyház pályázatot hirdet az 1931—32. iskolai évre helyettes tanítói állásra. Javadalom: az iskolai évre havi 3000 Lei Kötelesség: a presbitérium által reábizott osztály, vagy osztályok tanítása, ipariskolai vallástanítás és belmissziói munkákban segédkezés Pályázhatnak okleveles férfi és nőtanítók Pályázati határidő augusztus 20. Az oklevéllel, esperesileg megerősített szolgálati és állampolgársági bizonyítvánnyal felszerelt pályázatot az iskolaszéki elnökhöz, a Rákóczy—M. Viteazul uti 8 sz. a. lelkészi hivatalhoz küldendők. Presbitérium.

Pályázat a hegyközpályi-i ref. organista kántortanítói állásra. Javadalom: 1. Készpénz a díjlevél szerint 120 Lei 40 b. 2. 8 kat. hold és 1000 □ öl szántó és kaszáló legeltetési joggal. 3. 6 kat. hold agrárföld, melyért az egyház nem szavatol. 4. 16 hektoliter buza természetben, rendszerint cséplés után beszállítva.

5. 16 köbméter fa természetben beszállítva. 6. Minden iskolába járó tanköteles gyermektől 15 liter buza és 15 Lei helyett a következő iskolai évre 25 Lei szülők által fizetve. 7. Az 1931—32. iskolai évre 3300 Lei fizetési pótlék. 8. Lakás melléképülettel és 1400 □-öl értékes beltelekkel. 9. Stóla Kötelesség: I—VII. osztályu osztatlan vegyes iskola vezetése tanterv szerint. Mindennemű kántori teendők végzése. Egyházi énekkar vezetése. Vasárnapi iskolai tanításban s belmissziói munkákban részvétel. Kánonikus órákon és lelkész akadályoztatása esetén szószéki szolgálat. Gyűlési jegyzőkönyvek vezetése. Pályázhatnak érvényes oklevéllel rendelkező, román vizsgájukkal s katonai szolgálattal rendben levő román állampolgárok. Pályázati határidő augusztus hó 23. Kellően felszerelt kérvények a hegyközpályi [Paleu] ref. lelkészi hivatalhoz küldendők. U. p. Episcopia Jud. Bihor. Vasuti állomás Nagyvárad, a községtől 6 kilométerre. Az állás szeptember 1 én elfoglalandó Presbitérium.

Pályázat tanári állásokra. A satu mare—szatmárnémeti református főgimnázium igazgatótanácsa pályázatot hirdet egy román-francia, egy francia német, egy matematika-fizika és egy történelem-földrajz szakcsoportu tanári állásra. Fizetés egyházkerületi szabályzatunk szerint. Véglegesítés egy esztendei sikeres működés után. Okleveles [examen de capacitate] pályázók hiányában e tanszékek helyettesekkel töltenek be [licență]. Mellékelendők hiteles másolatban: oklevél, vagy más képesítési okmány, születési, állampolgársági, szolgálati bizonyítványok, inspekciós jegyzőkönyvi kivonatok. Katonai helyzet igazolandó. Pályázatok nevezett tanintézet igazgatóságához 1931 augusztus 15-ig nyújtandók be.

Pályázat a szatmárnémeti ref felsőkereskedelmi leányiskola tanárnői állására. Fizetés az egyházkerület által megállapított helyettes tanári illetmény. Kötelezettség: heti 20 óra és jegyzői teendők. Teljesen felszerelt kérvények [licență bizonyítvány, állampolgársági, születési, erkölcsi bizonyítvány] ennek a hirdetésnek megjelenésétől számított 2 héten belül a ref felsőkereskedelmi leányiskola igazgatóságához küldendők, Satu-Mare, Str. Mihai Viteazul 6. Igazgatótanács.

TAKARÉKOSSÁG

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Fiók: Fugyioásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke
Lei 8,500,000.

Takarékbetéteket
előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik helibélét gyűjtéssel. *Leszámítol váltókat. Folyósít jelzálogkölcsönöket. Átutalásokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzletet kedvezően lebonyolít.*

**Képviselet a frieszti „Adriai”
biztosító-társaságot.**

M st. Oficiu'ui Parochial Reformat
Nagyv. Református Lelkészi Hivatalnak

Jud. Arad

Cermeiu—Csermő

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

HÖNIG FRIGYES, ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb

harangöntődeje

ajánlja

Alapított 1840-ben

h a r a n g j a i t

a legtisztább harang-bronzból, a hangok előre való meghatározásával. — Vas harangszerelevények és harangállványok. — Villamos haranghúzó motorok.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbélebb magán- és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb, modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA—NAGYVÁRAD

STRADA IOSIF VULCAN (NAGY SÁNDOR-UTCA) 14. SZ.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

Van szerencsém szíves figyelmébe ajánlani dusan felszerelt legjobb mintájú

iskolai nyomtatványraktáramat

Román-magyar szövegű iskolai nyomtatványaim az állami főhatóságok által approbálva vannak és a legújabb tanterv utasításainak teljesen megfelelnek. Nb. megrendelését kéri

BÉRES KÁROLY

tanönyv- és nyomtatványraktára

Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14., a ref. Leánynevelő-Intézet épületében.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

BÉRES KÁROLY

KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉS, KÖNYVKIADÓVÁLLALAT
a Királyhágómelléki Református Egyházkerület középiskolai Vallástani kézikönyveinek,
iskolai nyomtatványainak és kisbetűs Énekeskönyveinek kiadója és bizományosa

ORADEA-NAGYVÁRAD

Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-utca] 14. — Ref. Leánynevelő-intézet épület.

Az új iskolai törvény rendelkezéseinek megfelelő román-magyar szövegű

iskolai nyomtatványok

melyek 6077. és 11986—1927. szám alatt államilag approbálva vannak, a Főtiszt. és Mélt. Egyházkerületi Bizottság idevonatkozó rendelete szerint — mivel ezek approbáltak és a törvény elutasításainak teljesen megfelelnek — **kizárólag cégemtől szerezhetők be.** Ezek utánnomása tilos és más mintákkal nem helyettesíthetők.

E nyomtatványok legjobb minőségű famentes papírra vannak nyomtatva s azok

árát mélyen leszállítottuk.

Registru matricol — Anyakönyv 4 tanuló részére	Lei	5.—
Registru de clasificatie și absente — Mulaszt. és előmen. napló 6 tanuló részére	"	5.—
Fedél az anyakönyvhöz és mulasztási naplóhoz, erős karton papirból	"	10.—
Registru de înscrieri al elevilor — Felvételi napló, külv. 12 tanuló részére	"	6.—
Ugyanaz — belv. 24 tanuló részére	"	6.—
Declarație-Recunoștință-Adeverință (Nyilatkozat beiratáshoz, legjobb minta)	"	—50
Registru de prezentă și notarea lecțiilor zilnice (haladási napló)	"	2.—
Buget — [Költségvetés román szöveggel]	"	7.—
Költségvetés magyar szöveggel	"	7.—
Act de angajament — Egyszéki okmány	"	2.—
Stat personal — Személyi törzslap	"	8.—
Jurnal de cassa — Pénztár napló, ive	"	2.—
Registru jurnal partidă de cassa — Pénztár napló	"	190.—
Kimutatás a 3 napnál többet mulasztókról	"	150
Kimutatás a tanszemélyzeetről	"	2.—
Kimutatás a használandó tankönyvekről	"	2.—
Stat de plată — Fizetési jegyzék	"	5.—
Fali leltár, darabonként	"	2.—
Aviz școlar — Értesítő könyvecske (legújabb minta)	"	8.—
Aviz — Értesítő lap	"	1.—
Adeverință — Igazolvány a középiskolai és ipariskolai beiratáshoz	"	1.—
Házirend református tanulók részére	"	15.—
Registru de bonuri — Utalvány könyv [100 lappal]	"	30.—
Registru chitanțier — Nyugtakönyv [100 lappal]	"	30.—
Iktató-könyv ivenként	"	3.—
Iktató-könyv kötve, iskolák részére	"	80.—
Postakönyv	"	40.—
Haladást mutató íráslapok, magyar, német, vagy dictandó vonalzással	"	1.—

Iskolai nyomtatványokból az előírt mennyiséget kívánatra be is költetjük a legjutányosabb napi áron. — **Az iskolai nyomtatványokból 10% engedményt adunk.**

Csomagolásért az egyházkerület által megállapított 2 százalékot és a szállítás díját felszámítjuk. **RENDELÉSEKET CSAKIS KÉSZPÉNZFIZETÉS VAGY UTÁNVÉT MELLETT** a beérkezés napján expedáljuk. — Hitelre való kéréseknek eleget nem tehetünk.

A hivatalos tankönyvjegyzéket idejében közölni fogjuk.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Or-ulca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-évre 180 lei. — Egyes lappéldányok ára 10 lei. — Megjelenik minden hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Dr Baltazár Dezső.

Husz évet töltött el a legnagyobb egyházkerület püspöki székében. A vele közölt kegyelemért, az általa nyert áldásokért, önfeláldozó munkásságáért, életéért ezekben a napokban ad hálát széleskörű jubileumi ünnepség keretében a fiszántuli egyházkerület, a lelkeszi kar s az egész magyar református egyház.

Fiatalon illette őt a diszes püspöki méltósággal az egyházkerület gyülekezeteinek egyező akarata. De az eltelt két évtized a legteljesebben igazolla a fiatal püspök választásának helyességét. Dr Baltazár Dezső husz éves püspöksége hatalmas bizonyosság amellelt, hogy nem emberek páratlanul lelkes ragaszkodása, hanem Isten gonviselő szeretete állította őt e diszes, de felelősségteljes méltóságba.

A legsúlyosabb két évtized volt ez, olyan válságokkal tele, melyekhez hasonlókat egy emberöltő sem élt át. Lelket próbáló, lelki erőket emésztő megrázkódtatások zúgtak, viharzottak rajtuk s anyaszentegyházunkon. És Ő ott állott mindig legelől. Mint biztoskezü kormányos irányította a rábizott kerületet s egész anyaszentegyházunkat és mint hős vezér vívta a ránk lámadó harcokat. Egyháza, ennek intézményei, hivei, sőt egész nemzetünk érdekében kész volt önmagát feláldozó nagy tettek véghezvitelére.

De mindenem felül két küldetést töltött be. Üsszetartója az általa megszervezett lelkeszi karnak és védelmezője egyházunknak az ultramontán, klerikális és jezsuita támadások ellen. Sokszor állott kemény harcok pergőtüzében, de mindig erőt adott hivatottságának tudata és a hozzá olthatatlan hűséggel ragaszkodók tisztelete és megbecsülő szeretete.

Ez a szeretet és tisztelet veszi Őt körül most is a két évtizedes munka megállójánál. Ez nyilvánult meg a magas kitüntelést adományozó kormányzói elismerésben, a lelkipásztortestvérek őszinte lelkesedésében, a kerület s egész anyaszentegyházunk tiszteletében.

Ez óhajt megnyilvánulni e néhány egyszerű mondatban is, mellyel az előbb egy, ma festvérkerület nevében mi is áldást mondunk Ieá, hálát adunk érte Istennek és számára sokáig tartó munkásságának drága alkalmául, hosszú boldog életért imádkozunk. *Debreczeni István.*

„A nevelési elvek csődje.“

A felismert és elfogadott értékek devalvációjának, sőt itt ott csődjének a szomorú korszakát éljük. Nincs a tegnapiak olyan ránk örökölt értéke, amit meg ne támadna a bizonytalanságok utvesztőjébe tévedt mának ugy elmélete, mint gyakorlata.

Igy vagyunk a nevelés ránkörökölt nagyszerű elveivel is. Ma már nemcsak a laikusok, de pedagógusok is problematikusnak minősítik azokat a nevelési elveket, amelyeket tegnap még dogmákként tiszteltünk.

Az még csak hagyján, mikor materialistáktól hallunk ilyen kitételeket: „Hamisak a nevelésnek az összes elvei, mert csak arra jók, hogy még jobban eltompítsák a létérti küzdelemre rendelt hegyes karmokat és tépőfogakat akkor, amikor a kultúra nem ad lehetőséget ahhoz, hogy emberi módszerekkel harcoljunk meg a létérti küzdelmet“, — de ma már az ideális világszemlélet képviselőitől is hallunk ilyen kifakadásokat: „Minél jobban alkalmazzuk a nevelés ideális elveit s minél inkább lelki tulajdonává tesszük a jóságot, szivességet, szerénységet, érdeknélküliséget, stb. növendékeinknek, annál képtelenebbekké tesszük őket a mai eldurvult életnek a megharcolására“.

Tagadhatatlan, hogy a szinte animálissá lesüllyedt emberi élet a kételkedőknek ad — látszólag — igazat; ugy egyénileg, mint fajilag csak azok „érvényesülnek“, akiknek a kultúra még nem tompította el ugy fizikai, mint lelki értelemben vett tépőfogaikat és hegyes karmaikat, akik löbbre tartják a könyök és az ököl jogát, mint az ember lényegéből folyó emberi jogokat.

Bizonyos, hogy ha az életnek a mai rendszere állandósulna, meg kellene változtatnunk módszereinket, de mi, akik bizunk az ember felsőbbrendűségében, hisszük, hogy a mai dekadenciát az életnek emberi nivóra való emelkedése fogja felváltani. Szerintem a mai átmeneti életet — a gazdasági alap megingása miatt — egy süllyedő hajóhoz lehetne hasonlítani ahol nem a morál törvényei, hanem a kultúra által lefékezett vad ösztönök dominálnak. Az élet vizén nyugodtan libegő élethajón udvariasak, morálisak az emberek, de ha egyszer a hajó süllyedni kezd, eltűnik az udvariasság, meghal a morál, feltámad a vad életösztön,

amely nőket tapos le, gyermekeken gázol át — a könyök dolgozik és az ököl.

Igy van ez a gazdasági élet megingott hajóján is, amelynek mihelyst helyre áll az egyensúlya, átveszi majd megint megillető szerepét a morál.

De hat mit tegyünk ezekben az átmeneti időkben? Vajjon megtagadjuk és átertékeljük e a nevelés elveit, vagy mentsük-e át azokat a jobb időkre?

Nagy oktalanság s az emberjövőről való lemondás volna az emberi ideálok megtagadása. Olyan volna ez, mint mikor az ember a sötétben kialszja a világosságot, hogy még nagyobb sötétség legyen. Sőt minél nagyobb a sötétség, annál nagyobb lánggal kell az eszmék lángjainak fellobogniok, hogy megmutassak a sötétségbe tévedt emberiségnek a kivezető utat. Ha az eszmék lángjai kialudnának, még a reménysege is elveszne annak, hogy új nap fog felderülni a sötétségben botorkáló emberiség feje felett. Ha az eszmék és ideák elvesztenek vonzó erejüket, állati nivóra sülyedne le az ember s elvesztve kulturáját, nem volna más, csak gyomorélete.

A kulturemberré-nevelés nagyszerű eszméit és elveit át kell mentenünk az élet megingott hajójáról egy jobb jövő számára, amely bizonyosan el fog következni, ha eicsendesülnek majd a habok. A mai sülyedő élet atgazol minden erenyen es jóságon; az „ervenyesülés“ emeltyüje ma nem a lelkiség, hanem a könyök és ököl, de megis a lelkisége kell, hogy legyen a végső győzelem, mert ezen fordul meg az ember supremáciája, sőt megmaradása a földön.

Ne sülyesszük hát le a nevelés nagyszerű elveit az élet eldurvult módszerei közé, sőt olyan intenzíven oltsuk be a jót a fejlődő generáció lelkebe, hogy az a megnemesült lelek a maga képere formálja át ezt az emberabrazatból kivetkőzött világot. *Ez a harmas cél tebegjen folyton etőtünk: minél nemesebbé, minél műveltebbé s ezek mellett puritanná nevelni a fejlődő embergenerációt.*

A szinte nyerselő síkjára lesülyedt világot csak a lelkeken keresztül lehet megnemesíteni, csak a lelkeken keresztül lehet emberekhez méltó életmódszereket kölcsönözni az embervilágnak.

A lehetőségekhez mért legnagyobb intelligenciát kölcsönözni a jövő embervilágának, hogy felismerje helyzetét a természetben, viszonyát társaihoz, fajához s az egész emberiséghez és hogy hamis tudományok könnyű játékszere ne legyen.

És különösen ki kell itt hangsúlyoznunk a puritánságot,

A mai világ legnagyobb vétke s ebből folyó tragédiája puritánságának a hiányában rejlik.

A mai ember gazdasági, vagy szellemi fölényét arra használja fel, hogy társait leigázza és kihasználja, ami a bajok egész légióját teremti meg.

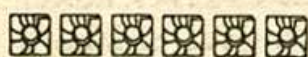
Ki kell formálnunk a Krisztus megfogalmazása szerinti embert, aki gazdasági és szellemi fölényét társai fölemelésére fogja felhasználni.

A Krisztus eszméiben megnevesedett embernek puritánnak kell lennie; bizonyosfoku aszkétalélekkel kell bírnia, hogy tudjon szolgálni másoknak s hogy elbirja viselni a mellőzést, nélkülözést, könyök szoritását, ököl csapását, egyszóval új eget és új földet látó ember kell, hogy legyen.

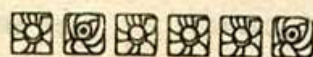
Mi baja volna ma a világnak, ha az emberek megértve Krisztus eme gondolatát: Akik első közületek, szolgálják a többi, gazdasági és szellemi fölényüket nem elnyomásra, ha nem egymás felemelésére használnák.

Ebben a gondolatban kell újjászülni az új generációt s akkor meglátják majd az új eget és az új földet, melyért ma még csak imádkozni tudunk és fundamentumot készíteni számára jobbsorsra érdemes fiaink és leányaink szívében.

Tóth Zsigmond.

HIREK

Az Országos Református Lelkészegegyesület és a negyedik Presbiteri Értekezlet konferenciája és nagygyűlése a tiszántuli református egyházkerület ünnepi közgyűlése. Az ORLE és Presbiteri Értekezlet dr Baltazár Dezső püspök huszéves püspöki jubileumával kapcsolatban Debrecenben tartja konferenciáját, illetőleg nagygyűlését. A lelkeszek augusztus 26-án este érkeznek. 27-én reggel 8 órakor lesz az ORLE konferencia megnyitása a kollégiumi oratóriumban. 28-án lesz a tiszántuli református egyházkerületnek ünnepi közgyűlése, Baltazár püspök huszéves püspöki jubileuma alkalmából hálaadó istentisztelet. Délután az Ország-

gos Református Jóléti Társulat tartja konferenciáját, ugyanekkor lesz a református vallástanió-lelkeszek, valamint a református nők lelkesznék konferenciája. 29-én ORLE konferencia, délután 5 órakor a Kálvineum igazgatótanácsának ülése. 30-án (vasárnap) az Országos Presbiteri Értekezlet negyedik Nagygyűlése: 8 órakor ünnepi istentisztelet a Nagytemplomban, 9 órakor országos Zwingli-émlékünnep, 10 órakor felvonulás a Kossuth-utcai templomba, az Országos Református presbiteri Értekezlet negyedik nagygyűlése, délután választásos-ünnepély. ORLE választmányi gyűlés. 31-én az Országos Református Lelkészegegyesület köz-

gyűlése a Kistemplomban, d. u. az Országos Református Jóléti társulat közgyűlése. Szeptember 1-én ORLE kirándulás. A konferencia és közgyűlés tagjai a debreceni egyháznak, illetve egyházrésznek lesznek vendégei.

A szalmári reform. főgimnáziumi internátusban — le szállítás folytán — egy évi díj 9000 lei készpénz és 2 mm. buza s 5 kgr. zsir természetbeni járandóság. Ezért a tanulók lakást, tápláló, izletes és változatos étel-met nyernek s kellő felügyeletben és az órákra tanári előkészítésben részesülnek.

A pápai főiskola négyszáz éves jubileumi ünnepélye szept. elején lesz. Meghívták latin szövegű meghívóval mindazokat a külföldi főiskolákat, melyekben az intézet növendékei az utóbbi 30 év óta tanultak. Már többen be is jelentették részvételüket s a kormányzó is megígérte megjelenését. Szept. 6-án a diákszövetség közgyűlése, 7-én pedig a tulajdonképeni ünnepély lesz. Ez alkalommal leplezik le Petőfi és Jókai szobrát s a hősi halottak emlékművét. Az iskola történetét Lampérth Géza írta meg s műve már sajtó alatt van.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

Tanügyi: 3729—1931-II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm, hogy a minisztérium 111,751—1931. sz. távirati rendelete alapján az effektív tanítás az elemi iskolákban szeptember 1-én kezdődik.

Ha tehát egyéb részletes intézkedés időközben nem történik, amelynek az érdekeltekkel való közléséről kellő időben gondoskodni fogok, az elemi iskolák beiratása augusztus 25—31. időközben történik. Ehhez képest az iskolaszéki elnök urak gondoskodjanak arról, hogy a tanítók augusztus 25-én állomáshelyükön legyenek. Amennyiben ez bármilyen okból meg nem történne, a beíratással járó teendők elvégzését az iskolaszéki elnök urak kötelességévé teszem.

A beírások alkalmával szigorúan alkalmazkodjanak a Ref. Lapja 1930—420. oldalon megjelent 3937—1930-II. sz. körrendeletéhez és az abban idézett régebbi utasításokhoz.

A tanítás szeptember 1-én, reggel 7 órakor rendes órarend szerint megkezdendő s ugyanakkor megkezdendő a haladási napló (registru de prezentă) pontos vezetése. Az iskolai év ünnepélyes megnyitása templomi istentisztelettel ezt megelőzőleg tartandó meg.

A használandó vallástani kézikönyvek jegyzéke marad a 4249—1930-II. (Ref. Lapja 1930—454. old.) szerint. Az elemi isk. VII. oszt. vallástani kézikönyv használandó a konfirmációi előkészítés céljára is. Ugyanezen körrendelet kiegészítésére megjegyzem, hogy a hangjegyes énekeskönyv múlt év október végén megjelent s annak terjesztését az összes iskolai hatóságoknak és tanítóknak kötelességévé teszem, egyben a legszigorúbban megtiltom iskoláinkban magyarországi kiadású énekeskönyvek használatát s minden ebből származható kellemetlenségért az iskola vezetőit fegyelmi uton fogom felelősségre vonatni.

A vallástani kézikönyvek és énekeskönyvek megrendelési módzatait fenntartom. Előző évi tapasztalataim alapján figyelmeztetem az összes érdekelt tényezőket, hogy saját érdekükben is a megrendeléseket csakis a lelkeszi hivatalok útján eszközölgék, kizárólag a püspöki hivatalnál, mert ezáltal a kezelés lényegesen könnyebb és egyszerűbb. Oradea—Nagyvárad, 1931 aug. 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

Tanügyi: 3911—1931-II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli Nt. Iskolaszéknek és a Tekintetes Tanítói karnak* Egyházkerületünk főhatósága alá tartozó magyar tannyelvű elemi népiskoláinkban addig is, míg református magyar iskoláink szellemének és igényeinek mindenben megfelelő kézikönyvekről nem gondoskodhatunk, — az 1931—32. iskolai évre a következő miniszterileg approbált tankönyvek *kizárólagos kötelező* használatát rendelem el, a kötelező használatra elrendelt kerületi vallástani kézikönyveken kívül:

I. OSZTÁLY:

	Lei	Appr. sz.
Dr Szentpéteryné—Gäzdac—Kandray: ABC. IV. kiad.	28	177—1930.
Kandray—Titz: Számtan	22	966—1927.

II. OSZTÁLY:

Dr Szentpéteryné—Gäzdac—Kandray: Olvasókönyv III. kiad.	40	177—1930.
Kandray—Titz: Számtan	28	966—1927.

III. OSZTÁLY:

Dr Szentpéteryné—Gäzdac—Kandray: Olvasókönyv III. kiad.	50	177—1930.
Kandray—Titz: Számtan	30	966—1927.

IV. OSZTÁLY:

Dr Szentpéteryné—Gäzdac—Kandray: Olvasókönyv III. kiad.	62	176—1930.
Kandray—Titz: Számtan és mértan	32	966—1927.

V. OSZTÁLY:

Dr Szentpéteryné—Gäzdac—Kandray: Olvasókönyv III. kiad.	70	339—1931.
Kandray—Titz: Számtan és mértan	34	966—1927.

VI. OSZTÁLY:

Dr Szentpéteryné—Gäzdac: Olvasókönyv újra aprobálva	60	340—1931.
Kandray—Titz: Számtan és mértan	36	966—1927.

VII. OSZTÁLY:

Dr Szentpéteryné—Gäzdac: Olvasókönyv újra aprobálva	60	340—1931.
Kandray—Titz: Számtan és mértan	38	966—1927.

Ugyancsak kötelező használatra rendelem el a Titz-Havadtői Szépirási füzetet a II., III., IV. osztály számára, megjelent Hirsch Adolf cégnél Déva, eng. szám 583—1929, ára osztályonként 7 Lei.

Felhívom az összes érdekeltek figyelmét, hogy a vonatkozó államhatósági rendeletek folytán az I—V. osztályban csak az új kiadásu 1930. vagy 1931. évben autorizált tankönyvek használhatók, miután a régebbi autorizációk hatálya lejárt és az új kiadásokban lényeges javítások vannak, továbbá a használatból piszkos vagy elrongyolt tankönyvek használata egészségügyi és pedagógiai szempontból tilos.

A kötelező használatra elrendelt szépirási füzetek előnye az egyszerű füzetek fölött, hogy miniszterileg approbálva vannak, jó minőségű papiroson készültek vonalozással és előirt mintákkal valamint utasításokkal vannak ellátva, 29 beírható oldal terjedelemben, s áruk nem magasabb mint hasonló terjedelmű egyszerű irkáié.

Használatra ajánlom még a következő segédkönyveket: *Kandray: Segédkönyv a számtan és mértan tanításánál* használt kifejezések szabatos románnyelvű elsajátításához 30 Lei és *Kovács: Gyermekek játékok* 35 Lei — mindkettő Hirsch Adolf Déva kiadása.

A használt könyvek jegyzéke (szerző, cím, kiadás, helye és éve, ára, engedélyezési szám) a tantermekben románnyelven kifüggesztendő.

Oradea—Nagyvárad, 1931 augusztus 19.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István s. k.,

püspök.

Tanügyi: 3653—1931-II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kőbelbeli a kolozsvári min. igazgatóság területéhez tartozó elemi isk. hatóságnak.* Tudomásvétel és a szokott módon leendő beiktatás végett közlöm az alábbi min. ig. rendeletet:

„Ordin circular, No. 23,321—1931. secția IV. Către direcțiunile școlilor particulare de toate gradele. În vederea depunerii jurământului de fidelitate, prevăzut în art. 21. al Legii învățământului particular și pentru o uniformizare acestui act important în viața școlară, se dau următoarele instrucțiuni: 1. Direcțiunea școalei, cere autorităților școlare fixarea zilei pentru depunerea jurământului. 2. Jurământul se ia în fața delegatului Ministerului Instrucțiunii și a reprezentantului cultului căreia aparține profesorul. Acesta poate fi și directorul școalei. 3. Invățătorii depun jurământul în fața Revizorilor sau a inspectorilor primari, iar profesorii în fața Inspectorilor secundari. 4. Se poate lua jurământul dela mai mulți membri ai corpului didactic deodată. 5. Formula jurământului o rostește reprezentantul Ministerului Instrucțiunii și va fi repetată clar de fiecare candidat. 6. Despre acest act se ia proces verbal în 3 exemplare, semnate de toți cei prezenți și câte 3 exemplare de jurământ pentru fiecare membru al corpului didactic. Foaia de jurământ o semnează persoana, care a făcut jurământul, inspectorul delegat și reprezentantul bisericesc. Toate aceste se înaintează Serviciului nostru pentru vizare. 7. Jurământul se cere numai după obținerea autorizației de funcționare. Semnături“.

Azaz: Az elemi iskolai tanítók az autorizáció megnyerése után a revizorátustól kérik az eskü kivételét. Az eskütételről 3 péld. jegyzőkönyv állítandó ki. Aláírják az eskütevő, az esküt kivevő és az egyház képviselője, aki lehet az iskola igazgatója is. Az esküokmányok láttamozás végett felterjesztendők a min. igazgatóságához. Oradea—Nagyvárad, 1931 augusztus 12. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

Tanügyi: 3654—1931-II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és a szokott módon leendő beiktatás végett közlöm az alábbi rendeletet:

„Interzicerea de a-se face diferite înlesniri organelor de control. Ministerul Instrucțiunii Publice și al Cultelor Dir. Contabilități No. 74,892—1931. Ministerul constatând, că unele Comitete școlare, sau Direcțiunii de școli fac diverse înlesniri organelor de control (transporturi, găzduiri), pune în vedere tuturor, că va considera aceste înlesniri drept „îndelicatețe profesionale“, interzise de înaltă moralitate, ce trebuie să domnească în lumea școlară și că practicarea lor va atrage măsuri disciplinare. Pentru servicii excepționale sau care comportă o muncă deosebită, numai Ministerul este în drept a aprecia și acorda indemnități speciale și numai din fondurile sale, nu din acele ale instituțiilor în subordine. P. Ministru (ss.) C. D. Fortunescu“.

Azaz: A minisztérium az ellenőrző közegeknek az iskolai hatóságok részéről nyújtott különböző kedvezéseket (ellátás, szállítás), mint hivatásbeli becsületbe vágó dolgokat fog tekinteni s fegyelmi uton bünteti.

Ezen rendelet a temesvári min. igazgatóság területén 10,325—1931. Serv. Instr., a kolozsvári min. igazgatóság területén 23,252—1931. secția V. szám alatt iktatandó. Oradea—Nagyvárad, 1931 aug. 12. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

Tanügyi: 3655—1931-II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli a temesvári miniszteri igazgatóság területéhez tartozó elemi iskolai hatóságnak* Tudomásvétel és a szokott módon leendő beiktatás végett közlöm a következő rendeletet:

„No. 11,809—1931. Serv. Insir. Repartizarea cotelor comunale la școalele confesionale.

Ministerul Instrucțiunii și al Cultelor, Casa Școalelor și a Culturii Poporului No. 26,130—1931. Domnule Șef! Avem onoare a vă aduce la cunoștință, că în privința aplicării dispozițiilor articolului 186, punctul 4. din legea de organizarea a Ministerului, Domnul Ministru a luat hotărârea următoare: „Repartizarea cotelor comunale se va face și la școalele confesionale după proporția numerică a elevilor“. Făcându-vă cunoscut aceasta, vă rugăm să luați măsuri pentru aducerea la îndeplinire a dispozițiilor Domnului Ministru p. Administrator: (ss.) Teișan, Director: (ss.) Indiscifrabil“.

Azaz: A miniszter úgy határozott, hogy a minisztérium szervezeti törvényének 186. fej. 4. pont akkép értelmezendő, hogy a községi elemi iskolai hozzájárulásban a felekezeti iskolák is részesítendők a növendékek számbeli aránya szerint. Oradea—Nagyvárad, 1931 aug. 12. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

Tanügyi: 3656—1931-II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* A román vizsgára vonatkozó intézkedések, mint az ill. min. igazgatóságok rendeletei is iktatandók, a temesvári min. igazgatóság területén 11,811—1931. Serv. Instr. Cursul și examenul de limba română cimen, a kolozsvári min. igazgatóság területén pedig No. 26,241—1931. secția IV. Cătră direcțiunile școlilor particulare minoritare cimen.

„Am onoare a vă comunica decizia Ministerului Instrucțiunii, No. 89,824—1931. cu privire la cursul și examenul de limba română, ce se va ține începând dela 1 August 1931, cu membrii corpului didactic dela școlile minoritare, la Săliște, județul Sibiu, peniru învățători.

Art. I. Membrii corpului didactic minoritar al școalelor particulare, cari din diverse motive nu s'au putut prezenta la examenele de limba română, care au avut loc în trecut, precum și aceia cari n'au reușit la acest examen, vor putea să se prezinte la un nou examen, care va avea loc între 20—30. din luna August 1931, după audierea unui curs de limba română, organizat de Minister.

Art. II. Susținătorii și Directorii școalelor particulare vor întocmi tablouri de personalul didactic aflat în aceeași situație și le vor înainta Ministerului până la 15 Iulie cel mai târziu. Semnătură.“

Megjegyzem, hogy a II. fejezetben kívánt jelentést a püspöki hivatal közvetlenül elintézte. Oradea—Nagyvárad, 1931 augusztus 22. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

Tanügyi: 3525—1931-II. szám. KÖRRENDELET. *Kebelbeli a temesvári min igazgatóság területéhez tartozó elemi iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és miheztartás, valamint a szokott módon leendő beiktatás végett közlöm az alábbi rendeletet:

„No. 9889—1931. Serv. Instr. Interzicerea de a se ține în localurile de școli primare, cursuri de preparație în orele de după prânz. Ministerul Instrucțiunii, Direcțiunea Generală a Invățământului Primar No. 75,462. din 5 Iunie 1931. Domnule Director, Vă facem cunoscut, că Ministerul interzice a se mai ține în localurile de școli primare, cursuri de preparație în orele de după prânz, cu elevii clasei IV-a, cari vor să între în școlile secundare, anulându-se totodată autorizațiile date în această privință, până la noi dispoziții. Semnături.“

Azaz: Az elemi iskolák helyiségében további intézkedésig nem tarthatók délutáni előkészítő órák azon IV. o. növendékek számára, akik a középiskolába akarnak beiratkozni. Oradea—Nagyvárad, 1931 június 24. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

Tanügyi: 3657—1931-II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli, a kolozsvári miniszteri igazgatóság területén levő elemi iskolának.* Miheztartás és a szokott módon leendő beiktatás végett közlöm az alábbi rendeletet:

„Ordin circular. No. 23,514—1931. secția IV. Către școlile particulare de toate gradele susținătorii acestora și revizoratele școlare. Referitor la angajarea personalului didactic la școlile particulare și direcțiunile școlilor de toate gradele sunt rugate să se conformeze dispozițiilor următoare:

1. Nu poate funcționa ca membru al corpului didactic nici un

învățător fără autorizația legală. 2. Autorizațiile definitive sunt valabile pentru învățământul, pentru care s'au dat, nefiind legate de școală ci numai de categoria de școală. 4. Autorizațiile provizorii sunt anuale și se reînnoiesc în fiecare an. 8. Actele sunt următoarele: a) Extras de naștere. b) Extras de botez. c) Diplomă de învățător. d) Certificatul examenului de limba română. e) Angajamentele în 3 exemplare timbrate legal. f) Certificat de naționalitate. g) Certificat de moralitate. h) Certificat de situația militară. i) Autorizația anterioară. j) Certificate de serviciu, având a certifica tot timpul servit. 1. Actul de jurământ. 9. Cererile se înaintează de către susținătorii Directoratului Ministerial prin Revizoratul școlar. 10. Cererile pentru angajamentele reînnoite, împreună cu toate actele necesare, vor fi înaintate până la 1 August, iar pentru angajamente noi pe bază de concurs, până la 1 Sept. 1931. 11. Actul de jurământ este obligatoriu numai pentru aceia cari au dobândit autorizație de funcționare. 21. La fiecare cerere de autorizație se înaintează și fișa personală, întocmită astfel: a) Numele și pronumele, cetățenia. b) Anul, ziua și locul nașterii. c) Locuința actuală. d) Studiile făcute, locul, data diplomei. e) Autorizații anterioare. f) Jurământul. g) Examenul de limba română. h) Situația militară. i) Locul unde a mai servit în învățământ. j) Anii de serviciu. k) Declarația dacă este angajat și la o altă școală. l) Observațiuni. 22. Toate actele și cererile vor trebui timbrate conform Legii timbrului. Semnături.

Azaz: A tanszemélyzel minden egyes tagjának meg kell szerezni az autorizációt. Az egyszer megszerzett végleges autorizáció érvényes minden hasonló fokozatu iskolára, az ideiglenes autorizációt minden évben meg kell ujítani. Az autorizációs kérvény mellékletei: születési (keresztelési) bizonyítvány, oklevél, román vizsga, 3 pld. act de angajament, állampolgársági bizonyítvány, erkölcsi bizonyítvány, katonai szolgálati időt igazoló okmány, a régebbi autorizáció (ha van), az összes szolgálati időt igazoló bizonyítványok, esküokmány. A kérvények a revizorátus ulján adandók be (leghelyesebben a püspöki hivatalon keresztül). Az ideiglenes autorizációk megújítását augusztus 1-ig, az új választások alapján az autorizációt szeptember 1-ig (illetve a választástól számított 1 hónapon belül) kell kérni. Az eddig kiállított tabloul inv. helyett egy Fișa personală a învățătorului (învățătoarei)-t kell kiállítani. Ez a személyi kimutatás egész iven, rovatosan készül s egyuttal az okmányok felzetéül szolgál. Az összes okmányok szabályszerűen felbélyegzendők. Oradea—Nagyvárad, 1931 augusztus 12. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

3720—1931-II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel végelt közlöm a 75198—1931. sz. miniszteri határozat iskoláinkat érdeklő részét: „2. Dl. Gh. Tulbure, inspector general, va avea controlul școalelor primare din județele: Maramureș, Satu-Mare, Sălaj, Bihor, Arad, Caraș-Severin, Timiș-Torontal și Someș.” Azaz: Tulbure György vezérfelügyelő megbízása kiterjed egyházkerületünk területén levő összes politikai megyékre. A temesvári igazgatóság területén 10337—1931. Serv. Instr. szám alatt iktatandó. Oradea—Nagyvárad, 1931 augusztus 14. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

Tanügyi: 3738—1931-II. szám. KÖRRENDELET. Valamennyi *kebelbeli iskolai hatóságnak*. Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm a f. é. május 15 én életbeléptetett a Timbrul aviafiei (repülő bélyeg-re) vonatkozó törvény főbb írtézkedéseit: 1. 0.50 Leus repülő bélyeg ragasztandó a levelező-lapokra és nyomtatványokra, kivéve az időszaki nyomtatványokat, amelyek mentesek. 2. 1 Leus repülő bélyeg ragasztandó a levelekre, képes lev. lapokra, a hatóságokhoz intézett folyamodványokra. 3. 2 Lei-es repülőbélyeg ragasztandó a folyamodványok összes mellékleteire, ha azok a kiállító hatóságtól ezzel a bélyeggel még ellátva nincsenek, bizonyítványokra, általában minden bélyegköteles okiratra. Természetesen ezen repülőbélyegen kívül a köteles portó ill. okmánybélyegek is alkalmazandók. Oradea—Nagyvárad, 1921 augusztus 14. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

Pályázati hirdetés. A hegyközszenmiklósi ref. egyház pályázatot hirdet helyettes tanítói állásra. Javadalom: 1. Havi 2000 (kétfő ezer) Lei az egyház pénztárából. 2. Természetbeni lakás. Kötelessége: III—VII. osztály vezetése. Vasárnapi iskola vezetése, valamint minden belmissziói munkában segédkezés. Pályázhatnak román állampolgársággal bíró férfi és nőtanítók. Az állás november 1 én foglalandó el. A Pályázati kérvények 1931 augusztus 29 ig a Sănnicolaul de muntei (hegyközszenmiklósi) ref. lelkészi hivatalhoz adandók be.

Pályázat. A nagybányai egyházmegyében levő Adorján—Adrian-i ref. egyház pályázatot hirdet kántortanítói állásra. Javadalom: 1. Lakás és kert = 1085 Lei. 2. 7 kat. hold 1024 ööl szántó = 4687 Lei. 3. Föld megmű kálás értéke = 4687 Lei. 4. Készpénz 750 Lei. 5. buza 1148 liter = 7175 Lei. 6. Gabona 911 liter = 3793 Lei. 7. Tengeri 558 liter = 2097 Lei. 8. Nyolc öl fa beszállítva = 5360 Lei. 9. 3 sor széna = 600 Lei. 10. Egy igás napszám = 200 Lei. 11. 2 legelőjog = 400 Lei. 12. Stóla = 100 Lei. 13. Államsegélyig személyi pótlék 5000 Lei. Kötelesség: I—VII. o iskola tanítása, kántori teendők ellátása, dalárda vezetése, lelkész helyettesítése és segédkezés minden egyházi munkában. Pályázatok román nyelvű és tanítói oklevéllel felszerellen, e hirdetés megjelenése után 10 nap alatt beadandók a ref. lelkészi hivatalnál Adrian, p. Livada. Presbitérium.

TAKARÉK OSSÁG

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Fiók: Fugyóásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke
Lei 8,500,000.

Takarékbetéteket
előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik helybelét gyűjtéssel. *Le-számítól váltókat. Folyósít jelzálog-kölcsönöket.* Átutalásokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzletet kedvezően lebonyolít.

**Képviselet a triezsil „Adriai”
biztosító-társaságot.**

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

Béres Károly könyvkereskedésében
Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-
utca) 14. szám beszerezhető

NAGY VILMOS volt egyházkerületi tanügyi tanácsos
miniszterileg (89—1928. és 110159—1928. szám alatt) approbált

Kis

Magyar Nyelvgyakorlója

az elemi iskolák II., III. és IV. osztályai használatára.

Ára: a II. osztály számára 12 Lei, III. osztály számára 16 Lei,
IV. osztály számára 16 Lei.

HÖNIG FRIGYES, ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb

harangöntődéje

ajánlja

h a r a n g j a i t

Alapított 1840-ben

a legtisztább harang-bronzból, a hangok előre való meghatározásával. — Vas
harangszerelevények és harangállványok. — Villamos haranghúzó motorok.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtat-
ványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos
levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán-
és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és
esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb,
modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA—NAGYVÁRAD

STRADA IOSIF VULCAN (NAGY SÁNDOR-UTCA) 14. SZ.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhagómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Or-utca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-évre 180 lei. — Egyes lappéldányok ára 10 lei. — Megjelenik minden hónap 1., 10. és 20-ik napján.

A kovász.

Az a gigászi koncepcióju tudós, akinek még életében szobrot emeltek, Einstein, mondotta nemrég a következőket: „Hogyha két percentje az emberiségnek határozottan ellenezné a háborút, sohasem lenne háború.”

Tökéletesen olyan mélyreható meglátása ez az igazságnak, mint kozmikus matematikájának örök axiómái. Az eltévelyedett csődbe került emberi társadalmat ugyanis mindig azok az eszmék teremtették ujja, miket a kisebbségek termeltek ki. Az emberiség igazi történelmét nem a 98, hanem a 2 százalék csinálta mindig.

A keresztyénséget is az indította meg. Tanítványai kiválasztásánál Jézus nem a quantitást, hanem a kvalitást nézte. Néhány gondosan elvetett csirára volt szüksége csupán. Tudta, maga megsokszorozza az magát. Gyönyörű szépen fejezte ezt ki eme hasonlatában: „Hasonlatos a mennyeknek országa a kovászhoz, melyet az asszony vévén, elegyelit három mérce lisztben, míg mind megposhad az.” [Máté 13, 33.]

Kis mennyiségű, de nagy életerejű kovász. Ez a keresztyénség világot átalakító egének leghivebb kifejezője.

De vajjon megvan é ma ez a 2 százalék?

Van é közöttünk egy előre néző maroknyi csoport, égő apostoli lelkek, akiket egy új, dicső világrend eszméje lelkesít? Van é olyan lelki kisebbség, amelyik mindent kész feláldozni szent eszméiért, amikről szentül meg van győződve, hogy egy napon átalakítja az gyógyerejével ezt a nagy beteg emberi társadalmat?

Sajnos, mi a tömegmozgalom hivei vagyunk, a többséghez huzunk. Ahoz a többséghez, amelyik mindig a status quo-t igyekszik fentartani, a fentálló állapotért lelkesül. Ezek hihetetlenül rázzák Einstein fenti állításának hallattára fejüket.

Hát hogyha mégis a kisebbségek kezében vagyon az emberiség sorsa? Hát hogyha egy csekély kis kovász három mérő lisztet képes megkeleszteni?

A történelem szuverén törvényszéke azt deklarálja: minden uttörő egy maga indult el, minden dicsőséges diadalom kezdetben a kisebbségek kezdeményezése volt. Mindig a többség volt a tészta és a kisebbség a kovász.

Mi azonban hajlamosak vagyunk a tömeget imádni. Pedig lehetett é kolosszálisabbat el is képzelni a római birodalomnál és csekélyebbet Pál apostolnál, aki római börtönben levelét írja? ... Melyik tartott tovább? Pál gondolatai olyan mélyen szántottak, hogy mai napig is fogva tartják az emberi lelkeket. Róma meg rég eldőlt.

A mérhetetlen tömeg könnyen félrevezet bennünket. Csalatkozunk benne. A minőségben van a diadalmas erő.

Valami utólérhetetlenül klasszikus példája ennek a legmodernebb idők mesés eseménye: Ghandi és az angol birodalom esete. A világ leghatalmasabb birodalma egyezkedik egy emberrel! Micsoda nagyszerű igazolása ez a kisebbségek parancsoló erejének! Pedig az az egy emberből álló kisebbség tökéletesen fegyvertelen. Sőt követőinek is azt tanítja folyton, ne erőszakoskodjanak, mert akkor őt megölik vele. Csodálatos módon keletkezik itt a kisebbségek lángoló eszméinek hódító ereje.

Ezekben a mai mélyen deprimáló szomorú időkben mennyi biztató erő rejlik ebben. Nem kell a tömegre várni. Üdvöt remélni tőle nem szabad. Ha van egy igazi teremtő eszme, annak egy maroknyi buzgó hive a diadal már felénk ragyog tőle.

Mi keresztyének vagyunk e kisebbség. A földnek savai. A világ világosságai. A lomha tézstatömeg kovászai. Amikor egy ember igaz keresztyénné válik, a többségből jön ki és átalmegyen ahozz a kisebbséghez, melyet megragadott egy jobb világ eszméje és küzd mellette, míg csak át nem hatja az az egész embervilágot. Mennél több ilyen igaz keresztyén alkotja meg azt a kisebbséget, amelyik a szent mozgalmat meginditandja. Mikor volt a keresztyénség a legeslegerősebb? Akkor-é, mikor a római pápa lába alatt nyögött egész Európa, úgyhogy három napig várakoztatta meg Canossában annak leghatalmasabb uralkodóját? — Nem! Az üldözött mártírok korában, amikor szent lelkesedésével meghódította magát a római hatalmat is. Olyan eszmékért vérzett, ami a jövőéi voltak; kisebbség kincsei.

Ilyen diadalmas erejű az a keresztyén kisebbség, amelyik megérti Mestere szavát: „Kövess engem!”

Ez a hívó szó nem a többséghez, hanem a kisebbséghez szólít; nem a tésztahoz, hanem a kovászhoz.

Bokor Sandor,

Az első európai vasárnapi iskolai konferencia

Augusztus 11—16.

Huszonnyolc nemzetnek a képviselői gyűltek Budapesten össze s több mint 300 vas. isk. vezetővel tartott megnyitó áhitatot a Zeneakadémia gyönyörű dísztermében dr Frase Donald a Skót egyház külmisziói titkára. Képviselve voltak: Belgium, Bulgária, Csehszlovákia, Dánia, Anglia Eszt., Finn-, Német-, Magyarország, Izland (ők már július 15-én elindultak otthonról, hogy részt vegyenek a konferencián), Olasz-, Holland, Norvég, Lengyelország, Románia, Skócia, Svájc, Svédország, Jugoszlávia, Syria, Palesztina, Afrika, Amerika, Kína delegátusai.

A megnyitó estén Budapest város nevében Lieber Endre alpolgármester mondott köszönetet a világszövetség elnökségének, hogy az európai nagyvárosok közül éppen Budapestet választották ki és tisztelték meg azzal, hogy itt tartják meg az első európai kongresszust.

Dr Ravasz László, a budapesti ref. egyházközség és a dunameléki ref. egyházkerület nevében meleg szívvvel köszöntötte a vas. isk. világszövetség résztvevőit. Többek között ezeket mondta: „Méltóztatnak-e tudni, hogy Tokajon a pincében a hordókban az asszúborok mindannyiszor megmozdulnak és erjednek, valahányszor tavasszal a szőlők virágozni kezdenek. A Vasárnapi iskolai Világszövetségnek ez a gyűlése szabad tavaszi szőlővirágzás. Ebből szívünkbe száll az az igazság, hogy a gyermeket a Krisztushoz csak az vezetheti, ki közvetlenül Krisztustól jön! És hogy minden tanításnak végső summája és eredménye Krisztus ismeretére vezetni a gyermeket és jól esik e pillanatban megérezni azt a nagy egyetemességet, melyet a világszövetség mindnyájunk számára jelent. Az ember lelke fel van parcellázva, részben nyomorulttá van téve. Felszabadulás csak akkor van számára, ha megérzi önmagában az embert és az emberben a keresztyént. A gyermekekre nézve hangzik felettünk Krisztus főpapi szava: „Mindnyájan egyek legyetek velem“. Végül a gyermekek igézetében új hajnaloknak reménye kél és úgy érezzük, nagy biztatások zendülnek felénk és árnyékaink, éjszakáink között világító szövétneknek gyulnak fel!“.

Dr Kapi Béla ev. püspök, dr Csopják Attila a baptista egyház, Jakob János a püsp. methodista egyház és Bilkei Pap István a magyar vas. isk. szövetség elnöke mondott üdvözlő beszédet. Az üdvözetekre dr Kelly James a vas. isk. világszövetség főtitkára és a konferencia elnöke mondott köszönetet.

A reggeli áhitatokon dr Szabó Aladár „Jézus az út“, a cseh

Bednár prágai professzor „Jézus az igazság“, a francia Westphal párizsi professzor „Jézus az élet“ címmel hirdette az igét.

Az egyik reggeli áhitaton, melyet Bethune Roderich a Skót egyház lelkésze vezetett, rámutatott arra, hogy egy nagy közösség szolgálataira hivatunk el te meg én. Kötelességünk utána látni, hogy ne menjen tönkre ez a közösség. Jézusnak, az ő szeretetének története sok esetben rajtam és rajtad keresztül kell hogy eljusson a gondjainkra bízott gyermekekhez. A vas. iskolának, melyhez tartozunk, eredménye nagy mértékben attól függ, hogy helyes módon fogjuk-e fel munkánkat, melyet hétről hétre végzünk és hogy minden tudásunkat bele fektetjük-e ilyen nagy és szent feladatba. És vajon milyenek Jézus Krisztus követőinek mindennapi cselekedetei? Kik a legfigyelmesebbek, ha nem a gyermekek? Vajon élük-e azt, amit nekik a vas. iskolában mondunk? Ők minden biztonnal meglátják. Az a mód, ahogy valamit teszünk és ahogy valamit mondunk, lesz döntő abban a törekvésünkben, hogy megnyerjük sziveiket. És nem lehetséges-e, hogyha mi hűségesen követjük Jézust, szóban, gondolatban, cselekedetben, kisfiúk és kisleányok eljutnak Ő hozzá, akinek üzenete szeretet volt és akivel való közösségben életet találhatunk.

A kongresszusnak két magyar előadója volt: dr Victor János és dr Imre Lajos. A következő nevezetesebb előadások hangzottak el: „A vasárnapi iskola célja“ (Dow. W. R. M. A. előadása), „A tanító megbízatása“ (dr Victor János), „A tanító módszere“ (dr Jeaxlee A. Basil vas. isk. tanítókat képző iskola igazgatója), „A tanító kézikönyve — a biblia“ (Kent L. János Glasgow), „A vasárnapi iskolai tanító üzenete“ (Braham G. Ernő Anglia és Wales vas. isk. nemzeti szövetségének főtitkára), „A vasárnapi iskola és az egyház“ (dr Imre Lajos).

Csütörtökön, a kongresszus harmadik napján, dr Victor Gabriella kecskeméti tanárnő mintatanítást mutatott.

Péntek délután hajó-kirándulás volt Visegrádig. A hajón minden nemzetbeli elénekelte a saját nemzeti dalait és a budapesti leánykör tagjai magyar nemzeti viseletben bemutatták a magyar táncokat.

Vasárnap délután a vasárnapi iskolás gyermekekkel kirándulás volt a városmajorba. Este záró istentisztelet és urvacsoraosztás dr Ravasz László püspök vezetésével. És ezzel véget ért ez az áldott tanácskozás és azt hiszem mindnyájunk lelkében mély nyomott hagyott a konferencia jellegje: „Jézus Krisztus az egyház és a gyermek“. Hiába különböző a nyelvünk, a nemzetiségünk, mások a szokásaink, a kulturánk, mégis van valami, ami összeköt, összekapcsol bennünket és ez a Jézus Krisztusba vetett közös hitünk!

Szatmár.

Rozsnyai Mária.

Emlékirat a micskei Zólyomy Dávid-fele 300 esztendős műemlék-templom renoválása és az elemi csapások miatt válságba jutott micskei ref. egyház megmentése ügyében.

Ebben az emlékiratban, amelynek a megírására valami leküzdhetetlen felelősségérzet, az egyházunk jövőjébe vetett rendíthetetlen hit, — a könyörülő szívek szeretetébe bizakodó reménység s a mindennél előbbvaló szeretet vitt reá bennünket, — azoknak a szívére apellálunk. „akikre mosolygó szemmel nézett az Isten, mikor e földre születtek”. Nőszövetségeink asszonyai, leányai, az áldozatos szeretet hűséges sáfárai, tornácos kuriák, muskátlis paróchiák eszményekért küzdő lelkei; más igaz barátaink, — akik szívesen léptek sorompóba ilyen ügyek mellett, — akiknek a jótékonyság gyakorlására az ég külön ajándékot adott, legyetek ti azok, akiket a mi haladatos népünk áldó imádságába foglal.

Szegény ma mindenki, nagyon jól tudjuk. De „a keresztyén embernek minden jócselekedet amit elvégezhet, egy egy drága kitüntetés, mellyel Isten őt felékesíti. Egy szó, egy fillér, egy kézzsoritás ha áld, ha segít, ha szolgál: drágább kincs ez minden diadémnál.

Nehéz, gazdasági tekintetben válságos időben szólalunk meg. De a 300 esztendős évforduló itt áll a küszöbünk előtt s fájdalom, közelmúlt idők csapásai miatt elesett szegénységben talál. Meg aztán ez az avuló műemlék az érmelléki magyarság drága, közös kincse.

A micskei református templomot, mely gót és román stílusával tekintélyes méreteivel bomladozó állapotában is megkapó jelenség. Székelyhid és a hozzátartozó harminckét falu szabados ma, albisi Zólyomy Dávid és nemeslelkű hitvese iktári Bethlen Kata a fejedelem testvérének a leánya építették 1633 ban. Hozzáfogtunk 1924-ben a renováláshoz. Akkor a tornyok fedése, 1928 ban a lakhatatlanná vált lelkészi lakás megújítása 139.000 lei adóssággal terhelte meg az egyházat s most a munka félbemaradt. Ha a betáblázott adósság elvisz csak egy darabot is az egyház ingatlanából, soha többé vissza nem szerezhetjük: az elveszett örökre.

Testvérek! Miérettünk is meghalt a Krisztus. Ne dobjátok félre ezt az emlékiratot. Segítsetek rajtunk valamivel. Az a megújított templom a szeretet örökkévalóságát, a ti jószágotokat a mi örömünket fogja majd hirdetni.

Az egyház charitativ munkájának intézményessé tétele nélkül, minden belmissziós munkánk, mozdulásunk fele értékére csökken. Közös erővel, közös lelkesedéssel mit lehetne építeni, ami ma nincs s mit lehetne menteni, ami a közömbösség miatt, — csak legyünk. Őszinték, — pusztul, vagy holtpontra jut.

Ez a renoválás a mi anyagi erőnket jóval meghaladja s az előző évek elemi csapásai, jég, tűz és más próbáltatások, amelyekről körülöttünk mindenki tud, sokkal szegényebbekké tettek bennünket azoknál, akikhez most piruló orcával segítségért folyamodunk.

„Öltözzétek fel, mint Istennek választottai a könyörületességnek indulatát.“ „Senkinek semmivel ne tartozzatok, hanem csak azzal, hogy egymás szeressétek“.

Testvérek! Nem a felelősség alól akarunk mi szabadulni. Csak annyira segítsetek, hogy erőre kapva, ősi eklézsiánk terhét magunk hordozhassuk.

S. O. S. Save our souls. Süllyedő hajókról cikázik itt-ott világgá ez az utolsó segélykiáltás: mentsétek meg a lelkünket.

Az adományokat a micskei református egyház templomrenoválási alapjára a Margittai Takarékpénztár címére kérjük. (Marghita, Bihar megye.)

A micskei református egyháztanács s ennek megbizásából. Micske, 1930 október 31. *Füzessy Géza*, lelkész. *Szabó Lajos*, e. gondnok. *Szilágyi Julia*, a Nőegylet elnöknője.

1176—1930. szám. Az érmelléki ref. egyházmegyébe kebelezett micskei ref. egyház, midőn 300 éves műemléktemplomát szándékozik a pusztulástól megmenteni s megújítani, a mult idők nagy, dicső s áldozatkész emlékezetét ujitja fel! Ezen nemes törekvésében, minden multjára büszke igaz protestáns ember támogatását jogosan kérheti s igényelheti. Érmihályfalva—Valea lui Mihai, 1930 november 9. *Végh József*, esperes.

5606—1930. sz. A nagymultu, de anyagiakban szegény micskei egyház kétszeresen szánandó, hogy éppen most, az általános leszegényedés napjaiban kénytelen testvéri adományokért könyörögni ahoz, hogy viharverten s tépett mezében is szép műemlék templomát uj köntösbe öltöztesse. De százszor szánandóbbak volnának, mint lelkiekben is szegények, mind ama gyülekezeteink és hittestvéreink, kik el tudnák nézni, hogy Istennek ez a hegyen épült ékes szentegyháza lerongyolt mennyegzős ruhában találkozzék eljegyeztetése háromszázados fordulóján, a századok örökkévaló Királyával. Ennek nem szabad megtörténnie! A testvéri szívek égő lámpásaival kell kivilágítanunk ezt a szép találkozót, bizonyosságul, hogy az adakozó szeretet olaja a legszomorubb időkben sem fogy ki azokból soha, Oradea—Nagyvárad, 1930 november 14. *Sulyok*, püspök.

Multat ápoló s jövőért aggódó szeretettel tesszük közzé ezt az emlékiratot, ezt az esdeklő segélykiáltást, Ha valaha, most kell ápol-

nunk a multat és minden erőnkkel megőrizni minden kis darabját s ha valaha, ma kell gondolni, szólni és cselekedni a jövőért, melynek e válságos időkben mi vagyunk az építői. Soha ne adjuk fel a reményt, hogy sokan vannak, kiknek drága a mult és igéretes a jövő, s kik e kettőért áldozni tudnak és fognak. Az áldozat ma kettős kötelesség: multért és jövőért.

HIREK

Értesítés. Szives tudomására hozom lelkipásztor testvéreimnek, hogy a máramarosszigeli leégett református templom megsegítése céljából kibocsátott „Gyűjtőiv“-ek visszaküldésének határidejét folyó év október hó 31-ig meghosszabbítjuk azon szeretetteljes kéréssel, hogy ne méltóztassanak hinni a templomégés után egyik-másik hirlapban megjelent téves, alapatlan, célzatos és hamis híresztelésnek, hogy a kár a biztosítás útján megtérült. Ha ez így lett volna és templomunkat saját erőnkől vissza tudtuk volna állítani, kérésünkkel nem zörgettünk volna sehhol! Éppen ezért ismétellen arra kérem a segílyt még nem küldött egyházak Elnökségét, hogy a testvéri felelősségérzet tudatában, sziveskedjenek meghallgatni az én amugy is nehéz anyagi viszonyok közt lévő egyháznak esperesi és püspöki ajánló sorokkal ellátott segílykiáltását és a presbitérium, vagy a nőszövetség által a hivek körében gyűjtendő adományaikkal segítsenek minket a megkezdett templomépítés munkájának a befejezésében. *Papp József.*

Nyugalombavonuló lelkészek. Az egyházkerületi közgyűlés a nyugdíjintézeti végrehajtóbizottság javaslata alapján Nagy Lajos felsőbányai lelkipásztort 50 évi szolgálat után, f. évi július 1-től, Sziky Ádám sárközi lel-

készt 40 évi szolgálat után, szintén július 1-től nyugdíjazta. Hasonlóképpen október 1-től, 46 évi szolgálat után Kalas István albisi lelkészt is, ki azonban ezt nem érhetette meg, mert az Ur előbb megnyugtatta őt. A nyugalombavonuló, hosszú évtizedeken át hiven sáfárkodó szolgáknak adjon Isten csendes, megelégedett nyugalmat és jó egészséget s engedje minél tovább élvezniök hű munkásságuk megérdemelt jutalmát, övéik szeretetét, hiveik és kartársaik tiszteletét és becsülését.

A dunántúli református egyházkerület folyó évi szept. hó 7-én ünnepli az egyházkerület anyaiskolája a Pápai Református Főiskola fennállásának négyszázadik évfordulóját. Az ünnepély sorrendje: Szeptember 6-án a Kollégiumi Diákszövetség közgyűlése és össztalálkozója a főiskola nagy disztermében, utána közös vacsora. Szeptember 7-én ünnepi istentisztelet, ezt követőleg az egyházkerület ünnepi diszkyűlése a főiskola udvarán, majd a pápai főiskola hősi halottainak emlékét megőrkítő szobormű leleplezése és a főiskola multját és jelenét fellüntető kiállítás megnyitása. Utána közebed. Délután a pápai Jókai-kör által felállított Jókai és Petőfi szobor leleplezése a Széchenyi-téren.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

Tanügyi: 3594—1931-II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelheli alárendelt hatóságnak* A Monitorul Oficial No. 166—1931. július 21. számában megjelent organizációs törvény értelmében, XVIII. fejt. 3. bekezdés szerint, a Közoktatás és Vallásügyi Minisztérium címe a jövőben Oktatás, Vallás és Művészetügyi minisztérium (Ministerul Instrucțiunii și al Artelor).

Felhivom újból a figyelmet azon régibb intézkedésre, hogy a felekezeti iskolák ügyében a minisztériumhoz intézett beadványok, stb. címzésében a minisztérium fenti nevén kívül mindég feltüntetendő a magánoktatási igazgatóság neve is (Direcțiunea învățământului particular). Oradea—Nagyvárad, 1931 augusztus 12. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

Tanügyi: 3524—1931-II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelheli Arad megyei elemi iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és a szokott módon leendő beiktatás céljából közlöm az alábbi rendeletet. „No. 12,960—1931. Insp. Șc. Insărcinarea Dlui N. Nistor ca gigarea revizoratului școlar al Județului Arad. Avem onoare a vă face cunoscut, că Ministerul a aprobat, că Dl. N. Nistor subrevizor școlar al jud. Turda, să gereie revizoratul școlar al Jud. Arad în locul alui D. Olaru“. Azaz: Az aradi revizorátus vezetésével Nistor N. ur nyert megbízatást Oradea—Nagyvárad, 1931 augusztus 19. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

Tanügyi: 3827—1931-II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelheli, a kolozsvári igazgatóság területén lévő elemi iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és a szokott módon való beiktatás végett közlöm a kolozsvári miniszteri igazgatóság alábbi rendeletét: „Ordin circular No. 21,561—1931. secțiia IV. Către școlălele particulare de toate gradele și susținătorii lor. În baza ordinului Ministerului Instrucțiunii, No. 50,126—1931. avem onoare a Vă comunica următoarele dispoziții, referitoare la timbrarea actelor de angajament: Având în vedere, că angajarea personalului didactic la școlălele particulare constituie locațiune de serviciu, angajamentele sunt supuse timbrului proporțional atâta timp, cât nu există o scutire specială prevăzută de Legea timbrului. Dispozițiunea art. 30. din Legea învățământului particular nu încadrează și nu face din profesorii particulari funcționari publici, ci singurul scop al ei este de a garanță profesorilor particulari un tratament cel puțin egal cu acela al profesorilor secundari. Prin urmare aceștea contracte de angajament trebuiesc timbrate și cu timbrul și cu timbrul proporțional de 1·32 % conform art. 15. paragraful 4. din Legea timbrului. Astfel primele două exemplare originale ale contractelor de angajament vor fi timbrate cu: 26·50 timbru fiscal, 2 Lei timbru aviației și timbrul proporțional de 1·32 %; copiile cu câte 7 Lei timbru fiscal, 2 Lei timbru aviației și timbrul proporțional de 1·32 %, Anexele de orice fel cu 1·50 Lei timbru fiscal și 2 Lei timbrul aviației.

„Semnături“. Azaz: Az act de angajamentek az eddigi bélyegeken kívül 1.32% proporcionális bélyeggel is ellátandók. Megjegyzem, hogy ezen intézkedés ellen felterjesztéssel éltünk a minisztériumhoz. Oradea—Nagyvárad, 1931 augusztus 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok Isiván sk., püspök.

Tanügyi: 4190—1931-II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli középfoku fiu- és leányiskolai (liceum, gimnázium, vagy egyéb középfoku iskola) hitoktatóknak* Az 1931—32. iskolai évre, tekintettel arra, hogy csak Romániában kiadott és miniszterileg approbált kézikönyvek használhatók, az iskolák csoportosításával a következő vallástani könyvek használatát *kötelezőleg* elrendelem:

A) *Gimnáziumok és tanítónőképzők I—III. osztályai számára:*

I. o. Farkas Kálmán: Ó-szövetségi kijelentés	---	---	---	30 Lei
II. o. Farkas Kálmán: Új-szövetségi kijelentés	---	---	---	30 Lei
III. o. Nánay Béla: Egyháztörténelem	---	---	---	28 Lei

B) *Gimnáziumok IV. oszt. számára:*

IV. o. Debreczeni I.: Hittan és erkölcstan	---	---	---	25 Lei
--	-----	-----	-----	--------

(Egyben felhasználható a konfirmációi előkészítés számára.)

C) *Továbbá használatra ajánlja:*

Lic. V. o. és Ker. isk. I. o. Révész Imre: A keresztyénség története.	
Lic. VI. o. és Ker. isk. II. o. Révész Imre: A magyar protestantizmus története.	
Lic. VII. o. Dr Makkai Sándor: Kegyelemből hit által.	

Ezen vallástani kézikönyvek *Béres Károly* egyházker. könyvkiadónál szerezhetők be. Oradea—Nagyvárad, 1931 augusztus 28. Atyafiságos szeretettel: Csernák Béla, egyházker. főjegyző.

Tanügyi: 4144—1931-II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli, a temesvári igazgatóság területén levő elemi iskolai hatóságnak* Tudomásvétel és beiktatás végett közlöm a miniszteri igazgatóság alábbi rendeletét: „No. 13,495—1931. Insp. Șc. Inceperea cursurilor în învățământ primar. În conformitate cu ordinul Ministerial No 111,761—1931. cursurile școlare primare și ale grădiniilor de copii de stat, profesionale și particulare, încep efectiv pe ziua de 1 Septembrie 1931. Comitetele școlare sunt îndatorate ca până la această dată să efectueze toate reparațiunile localurilor de școală“. A vonatkozó intézkedéseket már 3729—1931. sz. körrendeletben megtettem. Oradea—Nagyvárad, 1931 augusztus 27. Atyafiságos szeretettel: Csernák Béla sk., egyházkerületi főjegyző.

Tanügyi: 4146—1931-II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli közép és elemi iskolai hatóságnak* A beiratások befejeztével azonnal, legkésőbb szeptember 15-ig bejelentendő a beiratkozott növendékek létszáma nemenként és osztályonként részletezve. Ugyanakkor beküldendő a középiskoláknál fejenként 10 Lei, elemi iskoláknál fejenként 5 Lei járulék, amely a beiratáskor beszédendő volt, valamint ezen járulékok előző évekről fennálló hátralékai. Oradea—Nagyvárad, 1931 augusztus 27. Atyafiságos szeretettel: Csernák Béla sk., egyházkerületi főjegyző.

Tanügyi: 4145—1931-II. szám. KÖRRENDELET. *Vulamennyi kebelbeli Nt lelkészi hivatalnak* Forduló postával, legkésőbb folyó évi szeptember 7-ig bejelentendő azon vallásitanítók neve, akik a vallásitanítást az állami elemi és középiskolákban elvégzik, a következő rovatokkal: a vallásitanító neve, képesítése, minősége, az állami iskolák felsorolása a helyeknél tanít. Oradea—Nagyvárad, 1931 augusztus 27. Atyafiságos szeretettel: Csernák Béla sk., egyházkerületi főjegyző.

Pályázat helyettes kántortanítói állásra, az avasujvárosi ref. elemi népiskolában, az 1931—1932. isk. évre. Fizetés: 1. Az egyháztagoktól az előirt ku'cs szerint, mintegy 14 q 85 kgr. buza, 5 évi átlag szerint 7875 Lei. 2. Községi pénztártól 5000 Lei. 3. Helybeli vizimalom szombati vám $\frac{1}{3}$ -ad része. 5 évi átlag szerint 367 kgr. 1395 Lei. 4. 8 öl kemény fa a községtől beszállítva. 5 évi átlag 5000 Lei. 5. Meszelés pénz 200 Lei. 6. Tandij 60 növendék után á 200 Lei = 12,000 Lei. 7. 7 és fél magyar hold tagosföld. 5 évi átlag szerint 3938 Lei. 8. Stóla az egyh.-ker. szabályzat szerint mintegy 6000 Lei. 9. Személyi pótlék az államsegély megnyeréséig 1000 Lei. 10. Lakás, mely áll: 2 szoba, konyha, kamarából. Istálló, fásszin, kert, gyümölcsös. 5 évi átlagba számítva a naturálékat, összesen 45,408 Lei. Kötelessége: A fél II—III—IV—V—VI—VII. osztály vezetése, fiúk és leányok együtt. Énekkar, vasárnapi iskola, kántori teendők, egyházi munkában segédkezés és egyházi jegyzőség. Pályázhatnak román vizsgát tett okleveles tanítók, eshetőleg tanítónők. Pályázati határidő 8 nap. Az állás azonnal elfoglalandó. Bemutatkozás kívánatos, megválasztás esetén költségmegtérítés. A pályázati kérvények: Oraşul Nou—Avasujváros, jud. Sălmar Lelkészi Hivatalnak küldendők. Augusztus hó 25. Presbitérium.

Pályázat. A fugyivásárhelyi református egyház pályázatot hirdet kántori állásra. *Javadalom:* 1. Lakás megfelelő mellékhelyiségekkel és 892 □-öl kerttel. 2. 6 (hat) kat. hold föld, melynek adóját egyház fizeti. 3. 3 (három) m³ tűzifa beszállítva. 4. Havi 1000 (egyezer) Lei. (Mellékjövedelem is kilátásban). 5. Stóla. Kötelessége: Az összes kántori teendők végzése. Lelkész akadályoztatása esetén helyettesítés. Belmissziói munkákban segédkezés. Az állami iskolákban hittan és énektanítás. Egyházi dalárda vezetése. Egyházi jegyzőség. Pályázhatnak nyugalmabavonult, de még munkabíró s a kántori teendők végzésében jártas okleveles férfitanítók is, de oklevél nélküli éneklésben jártas egyének pályázata is figyelembe vétetik s ha okleveles tanító nem jelentkezik, a kántori állás oklevél nélkülivel is betöltetik. Pályázati határidő szeptember 20. Próbaorgonázás szept. 20-án délelőtt. Pályázatok a ref. lelkészi hivatalhoz Oşorheu—Fugyivásárhely, jud. Bihor, küldendők. Személyes megjelenés megkívántatik s a megválasztott utiköltsége megtérítettik.

Pályázat. A hegyközujlaki (Uileacul de Munte) ref. orgonista kántortanítói állásra. *Javadalom:* Tisztességes lakás kerttel és melléképületekkel. 2. 22 katasztrális hold föld, adóját a tanító fizeti. 3. 20 mm. kétszeres buza természetben, vagy annak szeptemberi piaci ára. 4. 240 Lei készpénz és stóla, az egyházkerület megállapi-

lása szerint. II. Kötelesség: Kántori teendők végzése orgonával, a III—VII. vegyes osztályok vezetése, vasárnapi iskola, belmisszió munkákban való segédkezés, énekkar vezetése, egyházi jegyzőség. Pályázhatnak érvényes oklevéllel bíró férfi- és nőtanítók. Pályázati kérvények ref. lelkészi hivatalhoz küldendők. határidő a megjelenéstől számított egy hét. Utolsó posta Episcopia Bihor. Állomás Nagyvárad. Presbitérium.

Magyar oklevelű (1912-ben végzett) **tanítónő** keres képzettségének vagy társadalmi helyzetének megfelelő bármilyen állást. Cim: Lelkészi Hivatal, Otomani. Jud. Sălaj.

TAKARÉK OSSÁG

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Fiók: Fugyvársárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke
Lei 8,500,000.

Takarékbetéteket
előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik helibélet gyűjtéssel. *Le-számítol váltókat. Folyósít jelzálog-kölcsönöket. Átutalásokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzletet kedvezően lebonyolít.*

**Képviselet a triezsi „Adriai”
biztosító-társaságól.**

Tanító urak!

A Főtiszt. és Mélt. Püspök úr 3911—1931. sz. alatt kegyes volt jóváhagyni valamennyi tankönyvkiadványainkat az 1931—32 tanévre is és azok kizárólagos és kötelező használatát rendelte el, egyben szigorúan eltiltotta a régi kiadású és használat következtében piszkos, vagy rongyos tankönyvek használatát.

Amidőn batorzkodunk erre felhívni nb. figyelmüket, kérjük, hogy a zavartalan szállíthatás végett, sziveskedjenek rendeléseiket a **legsürgősebben hozzánk juttatni**, vagy bármely más könyvkereskedésben, hol összes kiadványaink szintén raktárról kaphatók, megvásárolni, — tekintettel az idej korai iskolakezdésre.

Felhívjuk továbbá b. figyelmüket **térképek, papíron vagy vászonra huzva, szemléltető képek és testek, valamint írószer**ek a **legolcsóbb árban** szerezhetők be kiadóvállalatunknál. **Iskoláknak 10% készpénzrabat!** Kérje még ma 10 oldalas részletes árjegyzékünket díjtalanul.

Szives rendelésük elvártában, biztosítjuk rendkívül előzékeny és a leggyorsabb kiszolgálásunkról, vagyunk kiváló tisztelettel

HIRSCH A. könyvkiadóvállalata,
Deva, str. Regina Maria 21.

M st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyt. Református Lelkészi Hivatalnak

Jud. Arad

Cermeiu—Csermő

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

Béres Károly könyvkereskedésében
Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-
utca) 14. szám beszerezhető

NAGY VILMOS volt egyházkerületi tanügyi tanácsos
miniszterileg (89—1928. és 110159—1928. szám alatt) approbált

Kis

Magyar Nyelvgyakorlója

az elemi iskolák II., III. és IV. osztályai használatára.

Szállított ára: a II. osztály számára 12 Lei, III. osztály szá-
mára 16 Lei, IV. osztály számára 16 Lei.

HÖNIG FRIGYES, ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb

harangöntődéje

ajánlja

Alapított 1840-ben

h a r a n g j a i t

a legtisztább harang-bronzból, a hangok előre való meghatározásával. — Vas
harangszerelvények és harangállványok. — Villamos haranghúzó motorok.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon

6-22

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtat-
ványokat folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos
levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán-
és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és
esküvői meghívókat műveket stb. a legcsinosabb,
modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA—NAGYVÁRAD

STRADA IOSIF VULCAN (NAGY SÁNDOR-UTCA) 14. SZ.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

BÉRES KÁROLY

KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉS, KÖNYVKIADÓVÁLLALAT
a Királyhágómelléki Református Egyházkerület középiskolai Vallástani kézikönyveinek,
iskolai nyomtatványainak és kisbetűs Énekeskönyveinek kiadója és bizományosa

ORADEA-NAGYVÁRAD

Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-utca] 14. ➤ Ref. Leánynevelő-intézet épület.

Oradea—Nagyvárad, 1931 szeptember 1

Mélyen tisztelt Cim!

A közeledő iskolai idény alkalmából van szerencsénk felhívni szives figyelmét, hogy **teljes raktárkészletet tartunk a HIRSCH A. dévai könyvkiadó cég alanti összes kiadványaiból:**

Szentpétery—Gázdac—Kandray: ABC 28 Lei, Olvasó II. oszt. 40 Lei, III. o. 50 Lei, IV. o. 62 Lei, V. o. új kiadás 70 Lei.

Szentpétery—Gázdac: Olvasó VI. oszt. 60 Lei, VII. oszt. 60 Lei

Kandray—Titz: Számítan I. oszt. 22 Lei, II. oszt. 28 Lei III. oszt. 30 Lei, IV. oszt. 32 Lei, V. o. 34 Lei, VI. o. 36 Lei VII. o. 38 Lei

Kandray: Számítási segédkönyv 30 Lei.

Titz—Havadtói: Előírással szépírási füzet II., III., IV. oszt. à 7 Lei

Ugyancsak raktáron van a kiadásomban megjelent **Nagy Vilmos v. egyházkerületi tanügyi tanácsos** által az Egyházkerület magyar nyelvű tananyagának megfelelően szerkesztett és a közoktatásügyi Minisztérium által approbált

Kis Magyar Nyelvgyakorló

melyek árát teljesen leszállítottuk, úgy, hogy a legszerényebb viszonyok között levő tanulók is beszerezhessék.

Ára a II. osztály részére 12 Lei, III. osztály részére 16 Lei, IV. osztály részére 16 Lei.

Fenti könyveket az Egyházkerületi Főtisztelői és Méltóságos Tankönyvkiadó-Bizottság 4250—1929 II. és 3911—1930-II. sz. rendeleteivel kötelező használatra rendelte el.

Szállítási feltételek:

Az összes tankönyvet iskoláknak **10 % engedménnyel és portómentesen**, csomagolási díj **felszámítása nélkül** szállítunk, ami végeredményben cca 15 % engedménnyel felel meg.

A tankönyvek bolti árában az 5 % timbru díja benne foglaltatik.

A térképek, író- és tanszerek, valamint a nyomtatványok árjegyzéki áraiból **szintén 10 % engedményt** adunk, de ezen cikkeknel a portót és csomagolást **önköltségben** felszámítjuk.

A szállítás kizárólag utánvétellel történik.

Midőn eddigi legpontosabb és legelőnyösebb kiszolgálásunkról előre is biztosítjuk, kérjük szives megrendelését és vagyunk

Liváló tisztelettel:

Béres Károly

iskolai tankönyv
és nyomtatvány raktára.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Or-ulca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-évre 180 lei. — Egyes lap példányok ára 10 lei. — Megjelenik minden hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Készüljünk a Nagyhétre!

Püspökeink felhívó szózata elhangzott s a rendező és vendéglátó gyülekezet szeretettel és lelkesen készülődik a nagyváradai Nagyhétre. Halljuk meg a hívó szózatot és készüljünk mi is: lelkipásztorok, tanárok, tanítók, világi lisztviselők és hivek, hogy a romániai református anyaszentegyház ez évi közös táborozásán hiveink sokaságának és egyházunk értékének megfelelő számban jelenhessünk meg.

Ezek az Úr nevében évről-évre ismétlődő áldott táborozások kívülről nézve és a távoli szemlélő számára elsősorban anyaszentegyházunkat reprezentáló alkalmak és megmozdulások. Olyanná kell tehát tennünk, hogy méltó kifejezője legyen a bennünk — minden nyomoruságunk mellett is — meglevő számbeli és lelki értékeknek. Ha semmi más okunk nem volna, már magában ez is kötelességünk ké tenné, hogy minél többen elmenjünk és minél többet toborozzunk. Különösen fontos ez éppen Nagyváradon, egyházkerületünk gócpontjában, püspökségünk székhelyén, ahol a legkülönbözőbb lakosok élnek és ha számra nem is, de külsőségekben mindig más felekezetek dominálnak. Ha valahol, ebben a városban nem szabad észrevétlenül eltűnnünk, hanem olyan hatalmas táborral kell megjelennünk, hogy az egész város feleszméljen reá és mindenki megtudja, hogy a magyar kálvinizmus élő és folyton erősödő hatalom ebben az országban!

Fontos, szinte életbevágó ez a táborozás magára a nagyváradai hatalmas gyülekezetre. A legellentétebb világnézeti polgártársaik között élnek ott hiveink. Vannak követői a legsovénabb nacionalizmusnak és mindenféle internacionalizmusnak; a legelfogultabb vakhitnek és a legféktelenebb hitetlenségnek; a vallásos és vallástalan zsidóságnak s a keresztyénség egész skálájának, a keleti egyháztól a szekták különféle változatáig

Ezek között élnek és állnak hiveink, mint állandó ütközőpont és kitett céltábla, kiket mindenfelé igyekeznek elhódítani és megtevesztetni. Milyen erőforrás lesz a számukra, ha látni fogják a püspökeink hívó szavára, s az Úr Lelke által megmozdított hatalmas tömeget és megérik azoknak testvéri szeretetét, kik a Királyhágón innen és túl nemcsak egy nyelven, de egyhiten imádják a mennyei Atyát és vallják megváltójuknak az Úr Jézus Krisztust!

De necsak másokért és necsak váradi testvéreinkért menjünk, hanem saját magunkért. Mi fogunk ott a legtöbbet nyerni. Nyerjük azokat a boldog érzéseket, melyeket egymás látása, egymással és erdélyi testvéreinkkel való találkozás ébreszt a szivünkben és nem ébreszthet más, mint az egy táborban küzdők, egy célért harcolók testvéri találkozása. Nyerjük azokat a fölemelő hatásokat, melyek új erőt adnak számukra további munkánkra és újra szárnyakat adnak népünkért aggódó, ezer gonddal gyötört, sokszor elalélt lelkünknek. Nyerni fogunk magunk és hiveink számára nagyszerű eszközöket és fegyvereket abból a gazdag programból, mely életünk legaktuálisabb társadalmi kérdését világítja meg és kijelöli azt az irányt, mely felé egyházunknak e nehéz időben haladnia kell. Az egyház szociális igényei és kötelezettsége, az egyház szociális felelőssége, önvédelme, a nők szociális feladatai, a munkanélküliség, a diakonia: ezek az előadottak egyházunk legsúlyosabb problémájának megoldására nyújtanak segítő kezet.

Menjünk tehát a váradi Nagyhét napjaira legfőképen anyaszentegyházunkért, melynek munkásaivá méltóztatott bennünket az Úr. Minden ilyen táborozás egy-egy megújulás kezdete egyházunk életében a résztvevő munkások által. Ez is azzá lesz Istenünk segítségével, de csak olyan mértékben, amilyen nagy számmal fogjuk odavinni a magunk szintén megújulni vágyó lelkét az Úr Lelkének érintésére.

Bizonytal nehéz időket élünk, anyagiakban felettébb szegények vagyunk és gondok alatt roskadozunk. De ezeknek a gondoknak elhordozására nemcsak anyagi javakra, hanem lelkiekre a lélek erejére van szükségünk. Ilyen áldott erőforrás lesz az Úr előtt való táborozásunk, melyet még anyagi áldozatok árán is fel kell keresnünk. Istennek Lelke vezesse és segítse el az ő munkásait!

Debreczeni István

A nevelés célja.

Hogy mi a nevelés célja, azt a kérdést az emberiségnek szinte minden kora s az egymásután következő koroknak majdnem minden nagy gondolkodója felvetette s mindegyik kor és gondolkodó feleletet is adott rá műveltségének és erkölcsi készségének a mértéke szerint.

Spárta pl. azt a célt tűzte a nevelés elé, hogy legyőzhetetlen katonát neveljen. Róma az ékesszólásra fektette a fősúlyt, hogy a római polgár megtudja védeni a maga jogait. A középkor nevelési ideálja a mindent Isten akaratának tulajdonító passzív ember volt. A reneszánsz, mint a középkor passzivitásának a reakciója, az egyéni gondolkodás teljes felszabadítását írta zászlójára. Az újkor a „szabadérvényesülés” jelszavával hatotta át a nevelést. A legújabb kor nevelési elve pedig az aktivitásban kezd kialakulni.

A különböző korok gondolkodói korok műveltségének a hatása alatt, de igen sokszor függetlenül attól, — a következőképpen fogalmazták meg nevelési elveiket:

Plató szerint a nevelés célja az, hogy a letűnőfélben lévő nemzedék átörökítse erkölcsét a következő generációra. Kant a neveléssel olyan egyeneket akar létrehozni, akik az erkölcsi törvény előtt mindenkor meghajoljanak. Hegel szerint az embert csak a nevelés teheti erkölcsös lényre. Rousseau természetes embereket akar nevelni, mert szerinte a természetes ember a tökéletes ember. Pestalozzi a humanizmusban látja a nevelés focióját, mert felfogása szerint az embert érzései teszik emberré. Herbert Spencer a praktikus emberben látja az ember-ideált. Herbart szerint az erkölcsi ideál az a fixsz pont, mely felé a nevelésnek törekednie kell. Korunk egyik neves pedagógusa: Finánczy Ernő pedig úgy kíván hatni a neveléssel a következő generációra, hogy az egyéni és társadalmi feladatainak minél tudatosabban és tökéletesebben megfelelhessen.

Az embernevelés célját Jézus így jelölte meg: „Legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok tökéletes”; az emberek egymásközölli viszonyára vonatkozólag pedig azt az utasítást adta, hogy: „Amit akartok, hogy az emberek cselekedjenek veletek, ti is azt cselekedjétek másokkal”.

Jézusnak úgy ezen, mint összes — emberi morálra vonatkozó — igéi áthatották születésétől kezdve minden kornak és minden gondolkodónak a nevelési elveit, csak a gyakorlatát nem, azért maradt az emberiség a maga nagy tömegében erkölcsileg készületlen, bár az emberiség elé nagykorúságának minden korában ideális nevelési elvek voltak írva.

A nevelési elvek mint talajból, a morálból szivták hát életnedveit

ket minden korban; a morálból, amely központi érzéseket inspirált és közös célokat ért az emberiség elé; csak hogy az ember ős, vad természetéből ránk örökölt individualizmusa máig gátat vetett annak, hogy ezek a központi érzések és célok, melyeknek egyébként maga a Krisztus volt a legnagyobb propagálójuk és megtestesítőjük a földön, irányítsák úgy az egyén, mint a társadalom cselekedeteit. A folyton fejlődő és komplikálódó életnek ezer és ezer szála fűztek össze bennünket emberi társadalommá, de mi e társadalom keretei között megmaradtunk individuális lények s az egymást kereszteződő egyéni érdekek a harc és ellenség viszonylatába állították az egyéneket és a társadalmakat. Az ember egymást felfaló farkasa lett az embernek úgy egyéni, mint társadalmi vonatkozásban, — állapítja meg Hobbes Tamás.

Az emberiség neveltlenségének tehát a főoka az individualizmus túltengése az emberiség életében.

Azt állítják, hogy az egyéni vágyak, kívánságok kiélési lehetőségei a leghatalmasabb rugói az emberiség haladásának. Hogy mennyire igaz ez az állítás, igazolja az embervilág krízisének a csúcára felhágott korunk, amelyben éppen olyan vad, egyéni ösztönök dominálnak, mint az alsóbbrendű állatok világában; mert pl. az embernél idősebb rovarok: hangyák, méhek, természetek — Maeterlinck szerint — az embernél sokkal több társas érzést árulnak el.

Ma már csak a vak nem látja a tulhajtott individualizmus kultúra, sőt emberellenességét; odajutottunk, hogy a minden Krisztust és morált embert és emberi társadalmat ignoráló individualizmus a néppusztulás szakadékhöz juttatta az emberi nemet.

A néppusztulás szakadékainak a szélén az emberiséget csak az mentheti meg, ha epocentrikus gondolkodását homocentrikus gondolkodással cseréli fel. Ha egyéni vágyait és kívánságait a nagy, általános emberi javának és szempontjainak veli alá. Ha az emberek megszakítják az eddigi érdek-viszonyt és embertársi viszonyba lépnek egymással. Ha a nevelés általános emberi érzéseket kölcsönöz a ma még csak egyéni érdekek által mozgatott embernek.

Nem új gondolatok ezek; megszülettek ezek közel kétezer évvel ezelőtti magával a Jézus Krisztussal, de az emberiséget tragédiákkal teljes élete sem tudta meggyőzni arról, hogy egocentizmusával, a Krisztus által inspirált általános emberi célok ignorálásával nem élhet más életet ezen a földön, mint a vérengző vadállat, sőt létét is kockára teszi. Avagy lehet-e emberi életnek minősíteni azt az életet, amely „szabadverseny“ egoisztikus jelszava alatt — letaposott embertársakon keresztül tör önző céljai felé; amelynek a történelme hétéves, meg harmincéves, meg százéves, meg világháborúk történelme; s a mai

gazdasági, meg szellemi krízisben, meg készülő gáz és vegyi háborukban a lét vagy nemlét problémája elé dobta az emberiséget.

Csak az a nevelés felel meg a hivatásának, amely amellet, hogy az egyént teljes szellemi kifejlődéséhez segíti, annak a kitörölhetetlen érzését és tudatát kölcsönzi a fejlődő embercsemete lelkületének, hogy egyéniségének csak olyan mértékben van értéke, amilyen mértékben embertársai javát előmozdítja. Hogy az egyén, aki képességeit — nemtelen vágyai kielégítése érdekében — társai megrövidítésére, vagy leigázására használja s az az egyén nem érdemli meg, nemhogy a keresztyén, de még az ember nevezetel sem.

Mert nemcsak a morális szempontok követelik meg az egoizmus háttérbetolását és az általános emberi szempontokra való felemelkedést, hanem maga a lét utilitarisztikus mérlegelése is.

A társakra való tekintetnélküli „szabadverseny“ individuálizmusa odajuttatta az embervilágot, hogy tovább egy lépést sem tehet, míg egocentrikus módszereit homocentrikus érzésekkel nem cseréli fel.

Németországnak az „ellenségek“ által való talpraállítása; a háborus adósságok törlesztésének, a magánkölcsönök annuitásának a gondolata: mind azt igazolják, hogy az emberek e földön mint ellenségek nem élhetnek s csak mint embertársak oldhatják meg életfeladataikat. Tehát végeredményében a morál a legkézzelfoghatóbb realitás; iránytű, mely nélkül a háborgó élet tengerébe sülyed az emberi élet hányatott hajója.

A világháború megoldásának a lehetőségei csak az általános emberi érzések irányvonalában találhatók meg; az eddigi tragédiák elkerülése végett a nevelésnek a mai individuális embert, — ami egyébként úgy a Krisztus, mint minden vallás és morál lényege — szociálisan érző, gondolkodó és cselekvő emberré kell átformálnia.

Tóth Zsigmond.

A nagypaládi belmissziói konferencia.

Igéretemhez hiven, — ha elkésve is — örömmel számolok be a szomszédos kárpátaljai református egyházkerület ez évi Nagypaládon lefolyt belmissziói konferenciájáról. Örömmel hangolt már maga a tény, hogy az imádkozó szívek és bizó lelkek egy faluban adtak testvéri találkozt egymásnak. Drága alkalmul szolgált ez arra, hogy a falusi gyülekezetek népe könnyebben bekapcsolódhasson abba a nagy igéreteket megvalósítandó munkába, amelyet Istenországa építése, Krisztus ügyének diadalra juttatásáért folytat a vezetők és őrálók fáradhatatlanul munkás serege!

Jól esett látnom, hogy Nagypalád méltónak bizonyult régi híre-

hez. Szorgalmas, zsoltárt kedvelő népe fényes tanujelét adta, hogyan lehet egy százakat számláló konferenciát a magyar szó szives Isten hozottjával s a hittestvéri szív melegével köszönteni s napokon keresztül vendégül szeretettel látni. De ami különösen megragadott és lekötötte figyelmemet, az, hogy bár hétköznapokon tartatott a konferencia, mégis Nagypalád népe ünneppé avatta azoknak áldásteljes óráit. Gyermekek, ifjak és öregek ünneplőbe öltözve, akárcsak mi, a minden tájék felől érkezők. Az a sok és szép ünneplő ruha a hétköznapokon énhozzám azt beszélte, hogy ünnep van ott a lelkekben is, várva-várt boldogító ünnep, melyen Istenének hódol, Krisztus szavára vár s megérkezett vendégeinek tisztességet ad.

Rám nézve külön érdekességet adott a konferenciára szóló meghívás is. Egyik hetivásáros napon főgondnokommal beszélgettem a paróchia előtt. Egyházunk szomorú állapota, hiveink teherbíró képességének nem is a csökkenése, mint inkább a csődje, a reánk nehezdedő sulyos idő volt beszélgetésünk tárgya. Egyszerre tisztos köszönettel e szavakat intézi hozzám egy szép szál magyar atyámfia:

— Tiszteletes ur, tessék eljönni hozzánk konferenciára!

Hamarjában meg se köszönve a szives meghívást, meglepetve kérdeztem: de hát hol lesz most a konferencia?

— Itt a szomszédban, Nagypaládon, — válaszolta ő. Ne is tessék sokat gondolkozni, ötven szekérrel várjuk püspökünket, kedves vendégeinket, szivesen látott vendégünk lesz a tiszteletes ur is! Várom és várjuk, jöjjön el tiszteletes ur a konferenciánkra!

A szives szó szivemre hullt. Nem tudtam menekedni hatása alól. Elhatároztam, hogy — ha lehetséges — elmegyek. Elmegyek a szomszédba, — igaz, egy másik országba, ahová „egy presbyter“ keresetlen egyszerűséggel, de becsülést érdemlő őszinte szeretettel hívott.

És elmentem s nem bántam meg, hogy elmentem.

A konferenciákon való megjelenés már magában véve is sok hasznos tanuságot nyújt és szolgáltat. A nagy körültekintéssel felépített előadások, a gyakorlati példák, az akadályokra való utalások mind-mind gondolatokat ébresztenek, indítást adnak és arra bírják a figyelmes résztvevőt, hogyha addig még nem tette volna, a Krisztus ügyéért maga is munkába álljon és másokat is munkába állítani segítsen.

Kedves és hasznos volt rám nézve is a nagypaládi konferencia. Nem csupán azért, mert egy szomszédos kerület őrállóival találkoztam és a velök folytatott beszélgetésen lelkek ölelkeztek össze testvéri szeretetben, hanem azért, mert megéreztem és tapasztaltam, hogy szélszóródottságunk dacára, van egy bensőnket összekapcsoló közös és szent ügyünk: Isten ügye, hogy országhatárok felett egy nagy

hatalom hevíti a kebleket: Krisztus, egy nagy ügy szolgálatára vannak elhiva és elkötelezve a lelkek: Krisztus ügyének a szolgálatára!

Ennek az elkötelezésnek a jegyében indult, haladt és közelített céljához a nagypaládi konferencia. A belmissziói munka egy célu, de különböző ágazatu munkamezőinek szépségeit és áldásait állította szemünk elé. A tiszta buza mellett meglátogatta a konkolyt is és segítséget nyújtott irtogatására. Rámutatott, hogy mint a csermely, a patak, a folyó és folyam egy cél felé siet és ömöl: a tengerbe, ugy minden belmissziói munka célja: Krisztus Jézushoz menni és hozzávinni a lelkeket! Megmutatta, hogy az odavezető ut nem sima, hanem göröngyös és tövises s bizó hitet, imádságos szívet, türelmes lelket, áldozatot és kitartást igényel rajta a legcsekélyebb eredmény is. Kijelölte a nevelői munka jelentőségét és fontosságát gyermekeink, ifjuságunk életével kapcsolatban. Leszögezte, hogy csak azok a szívek és lelkek lesznek krisztuséi, akikhez már egészen korán elvisszük az Ő áldását és ajándékait, jóval előbb, mint a világ a maga csábító és csillogó ürességeit. Megállapította, hogy a sokirányu lelki munkaeredmény du-sabbá tétele végelt egyházfentartó alapot létesít és teremt a hivek útján megajánlott önkéntes adakozásokból. Kihangsúlyozta a szociális munka szükségességét, melynek póllása és betöltése által az áldott alkalmak boldog sora és aranykora következik református anyaszent-egyházunkra. Krisztus zászlója alá szólította a nők seregét, hogy mint földön jártában kereső szemmel haladtak lépte során a Máriák és Magdolnák, ugy áhítatott sugárzó arccal, jótettekben meg nem fáradó kézzel Őt keressék és kövessék református leányaink és asszonyaink ma is! Szólt a más irányelveket vallókhoz, ébresztgette az aluszékonyakat, erősítgette a tántorgókat, bátorította a kishitűeket s fokozta a bizakodók reményét.

De tapasztaltam még egy jelenséget, amit nem hagyhatok említés nélkül. A világiak bekapcsolódása az intenzív belmissziói munkában. Nem kényszerítésből, hanem önkét, a jó szív és nemes lélek indításából. Én pedig erre mindenkor nagy súlyt helyezek. Hiszen nekünk lelkészeknek sokszor a szemünkre vetik, — bármilyen odaadó készséggel és hűséggel igyekszünk is szolgálni Istenünk nagyságos ügyét, — hogy haza beszélünk, a magunk érdekeit védjük, a magunk malmára hajtjuk a vizet még a belmissziói munkával is. No, a nagypaládi konferencián néhány világi presbiter testvérem felemelően nyilatkozott es tett bizonyosságot arról, hogy a belmissziói tevékenység a Krisztusért végzett áldozatos munka, ahol munkatársnak lenni: boldog elhivatás, küzdeni: kiválasztottság, sebeket kapni: kitüntetés és szolgálni: gyönyörűség! S ők munkába álltak. A gunyt hordták, a kicsufoltatást cipelték, a megaláztatást békével türték, a pappártisággal való

vádolatást elszenvedték és ajkuk Isten iránti hálával megteljesedten emlegette, hogy életük legáldottabb órái azok, melyben a Krisztus ügyéért tevékenykednek.

Lelkemnek a szárnya meglebbent erre és imás sóhajomat vitte, röpitette a kéklő magasságok felé: lelkes munkásokat adj Krisztus ügyének jóságos Atyám, édes Istenem!

S míg az éneklők áhíthatán Isten szívét keresőn felzugott a dicséretvers megható bucsuja:

„O, nézd: utunk pusztákon át vezet
S ha vétkeznénk is százszor ellened,
Orcád elől te minket el ne vess,
Bocsáss meg nekünk, szánj meg és szeress!”

Keblembe beleszendült feleletül a szívemben benülő himnuszos dallamunk ezüstös muzsikája:

„Hogyha itt tán nem is: ott az égi honba fenn,
Jézusunk kebelén, Isten velünk viszontlátásra!”

Halmi.

Kürthy Károly.

HIREK

A királyhágómelléki református egyházkerület Nőszövetsége Sulyok István püspök elnöklété alatt szeptember 3-án tartotta alakuló közgyűlését, amelyen az esperesi karon kívül jelen voltak az egyházmegyei nőszövetségek delegáltjai. Közgyűlés a tisztikart a következőképen alakította meg: díszelnök: Sulyok Istvánné. Elnök: Csernák Béláné, alelnökök: Jörgné Draskóczy Ilma (Bánát), Vadaí Béláné (Bihar), Pappszász Lajosné (Érmellék), Uray Jenőné (Szatmár), Kacsóh Károlyné (Nagykároly), Kassay Béláné (Nagyszalonta em.) Titkárok: Balajthy Jenőné, Vargha Lászlóné. Pénztáros: Papp Margit. Ellenőrök: Kalmár Istvánné, Szaplóczay Bertalanné. Választmány: Bánát: Czöndör Rózsi, Gemeinhard Mártonné. Érmellék: Bónis Eleménné, Szabó Zoltánné. Nagybánya: Dr Ajtai

Nagy Gáborné, dr Lingvay Lajosné. Nagykároly: Gönczy Sándorné, Lovász Béláné. Nagyszalonta: dr Elek Sándorné, Nagy Dánielné. Ezzel a királyhágómelléki nőszövetségek szervezete betetőzést nyert. A meginduló munkára Isten adjon gazdag áldást!

Lelkészmeghívás. A felsőbányai gyülekezet a Nagy Lajos nyugalombavonulásával megüresedett lelkészi állásra Spáczai Arpád nagybányai s. lelkészt hívta meg. Isten áldása legyen az új pásztoron és gyülekezetén.

Társszerkesztők; Arдай Aladár, Bokor Sándor, Szombati Szabó István és Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

Figyelmeztetés. Jelen számtól kezdve a miniszteri igazgatóság-nak elemi iskoláinkat érdeklő körrendeleteit külön rovatba fogjuk közölni, eredeti román szövegben, a hatóság jelzésével, számával, címmel és rövid magyarázattal. Az így közölt körrendeleteket csak az illető igazgatóságok területén levő iskolák iktatják és pedig úgy, hogy a román szöveget lemásolva, irattárba teszik, az iktatókönyvbe pedig a hatóság nevét, hivatalos számát, az igazgatóság hivatalos lapjának számát és címét bevezetik.

Directoratul Ministerial Cluj. Ordin circular No. 30,195 - 1931. secția I. Bul. Of. No. 31. Serviciul Instrucțiunii și al Cultelor Timișoara No. 13,495 - 1931. Insp. sc. Bul. Școlar No. 30. Inceperea cursurilor în învățământ primar. Cu ordinul telegrafic, No. 111,750—1931. Ministerul Instrucțiunii dispune: „Din ordinul Dlui Ministru cursurile școalelor primare și ale grădinilor de copii din țară, încep efectiv în ziua de 1 Septembrie a. c. Aduceți aceasta la cunoștința celor în drept. Luați măsuri cu toate reparațiunile localurilor de școală să fie efectuate până la această dată.

Az iskolai év kezdetére vonatkozó intézkedések a 2729—1931. számú püspöki körrendeletben már meglőrléntek.

Directoratul Ministerial Cluj. Ordin circular No. 29,808—1931. secția I—IV. Bul. Of. No. 52. Directoratul Ministerial Timișoară, No. 13,340—1931. Insp. Șc. Bul. Școlar No. 31. Stabilirea orei oficiale cu data de 10 Octombrie 1931. Potrivit legii stabilirea orei oficiale, promulgată cu I. D. R. No. 2713. din 24 Iulie 1931. și publicată în Monitorul Oficial No. 171. din 27 Iulie 1931. avem onoare a vă face cunoscut, că începând dela 1 Octombrie 1931. ora oficială obligatorie pentru toate instituțiile publice va fi ora fusului al doilea orar la est de Greenwich, adică ora ce era obicinuit întrebuințată înainte de 15 Maiu 1931. Astfel fiind, ora 24 a zilei de 30 Septembrie 1931. va fi denumită ora 1 a zilei de 1 Octombrie 1931.

Azaz: Október 1-ével az időszámításban visszaállítandó az 1931 május 15. előtt használt keleteurópai idő, az órák a mostanihoz képest október 1-re virradó éjféltkor egy órával előbbre igazítandók.

Közigazgatási: 3687—1931-I. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi nt. esperesi és lelkeszi hivatalnak es iskolat hatóságnak.* A közoktatási és vallásügyi Miniszter úr 109,460—11,771. sz. átiratában továbbította hivatalomhoz a Minisztertanács elnökségének 4332—1931. sz. levelében hozzáérkezett s mihez tartás végett fordításban itt közölt következő szövegű kimutatást: „Kimutatás a vallási, nemzeti és királyi családbeli és fordulati ünnepekről, melyeken ünnepélyes istentisztelet (Te Deum) tartandó s melyeken a magas polgári és katonai hatóság-

gok résztvesznek: *Január 1 én* Ujév, Te Deum-mal. *Január 6 án* Vizkereszt, istentisztelet a Calea Victoriein lévő „Zlätari“-templomban, katonai csapa'ok diszfelvonulása. *Január 24-én*, az összes románok egyesülése, Te Deum-mal. *Husvétli ünnepeken*: nagypéntek, nagyszombat programmal csak a fővárosban. *Május 10 en*, a függetlenségnek 1877-ben, a királyságnak 1881-ben történt kikiáltása emlékünnepe Te Deum-mal, programmal, katonai diszfelvonulással. *Áldozócsütörtökön* (a román naptár szerint): *Hősök napja*, a hadügyminisztérium programja és előkészítése szerint. *Junius 8 án*, nemzeti ünnep, *II. Karoly király Öfelsége trónralépésének évfordulója*, Te Deum-mal. *Julius 22 én*, *Mária királyné Öfelsége nevenapja* Te Deum-mal *Ok tóber 15 én*, vagy *november 15-en*, a parlament megnyitása, Te Deum-mal. (Csak a fővárosban.) *Október 16 án* *Király Öfelsége születés napja*, Te Deum-mal. *Október 29-én*, *Mária királyné Öfelsége születésnapja*, Te Deum-mal *November 8-án* *Mihály, gyulafehérvári nagy vajda nevenapja és ugyanezen a napon ünnepeztetik születésnapja is október 25 e helyett*, Te Deum-mal. *Január 6-án* és *október 15-én*, vagy *november 15-én* templomainkban nem tartandó istentisztelet. Ujév napján, a husvétli ünnepeken istentiszteletek eddigi módon tartásának. Az itt felsorolt hivatalos ünnepeken is az istentiszteletek ugyanolyan liturgia szerint végezendők, amilyennel azok eddig is végeztek. Oradea—Nagyvárad, 1931 szeptember 5. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, püspök.

Pályázat a micskei református egyház kántortanítói állására. Fizetés: 1. Lakás természetben. 2. Havi 2000 (kettőezer) Lei készpénz. 3. Tizenkettő kat. hold és 883 □-öl föld. Ennek adóját az egyház fizeti. 4. Négy erdő és négy legelőjog. Kántorságért: 1. Négy kat. hold agrárföld. Haszonbérét és adóját a tanító fizeti. Ezért az egyház felelősséget nem vállal. 2. Stóla. Kötelesség: I—VII. osztályu osztallar, vegyes iskola vezetése, vasárnapi iskola tanítása, kántori teendők végzése, egyházi jegyzőség, ezért külön kettőszáz Lei. Egyháztársadalmi munkákban segédkezés, lelkész akadályoztatása esetén istentisztelet végzése. Megválasztott tanító az érmelléki egyházmegye tanítói nyugdíjintézetének kötelezett tagja. Csak férfitanítók pályázhatnak. Felszerelt pályázati kérvényeket, ennek a hirdetésnek a megjelenésétől számított három hét alatt a lelkészi hivatalhoz kell küldeni. Mişca—Micske, Jud. B.hor. Presbitérium.

TAKARÉK OSSÁG

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Fiók: Fugyivásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke
Lei 8,500,000.

Takarékbetéteket
előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik helibetét gyűjtéssel. *Leszámitol várókat. Folyosít* jelzálogkölcsönöket. Átutalásokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzletet kedvezően lebonyolít.

**Répiszli a trieszli „Adriai“
biztosító-társaságot.**

Az Erdélyi Református Egyházkerület kórház-sorsjegyeinek eladása megkezdődött!

Minden református embernek kötelessége e jótékonycélu akcióban résztvenni — Huzások: november, december és január hónapokban.

Egy darab sorsjegy ára: 100 Lei.

**Főnyeremény:
Egy millió Lei**

Főbizományos: TAKARÉKOSSÁG
segély- és takarékszövetkezet
Oradea—Nagyvárad, Piața Unirii (Szent László-tér) 5.

Vásároljon református kórházépítési sorsjegyet!

Tanító urak!

A Főtiszt. és Mélt. Püspök úr 3911—1931. sz. alatt kegyes volt jóváhagyni valamennyi tankönyvkiadványainkat az 1931—32 tanévre is és azok kizárólagos és kötelező használatát rendelte el, egyben szigorúan eltiltotta a régi kiadású és használat következtében piszkos, vagy rongyos tankönyvek használatát.

Amidőn bátorkodunk erre felhívni nb. figyelmüket, kériük, hogy a zavartalan szállíthatás végett, sziveskedjenek rendeléseiket a **legsürgősebben hozzánk juttatni**, vagy bármely más könyvkereskedésben, hol összes kiadványaink szintén raktárról kaphatók, megvásárolni, — tekintettel az ideai korai iskolakezdésre.

Felhívjuk továbbá b. figyelmüket **térképek, papíron vagy vászonra huzva, szemléltető képek és testek, valamint írószerek a legolcsóbb árban** szerezhetőek be kiadóvállalatunknál. **Iskoláknak 10% készpénzrabat!** Kérje még ma 10 oldalas részletes árjegyzékünket díjtalanul.

Szíves rendelésük elvartában, biztosítjuk rendkívül előzékeny és a leggyorsabb kiszolgálásunkról, vagyunk kiváló tisztelettel

HIRSCH A. könyvkiadóvállalata,
Deva, str. Regina Maria 21.

4737/12-III

OFICIUL PAROCIAL REFORMAT

J. Bihor

Dineca

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Béres Károly könyvkereskedésében
Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-
utca) 14. szám beszerezhető

MAGY VILMOS volt egyházkerületi tanügyi tanácsos
niszterileg (89—1928. és 110159—1928. szám alatt) approbált

Kis

Magyar Nyelvgyakorlója

az elemi iskolák II., III. és IV. osztályai használatára.

Szállított ára: a II. osztály számára 12 Lei, III. osztály szá-
mára 16 Lei, IV. osztály számára 16 Lei.

HÖNIG FRIGYES, ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb

harangöntődéje

ajánlja

Alapított 1840-ben

h a r a n g j a i t

a legtisztább harang-bronzból, a hangok előre való meghatározásával. — Vas
harangszerevények és harangállványok. — Villamos haranghúzó motorok.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon

6-22

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtat-
ványokat folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos
levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán-
és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és
esküvői meghívókat műveket stb. a legcsinosabb,
modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA—NAGYVÁRAD

STRADA IOSIF VULCAN (NAGY SÁNDOR-UTCA) 14. SZ.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.

Kalvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Or-utca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Az egyház felelőssége.

Kivonat a gyakorlati keresztyénség stockholmi világkonferenciájának üzenetéből.

Isten és az emberek előtt megvalljuk az egyházak tévedéseit és hibáit: nélkülözték a szeretetnek és a rokonszenvnek az érzését. Különösen a munkásosztályokban megszámlálhatatlan lélek — amely jogosan kereste az igazságot — el volt távolítva a Messiástól, mert azok akik Öreá hivatkoztak, oly tökéletlenül képviselték a Mestert, a „szelid és alázatos lelket“. Mire van tehát ma az egyház hivatva? Bünbánatra. És — ugyanakkor — bátorságra, mert Istenből merít, az egyetlen kimeríthetetlen forrásból.

A kongresszus valóban elmélyítette a mi isteni Vezérünk iránti hűségünket, Aki megy a mi népünk előtt és szólja az örökkévaló felhívást: „Enyém vagy“. Mi elfogadtuk a Hiszek-egy-et és János programját: „Ő az életét adta érettünk s nekünk is életünket kell adnunk a mi testvéreinkért“. Megfontoltuk a mi óriási kötelességeinket erkölcsi, szociális, politikai és nemzetközi téren.

A gazdasági kérdések után az erkölcsi, társadalmi kérdéseket nyilvánítottuk olyanoknak, mint amelyek ma felszínre kerülnek: a túlnépesedés, a munkanélküliség, az erkölcsi lazaság, az alkohol szenvedései és botrányai, a bűnözések. Azt a meggyőződést nyertük, hogy ezek a kérdések nagyon bonyolultak ahhoz, hogy egyéni erőfeszítésekkel megoldhatók lennének; szükséges tehát, hogy a közösség vállalja ezen a téren a felelősséget. Amidőn a körülmények azt követelik, szükséges, hogy a társadalom a közérdek nevében féket tudjon vetni a korlátlan egyéniségekre. Nem hanyagoltuk el a felmerülő legbensőségebb kérdéseket sem, a nevelés, vagy a család szentsége terén, vagy a hivatás területén, vagy az erkölcsi személyiség lelkiismeretesebb

tiszteletét, az asszony, a gyermek, a munkás megbecsülését. Az egyház nem törekszik egyszerűen az egyén jogaiért küzdeni, a személyiségre tekint, tudván, hogy az egész emberiség meggazdagodik egyetlen lélek kifejlődése által.

Felhívásunkat elsősorban a keresztyénekhez intézzük. Hogy közülük mindenki hűségesen engedelmeskedvén lelkiismeretének és hitbéli meggyőződéseit a gyakorlati élet próbájára tévén, vállalja el teljesen azokat a felelősségeket, amelyek arra szolgálnak, hogy beteljesedjék az Isten akarata a földön, az Istenországa szolgálatában, hogy minden keresztyén saját egyházához hiven, törekedjék belépni az összes keresztyén egyházak nagy közösségébe és vegyen részt abban az egyetemes együttműködésben, amelynek az ígértét s egyszersmind a biztosítékát is nekünk a jelen konferencia nyújtja. Nagy rokonszenvvel gondolunk azokra, akik, hogy engedelmeskedjenek keresztyén elhivatásuknak, kénytelenek próbát és üldözést szenvedni Részük van Jézus Krisztus szenvedésében: „Boldogok, akik háborúságot szenvednek az igazságért“.

Habár felhívásunk elsősorban az egyházakhoz szól, hálával ismerjük el, hogy ma a mi szent ügyünknek sok pártfogója van. Sokan csatlakoztak hozzánk. Számítunk az ifjúságra, idealistákra minden országban. Tudjuk, milyen pontosan lelkesednek a jelen társadalmi rend szükséges átalakításáért és mi hön óhajtjuk, hogy sorakozzék a Megváltó Krisztus zászlaja körül, az egyház keretei között; ez hívja az önkénteseket és várja.

Nem felejtethjük el a szellemi élet területén a kutatókat, keresőket, akik ismeretre szomjasok. Az ő hozzájárulásuk elengedhetetlen. A ker. egyház arra hivatkozik, Aki „az Igazság“ volt! Tehát szívesen köszönti az értelem erősítéseit, az ismeret előrehaladását. Bizonyos külön területeken számítunk a tanítók befolyására és a speciálisták tudományára, hogy nekünk segítsenek a nehéz problémák megoldásában.

Az ember Fia a názáreti ácsmester nevében meleg üzenetet küldünk az egész világ munkásainak. Tisztelettel köszöntjük azokat közülük, akik szellel és hullámmal szemben hűek maradtak Jézus Krisztus eszményéhez. Ismerjük a félreértéseket, amelyek annyi embert távolítottak el az egyháztól; sajnáljuk és forrón kívánjuk azokat megszüntetni. Jöjjön el az a nap, amelyen minden tanítvány ezt a bizonyosságot teheti a mi Urunk előtt: „Szeresd az igazságot és gyűlöld a hamisságot“. [Zsid. 1, 9.] Magunkévá tesszük a munkások törekvéseit egy egyenlőbb,

testvéribb rend egyetlen igazi szervezet irányában egyedül a megváltás isteni tervének. „Minden embert megmenteni, megmenteni egészen az embert.”
Ford. Molnár Károly.

Nagy napok.

Méltán nevezhetjük nagy napoknak az augusztus hó 26-tól szeptember 1 ig Debrecenben eltöltött hetet. Nagyok voltak ezek a bőséges program miatt is, nagyok a közreműködő szereplők egyénisége és általuk közölt szellemi javak folytán, nagyok a történelmi emlékek gazdagságában, de legfőképpen nagyok az ünnepség központjában álló vezér kimagasló heroitása következtében.

A csütörtökön, pénteken és szombaton lefolyt konferenciákról most nem szólunk, ezuttal csak az ünnepség gerincét tevő ünnepélyes aktusokról számolunk be rövidesen.

Az ORLE tagjai testületileg jelentek meg augusztus 28 án, pénteken, a Nagytemplomban, ahol a Tiszántuli egyházkerület tartotta ünnepélyes közgyűlését, lelkipásztor szenteléssel egybekötve. Gyülekezeti ének és Török Imre esperes buzgó imádsága után gróf Degenfeld Pál főgondnok tartotta megnyitó beszédét.

A közgyűlés megalakulásával együttjáró alakiságok után Maklár Károly főjegyző felolvasta az ünnepélyes határozati javaslatot, mely klasszikus vonásokkal, kristálytisza hűséggel jellemezte dr Baltazár Dezső huszéves püspöki működését. E lelkesedéssel fogadott határozat után küldöttség hívta meg a jubiléumt a gyűlésbe, ahol rövid idő múlva megjelent dr Baltazár Dezső, palástja alatt a polgári első érdemkereszt diszes dekorációjával.

A püspököt elnöktársa, a főgondnok üdvözölte először, majd következtek a küldöttségek szónokai hosszú sorral 26 án. Valamennyiökhöz szólott dr Baltazár Dezső püspök köszönete.

Az üdvözlések után az egyházkerületi közgyűlés ünnepélyes részének második fele a lelkészszentelés volt, amelyen az előimádságot Nagy Sándor mezőszási lelkipásztor, a prédikációt Seress Béla hódmezővásárhelyi állandó vallástanító-lelkész mondta.

A közgyűlés ünnepélyes része után, délben, gróf Degenfeld Pál főgondnok 500 teritékes bankettet adott.

Az Országos Presbiteri Értekezlet vasárnap, augt. 30-án, tiszteletet keltő keretek között mélyreható tartalommal folyt le. A kollégium udvaráról beláthatatlan négyes sorban vonult a

több mint 2000 presbiter az ország minden részéből a Nagytemplomba, ahol dr Kováts J. István theol. tanár imádkozott és Csikesz Sándor főtitkár prédikált.

Istentisztelet után a Kollégium előtt a Zwingli—Kálvin emléktábla ünnepélyes leleplezése volt a zürichi nagy reformátor halálának négyszázados emlékére. Ezen az ünnepélyen az emlékbeszédet ifj. dr Szabó Aladár gödöllői lekipásztor mondta, jellemezvén Zwinglit, mint az ige és a tett emberét. Ünnepi ódát olvasott fel Szigethy Ferenc sajaszentpéteri lekipásztor. Az emléktáblát leleplezte Dókus Ernő főgondnok és átadta a kollégium igazgatóságának, az emléktáblát a kollégium nevében átvette Karai Sándor igazgató és Kiss Sándor szénior.

Erre az ünnepségre eljött Zürichből Zimmermann Adolf lelkész és Köhler Lajos egyetemi rector. Mind a ketten kifejezték üdvözlésüket és lelkes beszédben köszönték meg azt a szeretetet, amellyel a magyar református egyház Zwingli és Kálvin emléke iránt viseltetik.

Az Országos Presbiteri értekezlet színhelye a Kossuthutcai templom volt, ahova a kollégium udvaráról vonult a menet. Itt Czeglédy Sándor lelkes imádkozása után, Dókus Ernő főgondnok, az Országos Presbiteri Szövetség világi elnöke mondott igen megszivlelendő beszédet. Beszéde után üdvözölte dr Baltazár Dezső püspököt s jellemezve alkotásait, életére és munkájára Isten gazdag áldását kérte.

Hatalmas erővel, szívbemarkoló meggyőzéssel hangzott el ezután dr Baltazár Dezső lelkészi elnökbeszéde.

Az Értekezlet többi számai programmszerűen folytak le, különösen nagy hatással voltak a megfontolt, átgondolt deklarációk.

Az ORLE közgyűlése a Kistemplomban, augusztus 31-én délelőtt folyt le.

A reggeli istentisztelet és Czeglédy Sándor alelnök közgyűlést megnyitó imádsága után, Juhász László alelnök vázolta a gyűlés jelentőségét s a legmélyebb tisztelettel, de a legbensőségesebb lelkésztestvéri szeretettel üdvözölte az ORLE vezérét, elnökét: dr Baltazár Dezső püspököt. Az üdvözlések során számosan köszöntötték a közgyűlést és legfőképpen az elnököt. Legszívhezszólóbb dr Kiss Ferenc beszéde volt, amely alatt minden szem könnyel telt meg és minden szív hálatelten dobogott a jó emberért.

Az üdvözléseket megköszönve dr Baltazár Dezső megtartotta mélyen szántó megnyitó beszédét.

A közgyűlés tárgyai simán peregtek le, vita nélkül, mert,

hiszen vezetők és tagok teljesen egyértelemmel vannak és dolgoznak.

A gyűlés tagjai délután kimentek Hajduböszörménybe, hogy leleplezzék dr Baltazár Dezső püspök szülőházán az emléktáblát s kegyelettel áldozzanak a száz éve meghalt dicséretmondó Nagy István lelkipásztor sirjánál.

Szeptember 1-én reggel kirándulás volt Hajduszoboszlóra, ahol Gönczy Pál szobránál volt ünnepség és azután a fürdőtelep megtekintése következett.

A nagy napok szépen, épületesen elteltek. A szivekben ottmarad emléke s kérjük a Mindenhatót, hogy a jubilált nagy Vezért tartsa meg az emberi kor legvégső határáig.

Értesítés

a református nagyhét október 3-iki (szombati) programjának módosulásáról.

Az erdélyi és a királyhágómelléki egyházkerületi nőszövetségeknek a nagyhét keretében való találkozásáról lefolytatott tárgyalások során az október 3-ára [szombat] megállapított és hivatalos lapunk 31. számában közölt program a következőképpen módosul:

délelőtt 10— $\frac{1}{2}$ 12 óráig: konferencia. „A nők szociális feladata az egyházban”. Előadja Debreczeni István szatmári lelkész. [A leánygimnázium dísztermében.]

„ $\frac{1}{2}$ 12—1 óráig: ugyanott a *nők konferenciája*. Levezeti és előadást tart Pilder Mária. E konferencia keretében az erdélyi kerületi nőszövetség kiküldöttei annak eddigi működéséről beszámolnak, szervezetét és munkaprogramját ismertetik,

délután 3—4 óráig a váradi-ujvárosi presbiteri tanácssteremben az *erdélyi kerületi nőszövetség kiküldötteinek a királyhágómelléki kerületi nőszövetség hivatalos képviselőivel való külön tanácskozása az együttműködés megszervezéséről.*

A program többi pontja változatlanul marad.

Püspöki hivatal.

Felhívás a tanítói gyámintézetekhez, melyeket Kósa Károly az érmelléki ref. egyházmegye tanítói gyámintézetének választmányi elnöke kér, hogy a Nagyváradon megtartandó őszi Nagyhéten jelenjenek meg közös ügyeik és tennivalóik megbeszélése végett.

Nagyvárad negyedik lelkészének beiktatása.

Az elhívásnak és szent lelkesedésnek magasztos ünnepe volt Nagyváradon augusztus 2 a, amikor is ezen nagymitu egyházközségünk a réti paróchialis körbe negyedik rendes lelkészét iktatta be dr. Szabó Lajos személyében. A nagyvárad református egyházközség bölcs vezetőinek irányítása mellett ezzel a ténnyel ismét tanujelét adta annak az igazságnak, hogy nemcsak a múltja, hanem a jelene is áldott és a jövője is sokatígérő egy olyan gyülekezetnek, ahol a Lélek munkálkodik. A háboru utáni nagy erőpróbák és súlyos küzdelmek között, amellet, hogy elemi iskolákat, középiskolát, árvaházat tart fenn tisztán a hivek áldozatkészségéből, — tudott építeni két új imaházat, rövid időközben beállítja a harmadik, most negyedik lelkipásztorát és Istenországa terjesztésére egymásután szervezi intézményeit.

Dr. Szabó Lajos beiktatását hatalmas gyülekezet előtt Vadai Béla, a bihari ref. egyházmegye esperese végezte II. Kor. 12, 9. alapján. „Ma — mondotta Vadai esperes — amikor a lelkében, testében, erkölcsi életében teljesen lerongyolódott világot valóságos bábeli zürzavar jellemzi, ma, amidőn a nemes ideálokért hevülő szív olyan kevés egyénnek a tulajdona, most, amidőn annyi a földre s olyan kevés az ég felé tekintő ember; most, amidőn különféle eszmeáramlatok szele zug, sivit, kavarog körülöttünk, ma, amidőn a súlyos gazdasági válság tartja guzsban s szorongatja vaskarjaival a fejlődni, haladni vágyó életet, ma, amidőn a munkanélkülieknek éhes, sápadt, lázadó hatalmas tábora hullámszik körülöttünk s önhibáján kívül állandóan maga előtt látja az inség, paizsos férfiát és a sápadt arcu halált; ma, amidőn a kálvinista öntudat sokaknál megsintelenedett, sőt többen hitökben meggyengülve tekintgetnek a sövényeken túl s hamis jelszavak s álpróféták hitet megtévesztő beszédére azon keresztül is léptek, ma mondom, itt ezen az órálló helyen, ilyen valóságos időben olyan nehéz lelkipásztornak lenni! Ámde ne félj! Halld meg alapigénk ama biztató, erősítő szavát: „Elég neked az én kegyelemem, mert az én erőm erőtlenség által végeztetik el“ ...

Vadai Béla esperes mélyen szántó beszéde után dr. Szabó Lajos tartotta meg beköszöntő beszédét I. Sámuel 17, 45. alapján: „Dávid monda a filiszteusoknak: Te karddal, dárdával és paizzsal jösz ellenem, én pedig a Seregek Urának, Izrael Istenének nevében megyek ellened, akit te gyalázattal illettél“. A gyönyörűen felépített beszédet, melyben lángoló lelkesedéssel tett bizonyosságot az ifju lelkész hitéről, törhetetlen buzgalmáról, könnyes szemmel hallgatták hivei. Irányt szabott, eszközöket mutatott fel, amellyel harcol szerelméért: az anyaszentegyházért s ezen keresztül sokat próbált népéért.

Istentisztelet végeztével Főtiszt. Sulyok István püspök és dr. Thúry Kálmán főgondnok elnöklete alatt disz presbyteri gyűlés keretében szankcionálták az új lelkész megválasztását.

Adja Isten, hogy a nagyváradai egyházközség minden szenvedés és megpróbáltatás között továbbra is haladhasson a fejlődés, a szellemi és lelki gazdagodás útján és ennek a fejlődésnek kitartó és hasznos munkása lehessen a negyedik lelkipásztor: dr. Szabó Lajos!

K. S.

Az élesdi református egyház kulturházának ünnepélyes megnyitása

augusztus hónap utolsó vasárnapján történt. E kedves alkalomra az élesdiek meghívták a testvérgyülekezeteket is, amelyek közül többen részt vettek a főlemelő ünnepélyen. Mióta Vaday Béla esperes az élesdi reformátusok lelkipásztora, azóta ott évről-évre szélesebb merderben folyik a belmissziói építő munka Vasárnapi iskola, felnőtt fiúk és hajadon leányok bibliaköre, nőegylet, énekkar, olvasókör, stb. tömöríti egységbe a Körös-völgy e véghelyén élő reformátusokat, akik között a buzgó lelkipásztor munkáját a nagyváradai születésű jeles ügyvéd dr. Ujfalussy Sándor nemcsak megértő érdeklődéssel kíséri, de mindenben támogatja is. Dr. Ujfalussy Sándor tette lehetővé a belmissziói központul szolgáló kulturház felépítését is, midőn nemcsak indítványozta annak létesítését, hanem feleségével együtt ötvenöt-ezer lei adományt tett le a célra. Példája buzdítólag hatott s néhány hónap multával felépült a hatalmas méretű különálló terem a paróchia udvarán. Külföldön már nem is építenek lelkész lakásokat gyülekezeti terem nélkül, hogy a lelkésznek keze ügyében legyen az alkalmas helyiség is gyülekezeti munkájához. Így van ez most már Élesden is. A kulturház létesítése méltán töltötte el örömmel nemcsak az élesdi és a szomszédos falvak reformátusait, de a vidék magyarságát is felekezeti különbség nélkül.

A megnyitást megelőző ünnepi istentiszteleten imádkozott és prédikált Csernák Béla nagyváradai lelkész, egyházkerületi főjegyző, a kulturház létesítésének történetét pedig Vaday Béla esperes, helybeli lelkész ismertette.

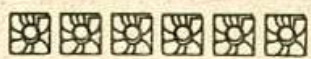
Istentisztelet után disz presbyteri gyűlés volt az új kulturházban, amelyen áldást kívántak a vendéglelkészek, dr. Ujfalussy Sándor és presbyter társai; de legmeghatóbb volt egy hajadon leányka és egy legénysorban levő ifjú bizonyágtétele.

Délben közebedre gyűltek a város vezetői faji és felekezeti különbség nélkül.

Délután a templomi ünnepélyen Szücs László csatári lelkész tartotta az ünnepi beszédet, Zágoni Dezső nagyváradai hírlapíró pedig az előadást, míg Kovács Sándor helybeli segédlelkész szavalt.

A gyülekezeti énekeken kívül délelőtt egy kvartettet adtak elő az énekkar tagjai, míg délután a teljes énekkar szerepelt.

Az új kulturház legyen az istenországát építő munkának szent műhelye!

HIREK

Templomszentelési ünnepély. A bihari református nőszövetség folyó hó 13-án lélekben felemelő gazdag templomszentelési ünnepélyt rendezett. Ugyanis a nemes elődök önkéntes adakozásából 1802 évben épült bihari szép nagy templomot, a nőszövetség a jelenben megismétlődött, őseikre valló minden áldozat hozatalra kész szívvvel belülről teljesen átmeszeltette, a katedrát, urasztalát, orgonát és padokat az aranydiszitésekkel együtt kifestette, az urasztala mellé pedig egy diszes keresztelő medencét csináltatott. A fáradozásban és áldozat készségben Tarnóczi Lajos lelkész neje járt példát mutatóan elől, kit a nőszövetség többi tagjai és az áldozni kész hivek egész serege követett. A felszentelést délelőtt Vadai Béla esperes végezte, hirdetőn az ígét a tőle megszokott odavonatkozásban, lelkéből lelkekig, szívének teljes melegével, mit kiegészített és a lelkekbe még jobban beitatott Balajthy Jenő lelkész neje szíveket megható, szemeket könnyekre fakasztó gyönyörű éneke. Ezután közebed következett, mely szintén a nőszövetség és a hivek önkéntes adakozásából telt ki gazdagón. Itt ismét Vadai Béla esperes szólalt meg, tömör szavakban köszöntve a nőszövetségi tagokat és buzdította őket a további nemes munkálkodásra

frappáns hasonlatokkal gazdagon ékesített példák előhozásával. Majd Tarnóczi Lajos mesteri levezetésű beszédet tartott. A délutáni istentisztelet nagy lelkiépülésre Balajthy Jenő biharpüspöki-i lelkész végezte erős református hitani alapon, jeles szónoki készségével, magával ragadva minden hallgatónak egész figyelmét. Ezt követte a Tarnóczi Lajos által írott saját életéből vett „Három Miatyánk” Istenhez emelő, megható történetének Bódis Ágnes tanítónő által történt felolvasása, az ifjú leánykák szép szavalata és éneklése, valamint a kedves ajándékok átadása. Végül a felszentelési ünnepélyt bezárta a templom újra meszelésének, festésének és az új keresztelő medence beszerzésének története, a jószívű adakozók névsorának felolvasása. Áldott az Isten, a mi Atyánk!

A temesvári Ifjusági Egyesület Ujmosnicán. Áldott és változatos programmu ifjusági napot rendezett auguszt. 30 án Kiss Imre lelkész vezetése mellett az ujmosnicai Nőszövetség, a temesvári ifjusági egyesület közreműködésével. A gyalog kivonuló temesvári református cserkészek indulója már kora reggel felhangzott a várostól 10 km.-re fekvő faluban és a templomkertben felvert cserkésztábor másnap reggelig (19 cserkészsátrokban aludt és volt, aki egyenesen

a táborból indult napi munkájába] gyönyörködtette az ujmosnicaiakat Délelőtt Ort Imre temesvári s.-lelkész hirdette az ígét. Délben cserkészfelvonulás és tábori ebéd volt. Ebéd után érkeztek meg az ifjusági egyesület tagjai legnagyobbbész hozzártatózóik társaságában. A vallásos ünnepélyen, melyet zsufolásig megtelt templomban tartottak meg Tóth Zoltán tanárjelölt tartott bibliamagyarázatot, az ifjusági egyesület tagjai pedig alkalmi ódával, művészi hegedű, énekszóló és duett számokkal és szavalókórusukkal gyönyörködtették a közönséget. Utána konferenciára gyűltek egybe a konfirmált ifjak, hogy az ifjuság mai nehéz problémáit meg tárgyalják. A konferencia alapgondolata, mely uralta az egész ifjusági napot is az volt hogy a régi látszat vallásossággal szakítani kell, egyedüli Krisztus a szabadító és a református ifjunak mindig Isten előtt kell élnie. Emellett tettek bizony-

ságot a temesvári ifjak és ez volt az esti ünnepélyen „Kik vagyunk és mit akarunk“ címen Csapó Gyula tisztviselő által megtartott előadásnak is a középponti gondolata. Az Ifjusági Egyesület valamennyi alosztálya, kezdve a cserkészektől, kiket Orth Győző theol. hallgató vezetett, a leánybibliakör, székelyleányegyesületig szerepelt egy két jólsikerült számmal Beléptidij nem volt és a telemes autóbusz s egyéb költségek fedezése után néhány száz lei még meg is maradt az önkéntes adományokból. A szokásos Nőszövetségi uzsonna most sem maradt el. Kiss Imre lelkész az ujmosnicaiak, Orth Imre s.-lelkész pedig a temesváriak nevében mondott köszönetet az Úr Istennek.

Társszerkesztők; Arдай Aladár,
Bokor Sándor, Szombati Szabó
István és Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

Tanügyi: 3508—1931-II sz. KÖRRENDELET *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Mindazok, akik az „Arany János Élete és Munkássága“ című jutalomkönyvet egy, vagy több példányban megkapták és annak kiosztását még nem jelentették, ezen kötelességüknek haladéktalanul tegyenek eleget. Oradea—Nagyvárad, 1931 szept. 14 Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

Tanügyi: 4604—1931-II sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Egyházkerületünk elnöksége megírta a tanterv szerinti imádságokat s azoknak kötelező tanítását az elemi iskolákban ezennel elrendelem. Az új kiadású I—II. és III. osztályos vallástani kézikönyvekben függelékül ezeket az imádságokat már kinyomattam, többi vallástani kézikönyveinkből azonban hiányoznak. Ennek pótlásául az imádságokat

külön lenyomatban is előállítottam s azoknak kötelező használatára való tekintettel felszólítom az összes vallástanítókat hogy azok beszerzéséről egyházkerületi tankönyvraktárunknál gondoskodjanak Egyben elrendelem, hogy jelen körrendeletem megjelenésétől fogva a tankönyvraktár az összes tankönyvrendelésekhez mellékeljen megfelelő számú imádságot. A négy oldal terjedelmű különlenyomat ára 1 Lei. Az Esperes urakat felkérem, hogy ezen imádságok használatba vételét az iskolalátogatások alkalmával ellenőrizték, illetve az iskolalátogatókkal ellenőriztessék. Oradea—Nagyvárad, 1931 szeptember 15. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

A miniszteri igazgatóságok iskolai rendeletei: Dir. Min. Cluj. No. 131765—1931. secția IV. Bul. Of. No 43. Numărul elevilor cari se pot înscrie la școlile primare particulare. „In temeiul ordinului Onor Minister No 108719—1931. Avem onoare a Vă aduce la cunoștință, că în conformitate cu art. 26 alin. 4 din Regulamentul Legii Învățământului Particulare nu se admit să fie înscriși la școlile primare particulare decât numai atâți elevi cât pot cuprinde actualele sale de clase după cubajul stabilit. Semnături“. Azaz: A felekezeti iskolák nem vehetnek fel több növendéket, mint amennyi a szabályzat szerint térfogat után befér. Oradea—Nagyvárad, 1931 szeptember 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

Pályázat. A szigetfalui református egyház pályázatot hirdet kántortanítói állásra Javadalom: Két szoba, konyhából álló kényelmes lakás mellékhelyiségekkel és 305 □ öl kerttel. 2. 13 kat hold 1178 □ öl szántó föld. 3. 6 kat. hold agrárföld. Ennek hasznbérét, adóját tanító fizeti. 4 Tandij 40 növendék után 3000 Lei. 5 Községi segély 11.000 Lei. 6. Egyházkerületi segély 12.000 Lei. Segélyek kiszolgáltatásáért az egyház felelősséget nem vállal. 6. Stóla az egyházkerület megállapítása szerint. Kötelesség: I—VII. osztályu osztatlan vegyes iskola vezetése, vasárnapi iskola tanítása, kántori teendők végzése. egyházi jegyzőség, énekkar vezetése. Csak férfi tanítók pályázhatnak Felszerelt pályázati kérvényeket 8 nap alatt a lelkészi hivatalhoz kell küldeni. Sculia—Szigetfalu. Jud Timistorontál. Presbitérium

TAKARÉK OSSÁG

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Fiók: Fugyioásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke
Lei 8,500,000.

Takarékbetéteket
előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik helybetét gyűjtéssel. *Le-számítol váltókat. Folyósít jelzálog-kölcsönöket. Átutalásokat előnyösen teljesít. Minden bankszerű üzletet kedvezően lebonyolít.*

**Képviselet a triestli „Adriai“
biztosító-társaságot.**

Az Erdélyi Református Egyházkerület kórház-sorsjegyeinek eladása megkezdődött!

Minden református embernek kötelessége e jótékony célú akcióban résztvenni. — Huzások: november, december és január hónapokban.

Egy darab sorsjegy ára: 100 Lei.

**Főnyeremény:
Egymillió Lei**

Főbizományos: TAKARÉKOSSÁG
segély- és takarékszövetkezet
Oradea—Nagyvárad, Piața Unirii (Szent László-tér) 5.

Vásároljon református kórházépítési sorsjegyet!

Tanító urak!

A Főtiszt. és Mélt. Püspök úr 3911—1931. sz. alatt kegyes volt jóváhagyni valamennyi tankönyvkiadványainkat az 1931—32 tanévre is és azok kizárólagos és kötelező használatát rendelte el, egyben szigorúan eltiltotta a régi kiadásu és használat következtében piszkos, vagy rongyos tankönyvek használatát.

Amidőn bátorkodunk erre felhívni nb. figyelmüket, kérjük, hogy a zavartalan szállíthatás végett, sziveskedjenek rendeléseiket a legsürgősebben hozzánk juttatni, vagy bármely más könyvkereskedésben, hol összes kiadványaink szintén raktárról kaphatók, megvásárolni, — tekintettel az idej korai iskolakezdésre.

Felhívjuk továbbá b. figyelmüket térképek, papíron vagy vászonra huzva, szemléltető képek és testek, valamint írószerek a legolcsóbb árban szerezhetők be kiadóvállalatunknál. Iskoláknak 10% készpénzrabat! Kérje még ma 10 oldalas részletes árjegyzékünket díjtalanul.

Szives rendelésük elvártában, biztosítjuk rendkívül előzeny és a leggyorsabb kiszolgálásunkról, vagyunk kiváló tisztelettel

HIRSCH A. könyvkiadóvállalata,
Deva, str. Regina Maria 21.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyt. Református Lelkészi Hivatalnak
Jud. Bihor
Tinca—Tenke

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

Béres Károly könyvkereskedésében
Oradea—Nagyvárad, Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-
utca) 14. szám beszerezhető

NAGY VILMOS volt egyházkerületi tanügyi tanácsos
miniszterileg (89—1928. és 110159—1928. szám alatt) approbált

Kis

Magyar Nyelvgyakorlója

az elemi iskolák II., III. és IV. osztályai használatára.

Szállított ára: a II. osztály számára 12 Lei, III. osztály szá-
mára 16 Lei, IV. osztály számára 16 Lei.

HÖNIG FRIGYES, ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb

harangöntődéje

ajánlja

h a r a n g j a i t

a legtisztább harang-bronzból, a hangok előre való meghatározásával. — Vas
harangszerevények és harangállványok. — Villamos haranghúzó motorok.

Alapított 1840-ben

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon

6-22

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtat-
ványokat folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos
levélpapírokat, borítékokat a legkülönfélébb magán-
és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és
esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb,
modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA—NAGYVÁRAD

STRADA IOSIF VULCAN (NAGY SÁNDOR-UTCA) 14. SZ.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Iraterrjesztésének könyvjegyzéke :

Biblia :		Magyar kálvinista Sion Kövy Á.	50'—
935. sz. Bőrkötés, aranyozott szél, 30x21	800'—	Bibliái levelezőlapok	1'—
932. sz. Vászokötés 28x20	300'—	Esli harang. Papp K.	40'—
26. " Bőrkötés 24x16	400'—	Bibliái jelzők	3—5'
925. " Bőrkötés, aranyozott szél 24x16	500'—	Isten mindenem. Cleinmann K.	40'—
923. " Vászokötés 24x16	250'—	Bibliái mondások falitábla kart.	12'—
922. " Vászonsarok 24x16	200'—	Imádkozó magyar. Révész I.	35'—
921. " Bőrkötés, aranyozott szél 21x13	500'—	Vasárnapi isk. ellenőrző lapok	2'—
920. sz. Vászokötés, aranyozott szél 21x13	300'—	Csendes órák	70'—
915. sz. Bőrkötés, aranyozott szél 17x12	400'—	A magyar kálvinizmus ulja	25'—
914. sz. Vászokötés, aranyozott szél 17x12	200'—	Gyermekimák. Csürös I.	25'—
912. sz. Vászokötés 17x12	150'—	Az én vallásom. Dr Erdős K.	20'—
911. " " 17x12	120'—	Nagybetűs hangjegyes énekeskönyv	120'—
909. " " 17x12	100'—	Bibliái lexikon 2 kötet	3600'—
908. " " 17x12	90'—	Sztyveszter bibliái kézikönyv	540'—
907. " Bőrkötés, aranyozott szél 14x10	300'—	Az ujszövetség ismertetése.	
906. sz. Bőrkötés, aranyozott szél 14x10	350'—	Muzsnai L	—'—
Ujszövetség :		Utmutató bibliák. vezetésére	36'—
965. sz. Bőrkötés, aranyozott szél	150'—	Az Ur csodásan műk. I., II, III. 16-	20'—
963. sz. Vászokötés, aranyozott szél	80'—	Belmisz. utmutató Forgács Gy.	120'—
961. sz. Vászokötés	50'—	A vezető könyve. Dr Imre L.	90'—
954. " zsolttárral	25'—	Ill az Isten közlünk	20'—
952. "	20'—	Erdélyi ágendáskönyv	80'—
941. " Vászokötés	60'—	Öntudatos kálviniz. Dr Makkai S.	50'—
Kecskeméthy István átdolg.	50'—	Kicsoda ez? Debreczeni I.	150'—
Képes Ujszövetség	5'—	Zengjen hálaének	25'—
Evangélisták könyve, gyermek.	4'—	Kálvinista jellemképek	80'—
Zsolttárok könyve	4'—	Gyöngyvirág. Dr Makkai S.	40'—
Képes evangéliumok költve	30'—	Bethlen könyvtár. Arany János	25'—
Hazafelé. Ravasz László	200'—	" " Bethlen G.	36'—
Maradj velem. Ravasz L. . . 60 és 80'—		" " Tompa M.	25'—
Keresztyén tanítások és imádságok. Szikszay D.	200'—	" " Nagyasszonyok	25'—
Lelkihármat. Szabó A.	200'—	" " Erdélyi fejedelmek nemz. pol.	36'—
Gondolatok Ravasz L.	150'—	Gyermek szindarabok. Csürüs	100'—
Ünnepnapok füzeteként	4'—	Verses magyar krónika	40'—
Az imádkozó nő. Csiky L.	120'—	Az áldott orvos közeleg	10'—
Koszoru füzeteként	2'—	Hitünk hősei	70'—
Buzgóság szárnyai. Fördös L.	120'—	A halál árnyékában. Dr Ravasz	240'—
Hol az igazság darabonként	5'—	Árva Bethlen Kata	60'—
Imakönyv. Révész B.	100'—	Lorántffy Zsuzsánna	85'—
Szeretet könyvtár darabonként	5'—	Krisztus India országulján	120'—
Ünnepnapok. Ravasz L.	75'—	Az Ó nyomdokain	75'—
Mesék és elbeszélések	16'—	A hét ígélet	30'—
Élő reménység H. Kiss K.	70'—	Az Uri Ima	50'—
Konfirmációi emlékkönyv	12'—	A vallás élete	70'—
Imádkozatok. Czeglédy E.	60'—	Győzelem a halál felett	90'—
Konfirmációi emléklapok 1'50 és 3'—		Példának okáért	85'—
Az esetleges árváltozásokat az iraterrjesztési osztály fenntartja magának.		A koldus fiu	20'—
		Bobródy vér	36'—
		Az egyházfegyelem	8'—
		Az egyház és a hitvallások	8'—
		A valláspszichológia fejlődése.	120'—
		Lelkipróba	30'—
		Az Ur az én vigasztalom	15'—
		Erdélyi Magyar Irodalom.	120'—
		Képek a multból	8'—

**Nagybetűs
hangjegyes
ÉNEKESKÖNYVEK**

**kaphatók az Egyházkerület
Iratterjesztési osztályában.**

Ára 120 Lei

**Fekete, barna, bordó és kék színű, tetszetős
vászonkötésben. — Lelkeszi hivatalok részére 3
hónapi bizomány, 10 drb vételnél 10% engedmény.**